Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 143

Poznań, wtorek dnia 29 marca 1932

Rok XXVII

Układ celny polsko-niemiecki

W Wielką Sobotę zakończone zostały rozmowy, prowadzone w Warszawie między delegacją niemiecką z posłem v. Moltkem na czele a przedstawicielami rządu polskiego w sprawie tymczasowego porozumienia handlowego, mającego na celu złagodzenie ostrza niemieckich zarządzeń bojowych, na które Polska musiałaby odpowiedzieć całkowitem zamknięciem swych granic dla przywozu niemieckiego.

Kilkutygodniowe rokowania doprowadziły do pozytywnego wyniku. Wprawdzie nie został zawarty formalny układ, jednakże obydwie strony przez wymianę not zobowiązały się do stosowania pewnych zasad we wzajemnym obrocie towarowym, co do których osiągnięte zostało w rokowaniach porozumienie. Stan ten wchodzi w życie z dniem dokonania wymiany not (t. j. z dniem 26 bm.) i może być wypowiedziany w przeciągu dwóch miesięcy, co szczególnie podkreśla prowizoryczność porozumienia.

Co do materjalnej strony porozumienia, informacje ogłoszone w prasie polskiej i niemieckiej są nad wyraz skąpe. Jakie koncesje uzyskała Polska? Z dniem 1 kwietnia wchodzi w życie nowa niemiecka taryfa maksymalna (t. zw. Obertarif). Otóż wobec Polski taryfa ta będzie zastosowana w ograniczonych rozmiarach. Jak daleko te ograniczenia sięgają, niewiadomo.

Polska natomiast zgodziła się udzielić Niemcom pewnych kontyngentów przywozowych na towary, obłożone zakazem przywozu w myśl rozporządzeń wydanych w grudniu ub. r. i lutym rb. Ponadto przewiduje się również stosowanie pewnych ulg celnych. Jak głosi półoficjalny komunikat, porozumienie przywraca naogół możliwości przywozowe w ramach 1931 roku.

Trudno jest na podstawie tak ogólnikowych, a przytem skąpych informacyj ustalić pogląd na rezultat przeprowadzonych rokowań. Polska nie jest zainteresowana w prowadzeniu wojny celnej z Niemcami i niejednokrotnie dawała dowody daleko idącej chęci porozumienia.

Zbyt długo łudziły się nasze koła oficjalne, iż po tamtej stronie istnieje dobra wola do trwałego uregulowania wzajemnych stosunków gospodarczych. Mimo iż zawarty z Niemcami traktat handlowy został przez nasze ciała parlamentarne ratyfikowany, w Niemczech nietylko nie został przedłożony do dyskusji w parlamencie, ale w dodatku ciągłe podwyżki celne zaostrzyły jeszcze wojnę gospodarczą polsko - niemiecką. Zarządzenia te ograniczyły ogromnie przywóz z Polski do Niemiec i doprowadziły do znacznej, bo wynoszącej około 65 miljonów zł nadwyżki wywozu nad przywozem w 1931 r. Jeżeli zatem przywrócony został „naogół" stan prawny z tego roku, trudno uznać takie załatwienie za korzystne dla Polski, bo oznacza ono utrzymanie przewagi importu niemieckiego nad naszym eksportem do Rzeszy.

Jeśli chodzi o regulowanie naszego importu drogą kontyngentów, to doświadczenie uczy, iż nasze władze stosują w tej dziedzinie daleko posunięty liberalizm i często wyznaczają kontyngenty nadmierne, paraliżując w ten sposób skuteczność zarządzeń, mających na celu ograniczenie przywozu. Obawiamy się, że i w stosunku do Niemiec należy liczyć się z tą samą chwiejnością i że bilans obrotów towarowych polsko - niemieckich może w bieżącym roku pogorszyć się jeszcze w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Narazie poprzestajemy na tych kilku uwagach, zastrzegając sobie omówienie nowych postanowień z chwilą ogłoszenia szczegółowszych informacyj.

Zawarcie polsko-niemieckiego porozumienia celnego

Podstawy porozumienia wedle relacji oficjalnej agencji

Warszawa, 29. 3. (PAT). Prowadzone w ostatnich tygodniach w Warszawie rozmowy między rządem polskim a niemieckim w sprawie stosunków gospodarczych polsko - niemieckich zostały ukończone.

W rezultacie tych rozmów osiągnięto porozumienie co do uniknięcia dalszego zaostrzenia wojny celnej i co do uniknięcia w miarę możności nowych ograniczeń w wymianie towarowej, prowadzonej w ostatnich czasach. Naogół przywrócone zostały przez obie strony możliwości przywozu w ramach roku 1931.

Ze strony Polski udzielone zostają kontyngenty przywozowe na te towary, które objęte zostały nowemi zakazami przywozowemi, wprowadzonemi w życie 30 grudnia 1931, podczas gdy ze strony niemieckiej odpowiednio ograniczonem zostaje zastosowanie maksymalnej taryfy wobec Polski.

Rząd polski ze swej strony ograniczy zastosowanie polskiej taryfy maksymalnej w stosunku do Niemiec na te towary, które były objęte bojowemi zakazami przywozowemi.

Komentarze prasy niemieckiej różnych odcieni

Berlin, 29. 3. (PAT). W ocenie porozumienia celnego polsko - niemieckiego prasa niemiecka zajmuje stanowisko rozbieżne.

Popierające rząd dzienniki demokratyczne i lewicowe wyrażają zadowolenie z pomyślnego sfinalizowania rokowań warszawskich, podkreślając, że pociągnąć one muszą za sobą również lokalne odprężenie we wzajemnych stosunkach między Niemcami a Polską, które w następstwie nieratyfikowania traktatu handlowego przez Niemcy z biegiem czasu stały się przykremi.

Szczęśliwe zakończenie rokowań oświadcza „Berliner Tageblatt" posiada zarówno dla Niemiec jak i dla Polski szczególne znaczenie, ponieważ usuwa niebezpieczeństwo stuprocentowej wojny celnej.

Zdaniem „Vossische Zeitung" osiągnięty został przedewszystkiem, od czasu śmierci posła Rauschera, zwrot na lepsze w stosunkach handlowych polsko - niemieckich. Umowa posiada charakter „układu kryzysowego".

„Frankfurter Zeitung" zwraca uwagę na tymczasowy i przejściowy charakter układu warszawskiego, zaznaczając, że nie jest on w stanie zastąpić normalnego traktatu handlowego.

Natomiast organy opozycji nacjonalistycznej, zwłaszcza prasa koncernu Hugenberga, z naciskiem mówi o niemieckich koncesjach dla Polski, zarzucając rządowi Rzeszy słabość w rokowaniach z Polską. W szczególności koła prawicowe i sfery agrarne zaniepokojone są sprawą przywozu jaj i cłem na masło.

Przed konferencją w sprawach naddunajskich

Rozesłanie zaproszeń przez Anglję — Możliwość odroczenia konferencji

Paryż, 29. 3. (PAT). W ciągu dnia wczorajszego żadne nowe szczegóły nie wyświetliły ostatecznie sytuacji w sprawie spotkania premjerów Francji i Wielkiej Brytanji. Mimo to utrzymują uporczywie, że Tardieu nie zmienił swojego pierwotnego zamiaru udania się w sobotę do Londynu celem rozpatrzenia z Mac Donaldem głównych spraw, które interesują w obecnej chwili oba rządy.

Według ostatnich wiadomości z Rzymu minister Grandi, przebywający obecnie na wyspie Rhodes, będzie mógł przybyć do Londynu każdej chwili.

Mimo życzenia Mac Donalda, aby narada czterech odbyła się w Londynie i to w najbliższym czasie, jest możliwe, że będzie ona odroczona na później, kiedy przedstawiciele mocarstw zbiorą się tam w związku z wznowieniem obrad konferencji rozbrojeniowej.

Rzym, 29. 3. (PAT). Włochy przyjęły propozycję angielską zwołania konferencji czterech wielkich potęg w Londynie celem omówienia zagadnienia Europy naddunajskiej.

Berlin, 29. 3. (PAT). Rząd Rzeszy otrzymał w sobotę zaproszenie rządu angielskiego na konferencję, która ma się zająć omówieniem planów naddunajskich. Analogiczne zaproszenie wystosował rząd angielski do rządów Francji i Włoch. Terminu i miejsca obrad konferencji dotychczas jeszcze nie uzgodniono.

W kołach niemieckich zaproszenie to spotkało się z przychylnem przyjęciem. Niemcy zasadniczo nie miałyby nic przeciwko temu, aby konferencja zwołana została do Londynu. Rząd wystąpi prawdopodobnie z inicjatywą wyznaczenia obrad w terminie po wyborach prezydenta Rzeszy, to znaczy po 10 kwietnia.

Berlin, 29. 3. (PAT). W ciągu dnia dzisiejszego kanclerz Brüning, przebywający w Baden Weiler ma zadecydować o przyjęciu zaproszenia rządu angielskiego. Według informacyj prasy kanclerz przerwie swój urlop wypoczynkowy i do Londynu wyjedzie w piątek celem wzięcia udziału w konferencji 4 mocarstw. Decyzja zależy od stanowiska, jakie zajmie w tej sprawie rząd włoski.

Trzynastolecie związków faszystowskich

Nasz korespondent rzymski (S. M.) pisze nam:

23 marca 1919 r., to ważna data dla faszyzmu, a dziś już dla całych Włoch. W dniu tym przed 13 laty Mussolini z garstką oddanych towarzyszy założył w Medjolanie pierwszy „fascio", pierwszy związek walki z zalewem bolszewizmu, powołany dla ocalenia tych wartości moralnych, jakie Włochom dała wojna. Obok Mussoliniego znalazło się wtedy na pamiętnem zebraniu około stu ludzi. Dziś zorganizowanych w partji i w różnych związkach faszystowskich jest kilka miljonów, a olbrzymia większość Włochów podąża za Mussolinim i wierzy mu.

Historja nie zna ruchu ideowego, któryby się rozwinął w takiem tempie i w tak krótkim okresie czasu dokonał pozytywnej przebudowy państwa i społeczeństwa. Przedewszystkiem rzuca się dziś w oczy fakt, że do faszyzmu garną się coraz liczniej warstwy ludności, które dotąd z różnych względów zachowywały się wyczekująco, czy też nieufnie. Słowem, faszyzm wzmacnia się nietylko jako organizacja partyjna, o co zazwyczaj jest łatwiej, ale jako ruch ideowy. Nie opiera się już tylko na warstwie średniej i biurokracji, ale przenika do klas ludowych, o które w istocie dba i troszczy się. Ma to tem większe znaczenie, że umacnianie się faszyzmu odbywa się w okresie depresji ekonomicznej, którą rząd włoski umiał opanować i złagodzić, jak żaden urząd w Europie.

We wczorajszej manifestacji na cześć Mussoliniego uczestniczyły tłumy robotników podziemnych. Olbrzymi plac wenecki i przyległe ulice były nabite ludźmi wszystkich stanów, ale przeważali robotnicy. Mussolini przemówił krótko i, jak zwykle, ożywczo, elektryzując słuchaczy: „Wiecie już, z dziesięcioletniego doświadczenia — mówił, — że dotrzymuję słowa. Już dziś oświadczam wam, że na przyszłą zimę damy jeszcze więcej pracy i udzielimy jeszcze więcej braterskiej pomocy ludowi włoskiemu." Odpowiedziała mu salwa oklasków i okrzyków na jego cześć. Tłum rozchodził się z wiarą, że można i należy przetrwać tę ciężką chwilę, bo najbliższa przyszłość musi być lepsza, skoro tak powiedział Mussolini.

Tu leży tajemnica powodzenia tego realnego polityka, a zarazem wielkiego idealisty. Dotrzymuje on wiary, budzi zaufanie, zachęca i entuzjazmuje. On wie, że człowiek żyje nie tylko chlebem. W jakimże odmiennym nastroju znajdowały się masy włoskie przed trzynastu laty w chwili, gdy Mussolini ze szczupłym zastępem kładł podwaliny pod organizację faszyzmu. Jak odmiennemi były metody t. zw. uświadamiania mas. Faszyzm zniósł słowa proletarjusz i proletarjat, znane w terminologji socjalistycznej, i używane jedynie w celu przeciwstawiania ich narodowi i innym warstwom. Z pracy zrobił czynnik jednoczący wszystkie siły i wartości, które składają się na naród. Robotnika-pracobiorcę uważa i traktuje jako producenta narówni z pracodawcą i wprowadza w obręb życia narodowego i państwowego.

Faszyzm przez pomoc, jaką rozwinął tej zimy na rzecz warstw ludowych, nie mógł nie zdobyć sobie nowych zwolenników i udaremnić wrogie zamysły przeciwników, bo w istocie okazał się twórczy. Solidarność narodowa nie jest dla niego czczem hasłem, a przez bojowość rozumie dziś przedewszystkiem pokonywanie trudności wewnętrznych, by ludowi włoskiemu zapewnić pracę, zdrowe warunki bytu, podnieść go moralnie i uświadomić go pod względem narodowym. To są wielkie i konkretne zwycięstwa faszyzmu i jego wodza, z których mogą w istocie być dumni.

Istota obecnego kryzysu

IV. Walka z kryzysem

Sądząc z tego, co ludzie o kryzysie mówią, należałoby wnosić, że z natury jego nie zdają sobie sprawy. Gdy się wszakże przyjrzeć temu, co w walce z kryzysem robią, a przynajmniej próbują robić, dochodzi się do przekonania, że tak źle nie jest, że są ludzie na świecie, którzy wiedzą, co się dzieje, tylko tego nie mówią, a przynajmniej mówią pocichu, między sobą.

Walkę z kryzysem podjęła przedewszystkiem sfera, panująca nad dzisiejszem życiem gospodarczem, sfera pośrednicząca w obrocie pieniężnym i towarowym, którą po wojnie bez wahania już można nazwać sferą spekulantów. Mówi się tu, ma się rozumieć, o najwyższych piętrach tej sfery.

Tej klasie (zdaje się, że kryzys obecny zmusi nas między innemi do rewizji utartego dziś podziału społeczeństwa na klasy), kryzys grozi w ogromnym zakresie likwidacją. Naturalną więc jest rzeczą, że próbuje ona bronić swej zdobytej pozycji, swych przywilejów, swego wreszcie istnienia i że wysila mózgi na znalezienie sposobów tej obrony.

Po krótkim okresie szamotania się, świadczącego o braku orjentacji, rozpoczyna ona szereg prób, z których ma się wrażenie, że się już zorjentowała. Gdyby się te próby były udały, wyniki ich byłyby z punktu widzenia interesów tej sfery korzystne: na pewien czas stępiłyby one te ostrza kryzysu, które w jej interesy przedewszystkiem godzą. Na pewien czas — to znaczy wszystko, bo ludzie tego typu o dalszej przyszłości nie myślą. Jeżeli się nie udały, to dlatego, że były pomyślane za płytko, bez rozumienia warunków politycznych i innych, co, jedno i drugie, także leży w psychice tej sfery.

Życie dzisiejsze tak szybko płynie, że to, co się działo parę lat temu, jest już odległą, zapomnianą przeszłością. A to jest źle, bo, żeby orjentować się w procesach życia narodów i całej cywilizacji, trzeba umieć sięgać pamięcią w przeszłość, zwłaszcza tak niedaleką.

Nie szkodzi przypomnieć sobie najważniejsze z ostatnich kilku lat próby walki z kryzysem.

Nie tak to dawno wybitni działacze na polu gospodarczem zapewniali, że kryzys będzie zażegnany drogą przeprowadzonej przez konferencję międzynarodową, czy przez Ligę Narodów, dystrybucji produkcji na świecie. Tak samo, jak na konferencjach międzynarodowych przyznaje się danemu państwu prawo posiadania tylu a tylu statków wojennych danego typu, tu przyznanoby prawo wytwarzania takiej a takiej ilości danego towaru. I tak, jak tam ilość przyznanych statków wojennych zależy od dotychczasowej pozycji danego mocarstwa na morzach, tu ilość przyznanej produkcji zależałaby niezawodnie od dotychczasowej pozycji przemysłowej danego państwa.

Gdyby się to udało, rozrost przemysłu w państwach, które go nie miały lub miały niewiele, byłby zatrzymany i byłby zatrzymany kryzys w najgłówniejszym swoim punkcie. Trwałoby to pewnie niedługo, jak wogóle wyniki konferencyj rozbrojeniowych, ale ile to interesów przedłużyłoby na pewien czas swoje istnienie i ile zysków przez ten czas by zgarnięto!...

Był pomysł wzięcia całego świata w ręce drogą zmonopolizowania nafty (a więc i benzyny do samochodów i samolotów) przez przedsiębiorstwa dwóch państw. Na urzeczywistnienie tego pomysłu przedsiębiorstwa te nawet wydały niemało pieniędzy.

Nie bez związku z tem powstał pomysł krucjaty przeciw Sowietom i rozbioru Rosji, który zresztą miał szereg źródeł. Najważniejszem było to, że w tych, coraz cięższych dla spekulantów czasach, zjawił się nowy spekulant, największy, bo zbiorowy — rząd sowiecki. Na dodatek nie chciał z tamtymi zrobić kartelu.

Ciekawą, specjalnie niemiecką próbą zażegnania kryzysu była, prowadzona przez pewne sfery spekulantów i będących na ich usługach masonów propaganda na rzecz Pan-Europy. Była ona obliczona na to, że gdy się poznosi barjery celne, Niemcy ze swym zreorganizowanym po amerykańsku przemysłem zabiją przemysł wszystkich innych krajów i staną się gospodarczymi panami naszej części świata.

Były nawet w oficjalnej polityce państw działania w podobnym kierunku zwrócone. I myśl ta nie zaginęła: świeżo czytałem wynurzenia „poważnego finansisty", zapewniającego, że jedynym sposobem skończenia z kryzysem jest zniesienie barjer celnych.

Wszystko to się nie udaje i sfera, panująca nad życiem gospodarczem świata, coraz mniej nad niem panuje, coraz większe ponosi straty i dziś już patrzy na swą szybko postępującą likwidację. Pracują na jej zgubę już nietylko niezależne od woli ludzkiej procesy gospodarcze, ale także w coraz większej mierze polityka państw współczesnych.

Państwa, jak widać z ich zachowania się, nie stawiają sobie ambitnego celu zwalczenia kryzysu — działa tu, jakby niezupełnie świadome poczucie, że to się na nic nie zda — tylko usiłują do niego się przystosować i na jego skutki, o ile można, znaleźć radę.

Tu trzeba przedewszystkiem zwrócić uwagę na zapanowujące w coraz większej liczbie państw dążenie do ratowania własnego wewnętrznego rynku przed obcą inwazją. W tym kierunku olbrzymim krokiem naprzód jest zrzeczenie się zasady wolnego handlu przez Anglję, która weszła odrazu dość radykalnie na drogę protekcjonizmu. Wprawdzie protekcjonizm oddawna już był programem partji konserwatywnej, wprawdzie i dziś liberali przeciw niemu się bronią: tylko liberali z tą obroną bankrutują, jako partja, a naród angielski, widocznie straciwszy wiarę w odrodzenie wielkiego handlu światowego, szuka ratunku w obronie swego rynku wewnętrznego przeciw obcemu współzawodnictwu. Jest to walka zarówno przeciw importowi obcych towarów, jak obcej pracy na rynek angielski.

Dziś to gospodarcze zamykanie się państw w swoich granicach dyktowane jest przez względy finansowe: chodzi o leczenie ciężko chorującego wszędzie na skutek kryzysu budżetu dochodów narodu i państwa. Niezawodnie wszakże doprowadzi ono w dalszym ciągu do planów szerszych, planów przebudowy całego systemu gospodarstwa narodu w kierunku możliwej w danym kraju samowystarczalności.

Tym sposobem państwa zaczynają posuwać naprzód proces, rozpoczęty przez niezależny od nich kryzys, proces szybkiego zmniejszania zakresu wielkiego handlu międzynarodowego. Ta polityka — mniejsza o to, czy ten cel na oku mająca — godzi w klasę pośredniczącą i spekulującą i upadek jej wielkiej dotychczasowej roli znakomicie przyśpiesza.

Im mniejsze będą obroty handlu zewnętrznego, im bardziej handel będzie się zamykał w granicach danego kraju, tem handel ten będzie zdrowszy, tem mniej przewagi będzie miał pośrednik nad wytwórcą, tem mniej możliwe będzie zjadanie całego prawie zysku z produkcji przez pośrednika, tem więcej będzie musiała wytwórczość stosować się do potrzeb i wymagań spożywcy, a nie do interesów pośrednika, co wartość jej będzie podnosiło.

To będzie niewątpliwie wielki, dobroczynny wynik kryzysu i polityki państw, którą kryzys wywołuje.

Ma się rozumieć, ten wynik nie będzie jednakowy dla każdego kraju Jego dodatnie znaczenie będzie zależało od typu gospodarczego kraju i typu psychicznego narodu z tem związanego, od warunków samowystarczalności, jakie dany kraj posiada, od energji i elastyczności narodu w przystosowaniu się do tych głębokich zmian w ustroju gospodarczym, wreszcie od myśli, od stopnia uczciwości, od siły woli, na jaką naród w świadomych usiłowaniach w swej polityce gospodarczej będzie umiał się zdobyć.

Koszty tej wielkiej przemiany są straszne. Są one zapłatą za korzyści dotychczasowego ustroju, za niesłychane wybujanie tego, co było w nim niezdrowe, za to, iż życie gospodarcze utraciło to minimum uczciwości, bez którego życie cywilizowane w żadnej dziedzinie istnieć nie może.

I znów te koszty nie będą jednakowe dla każdego kraju. Najwięcej zapłacą ci, co najwięcej z dotychczasowego ustroju korzystali, ma się rozumieć, o ile inni, którzy powinni mniej płacić, przez bezmyślność swej polityki gospodarczej, przez jej nieuczciwość, wreszcie przez lenistwo i nieudolność sami swemu narodowi kosztów nie przysporzą.

ROMAN DMOWSKI.

W przededniu ważnych rokowań

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, 26 marca.

Projekt p. Tardieu, dotyczący współpracy naddunajskiej, jest bardziej niż kiedykolwiek na porządku dziennym. Minister Zaleski w czasie ostatniego pobytu w Paryżu omawiał z francuskim ministrem spraw zagranicznych stanowisko Polski w tej sprawie. Rozmowy te jednak pozostały owiane tajemniczością. W sferach kompetentnych zachowuje się pod tym względem dużą dyskrecję. Czyżby dlatego, że rola Polski w tej nowej kombinacji pozostaje jak zazwyczaj bierną? Trudno na to kategorycznie odpowiedzieć.

Pewnem natomiast jest, że Polska mogła w koncernie państw europ. zająć pierwszorzędne miejsce. Tak jednak się nie stało. Rząd warszawski, zajęty operacjami „sanacyjnemi", wytęża przedewszystkiem swą energję na walkę z przeciwnikami wewnętrznymi, co osłabia siły narodu i podkopuje jego autorytet na zewnątrz. Wobec tego zrozumiałem jest, że zachód, a przedewszystkiem Francja, z coraz większem zaufaniem odnosi się do Pragi. Czechosłowacja wysuwa się znowu na plan pierwszy jako solidny element w Europie środkowej, gdyż posiada ciągłość w swej polityce. Ogromna inteligencja i zręczność dyplomatyczna ministra Benesza dokonały reszty. Z opinją tego ostatniego Paryż wysoce się liczy.

Natomiast posunięcia p. Zaleskiego zarówno na szachownicy genewskiej, jak i wogóle na szachownicy polityki zagranicznej bynajmniej nie wykazały, aby Warszawa posiadała konstruktywny program w odniesieniu do szeregu zawiłych zagadnień doby dzisiejszej. To też wydaje się, że również w sprawie porozumienia naddunajskiego, stanowisko Polski jest przedewszystkiem wyczekujące, choć jest to sprawa kapitalnej wagi. Odzywają się też tu i tam głosy francuskie, wyrażające zdziwienie z powodu tej bierności.

Jaka będzie jednak ewolucja inicjatywy, podjętej przez p. Tardieu, tego w obecnej chwili jeszcze nie można przewidzieć. Piętrzą się bowiem trudności, spowodowane politycznemi planami poszczególnych państw. I tak, jak wiadomo, Francja zaproponowała uprzednie porozumienie bezpośrednio zainteresowanych rządów, czyli zjazd „pięciu" państw naddunajskich. Włochy i Niemcy natomiast dążą do zwołania ogólnej konferencji „dziewięciu" t. j. państw naddunajskich oraz Francji, Anglji, Włoch i Niemiec. Wielka Brytanja znowuż, według ostatnich wiadomości, pragnie spotkania „czterech", czyli reprezentantów Paryża, Londynu, Berlina i Rzymu.

Te cyfry kryją naturalnie pewną łamigłówkę polityczną. Projekt francuski, pragnący przyjść z realną pomocą Europie środkowej, wysunął na plan pierwszy poszanowanie niezależności odnośnych państw. Miały one przedewszystkiem pomiędzy sobą ustalić przyszły preferencyjny system celny, a dopiero potem wejść w układy z wielkiemi mocarstwami. Projekt ten oczywiście nie mógł przypaść do gustu Niemcom noszącym się zawsze z myślą urzeczyw. Mitteleuropy, a także i Włochom, bojącym się poniekąd wzrostu prestige'u francuskiego nad Dunajem. W tych warunkach oczekiwano z pewną niecierpliwością odpowiedzi angielskiej. Wiadomość o spotkaniu p. Tardieu z p. Mac Donaldem, które miało nastąpić w pierwszych dniach kwietnia, wywołała ogólne zadowolenie. Jasnem bowiem było, iż w rozmowach dwóch premjerów zostanie poruszona zarówno kwestja federacji naddunajskiej, jak i zagadnienia, związane z przyszłą konferencją w Lozannie. Niektórzy nawet łudzili się, iż nastąpi zacieśnienie stosunków pomiędzy Francją a Anglją, będące konieczną podstawą nietylko odbudowy ekonomicznej Europy, ale także utrzymania w niej porządku politycznego.

Zwrot Londynu nie zdziwi natomiast tych, którzy dobrze znają p. Mac Donalda. Jakkolwiek bowiem stoi on na czele rządów jedności narodowej, to jednak nie wyrzekł się w zupełności swojej ewangelji międzynarodowej. Pod jej wpływem jak i na skutek nacisku wywieranego przez Rzym i Berlin, premjer Wielkiej Brytanji rzucił myśl „zjazdu czterech", wykazując, iż nie zamierza zaangażować się na terenie ściślejszej współpracy z Francją przez uprzednie porozumienie się z nim.

Znany publicysta Pertinax w sposób bardzo jasny ocenia znaczenie owego zaproszenia „Foreign Office". Rząd londyński, pisze przesuwając porządek zjazdów państw, mających obradować w sprawie układu naddunajskiego tem samem poniekąd przyjmuje, że wielkie potęgi będą miały swobodę wysuwania nietylko swoich interesów ekonomicznych, ale także pod ich pokrywką swoich interesów politycznych. Projekt natomiast p. Tardieu — zapewniając pierwszeństwo zjazdowi „pięciu" państw naddunajskich — chciał w ten sposób od początku zaznaczyć bezinteresowność terytorjalną oraz polityczną wielkich mocarstw.

Tak więc Mac Donald i jego koledzy ustąpili wobec krytyk, z jakiemi Berlin i Rzym przyjęli plan p. Tardieu. Ten ostatni pragnął przynajmiej omówienia pewnych spraw z p. Mac Donaldem i sir John Simonem przed zebraniem się „czterech". Zamierzał też w przyszły piątek udać się do Londynu. Zmiana, jaka nastąpiła ze strony partnera angielskiego, może tem więcej zdziwić premjera francuskiego, że spotkanie to było prawie, że ułożone w Genewie. To też zaproszenie „Foreign Office", odnoszące się równocześnie do Paryża, Berlina i Rzymu, jest chyba najlepszym dowodem, iż Londyn pragnie uniknąć wszelkiego odrębnego porozumienia z Francją. Ponieważ zaś Niemcy nie wyrzekną się nigdy projektu zrealizowania Mitteleuropy, przeto jeżeli na tym punkcie kapitalnym, Anglja uczyni im jakiekolwiek ustępstwo, jeżeli nie będzie starała się zagrodzić drogi ich imperjalizmowi, wówczas runie całe rusztowanie i państwa Małej Entente'y odsuną się od Austrji i Węgier.

Według osób dobrze poinformowanych, Londyn miał podobno działać pod wpływem kół finansowych, obawiających się krachu w Austrji i na Węgrzech, gdzie mają zaangażowane poważniejsze kapitały. Chodziło więc o jaknajszybsze rozwiązanie zagadnienia naddunajskiego.

Powód powyższy może być prawdziwy, ale również prawdziwym jest fakt, że, unikając tête-á-tête z premjerem francuskim, p. Mac Donald manewruje na rzecz interesów niemieckich. W tych jednak warunkach może dużo jeszcze wody upłynąć w Dunaju zanim dojdzie do skutku reorganizacja ekonomiczna państw tam położonych.

I. BRIARES.

Z Obozu Wielkiej Polski

W drugie święto Wielkanocy odbyło się we Wrześni zebranie polityczne z inicjatywy miejscowej placówki Obozu Wielkiej Polski. Na zebranie przybyli wszyscy członkowie Obozu oraz zaproszeni goście ze Stronnictwa Narodowego. Na sali, udekorowanej emblematami Obozu, było około 500 osób.

Uroczystość rozpoczął raport. Zdał go kierownik placówki Obozu we Wrześni, p. Pawlak, kierownikowi powiatowemu, p. Sierszulskiemu, który zkolei złożył raport delegatowi Komitetu Dzielnicowego, posłowi Piestrzyńskiemu. Przemówienia polityczne na tle ostatniej sesji sejmowej wygłosili posłowie Przanowski i Witkowski. Poczem do członków Obozu przemówił poseł Piestrzyński, wyrażając silną wiarę w zwycięstwo ideałów młodego pokolenia polskiego.

Po przemówieniach nastąpiło przyjęcie nowych członków Obozu z Wrześni i Chociczy, których odekorował mieczami Chrobrego poseł Piestrzyński. Uroczystość zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych i „Boże co Polskę". Zebrani wznosili okrzyki na cześć Obozu Wielkiej Polski, Romana Dmowskiego oraz posłów i przywódców ruchu narodowego.

Łuna nad miastem

„Łuna nad miastem" — to tytuł nowej powieści, której druk rozpoczniemy w naszym odcinku w pierwszej połowie kwietnia, to znaczy po ukończeniu wrażeń podróżniczych Ark Fiedlera „Wśród Koroadów nad Ivahy". Jest to powieść współczesna na tle „przeżyć" pewnego wielkiego domu na przedmieściu Warszawy. Akcja powieści rozwija się tu w sposób błyskawiczny, o niebywale silnem napięciu dramatycznem. Autorem „Łuny nad miastem" jest p. Antoni Kawczyński, którego pierwsza powieść „Talizman", drukowana w odcinku naszym przed dwoma laty, wielką cieszyła się poczytnością.

Zaniechanie działań wojennych w Chinach

Szanghaj, 29. 3. (PAT). Według urzędowego komunikatu japońskiego dziś rano został zawarty układ w sprawie całkowitego zaniechania działań wojennych.

Tokio, 29. 3. (PAT). Czwarty dzień rokowań chińsko - japońskich wytworzył atmosferę pesymistyczną. Istnieją pewne oznaki, świadczące o zamiarze Chińczyków wycofania się z rokowań. Specjalna podkomisja prowadzi obrady w sprawie oznaczenia linji, na którą miałyby się wycofać wojska japońskie.

Według wiadomości ze źródeł dobrze poinformowanych dotychczasowe rokowania dotyczyły 3 punktów:

1) Chińczycy wezmą na siebie zobowiązanie do przerwania dywersyjnej działalności żołnierzy chińskich, ukrywających się w ubraniach cywilnych. 2) Wojska chińskie mają pozostać na swoich dotychczasowych pozycjach, przyczem delegacja chińska podobno ujawnia skłonność przyjęcia tego żądania Japończyków. 3) Sprawa linji, do której mają się wycofać wojska japońskie; delegacja japońska podkreśla, że jest absolutnie niemożliwe wycofanie wszystkich wojsk japońskich.

Londyn, 29. 3. (Tel. wł.) Podpisano dziś przed południem układ pomiędzy Chinami i Japonją, w myśl którego obie strony godzą się na zaprzestanie wszelkich kroków wojennych. Zatem konflikt chińsko - japoński narazie uważać można za zażegnany.

Dalsze rokowania toczyć będą się w sprawie ugodowego załatwienia licznych kwestyj spornych, oraz obustronnych żądań, jakie wyłoniły się w związku z prowadzeniem operacyj wojennych. Osiągnięcie porozumienia w tych sprawach będzie znacznie trudniejsze.

Ku zbliżeniu Francji i Włoch

Entuzjastyczne przyjęcie premjera Tardieu w senacie — Specjalne zainteresowanie wywołały ustępy jego przemówienia, poświęcone stosunkowi do Włoch

Paryż, 29. 3. (PAT.) Cała prasa podkreśla fakt, że ten sam senat, który przed rokiem obalił Tardieu, będącego podówczas premjerem i ministrem spraw wewnętrznych, zgotował wczoraj premjerowi i ministrowi spraw zagranicznych Tardieu gorące i entuzjastyczne przyjęcie. W czasie przemówienia które zaabsorbowało uwagę senatu — ożywione oklaski rozlegały się ze wszystkich stron sali od lewicy do prawicy.

Z wyjątkowem skupieniem senat wysłuchał tej części przemówienia Tardieu, w której wspominał o stosunkach z Włochami. Na sali panowała znamienna cisza. Premjer oświadczył:

„Nie chcę zakończyć swego przemówienia, nie wspomniawszy wielkiego kraju, z którym łączy nas pokrewieństwo kultury i rasy, od którego oddzielają nas w pewnych może chwilach wspólne zalety i wady. Uważam za możliwe dojście między Francją i Włochami do wyświetlenia wszystkiego, co dzieliło nas i co powinno raczej zbliżyć obydwa te kraje, oraz nie wątpię, że motywy zbliżenia wezmą górę nad wszelkiemi innemi motywami. — Trudności wewnętrzne przedstawiają się w obecnej chwili poważnie, lecz nie przewyższają one zdolności Francji do podźwignięcia się.

Co się tyczy francuskiej polityki zagranicznej, polityki wielkiej demokracji, powinna ona być zasadniczo zdaleka od wszelkich kłamstw i dążyć zawsze do gry w otwarte karty". (Ożywione i długotrwałe oklaski).

Paryż, 29. 3. (PAT.) Premjer Tardieu przyjął popołudniu na Quai D'Orsay hr. Manzoniego, ambasadora Włoch. Rozmowa dotyczyła kwestyj aktualnych, interesujacych obydwa kraje, m. in. jednej z najważniejszych spraw a mianowicie układu morskiego, stanowiącego już od dłuższego czasu objekt ożywionych rokowań między Rzymem a Paryżem.

Zamachy i ciągłe rewizje w Niemczech

Berlin, 29. 3. (PAT). Obiegały tu pogłoski o rzekomym zamachu na kanclerza Brueninga, bawiącego w miejscowości kuracyjnej Badenweiler. Pogłoski te spotkały się z kategorycznem zaprzeczeniem ze strony urzędowej, przyczem wyjaśniono, iż istotnie ostatnio w Badenweiler nieznani sprawcy rzucili petardę na portal jednego z hoteli, wybijając kilka szyb.

Essen, 29. 3. (PAT). W Oberhausen w czasie rewizji w pokoju służbowym sekretarza miejskiego Hasselmanna, kierownika hitlerowskich oddziałów szturmowych, policja znalazła spisy wszystkich urzędników miejskich i policyjnych z zaznaczeniem, do jakiej partji dany urzędnik należy.

Jak wynika z tych list, wielu urzędników miejscowej policji należy do partji hitlerowskiej. Podobne dane znaleziono u inspektora policji w Oberhausen. Równocześnie zdobyto wykaz osób, które w wypadku przejścia władzy w ręce hitlerowców miały objąć wszystkie odpowiedzialniejsze stanowiska w urzędach miejskich i w policji.

Rumunja, a układ handlowy z Rzeszą

Paryż, 29. 3. (PAT). Poseł francuski w Bukareszcie odbył po powrocie z Paryża dłuższą konferencję z min. spraw zagr. Ghica. Przedmiotem rozmowy była sprawa współpracy krajów naddunajskich.

Według niektórych dzienników w gabinecie bukareszteńskim zaznaczyła się pewna różnica poglądów co do odpowiedzi Rumunji na niemieckie propozycje, dotyczące natychmiastowego wprowadzenia w życie konwencji handlowej. Rząd rumuński waha się z udzieleniem odpowiedzi Niemcom, uznając z jednej strony korzyści, wypływające z tej konwencji handlowej, a z drugiej, nie chcąc przeszkadzać w zrealizowaniu federacji naddunajskiej, która dla Rumunji ma pomyślne widoki.

W kołach politycznych zapewniają, że gabinet rumuński byłby skłonny wprowadzić w życie układ handlowy niem.-rumuński, o ile rząd Rzeszy zgodzi się na umieszczenie klauzuli o jednomiesięcznem wypowiedzeniu układu.

Poszukiwania synka Lindbergha nie ustają

Dziecko jeszcze w tym tygodniu będzie zwrócone rodzicom? Na nowym tropie?

Norfolk, 29. 3. (PAT). Pastor Dobson Peacok, który na własną rękę prowadzi poszukiwania dziecka Lindbergha, oświadczył, że jest bardzo możliwe, iż jeszcze w tym tygodniu dziecko będzie zwrócone rodzicom.

Waszyngton, 29. 3. (PAT). Policja poszukuje usilnie Fleischera, naczelnika szajki bandyckiej, który jest rzekomo sprawcą porwania dziecka Lindbergha. Fleischer był poznany z fotografji przez jednego z kontrabandzistów, który twierdzi, że następnego dnia po porwaniu dziecka Lindbergha widział Fleischera, gdy wsiadał na statek z płaczącem dzieckiem. To zeznanie złożone było policji w tym samym dniu, lecz ponieważ oczekiwano wówczas natychmiastowego zwrotu dziecka, policja nie zwróciła na nie żadnej uwagi.

Katastrofy lotnicze

Paryż, 29. 3. (PAT). Niedaleko Paryża w miejscowości Bourg La Reine wydarzył się wczoraj tragiczny wypadek lotniczy. Samolot, na którym odbywał lot podoficer rez., stracił nagle szybkość, zachwiał się i spadł, roztrzaskując się o mur. Z pod szczątków aparatu wydobyto nieszczęśliwego lotnika ze zdruzgotaną lewą nogą i odciętą do połowy prawą. Lotnika przewieziono do szpitala, gdzie niezwłocznie poddano go amputacji obu nóg.

Londyn, 29 3. (PAT). Lotnik angielski Millson, który odbywał lot do Capetown celem pobicia rekordu, ustalonego przez angielską lotniczkę Peggy Salaman, spadł z aeroplanem przy lądowaniu. Aparat jest doszczętnie zniszczony. Mollison wyszedł bez szwanku.

Goryncja, 29. 3. (PAT). Samolot myśliwski prowadzony przez sierżanta lotnictwa Barbetti'ego z niewiadomych przyczyn spadł z wysokości 600 metrów. Pilot nie zdołał użyć spadochronu i zabił się rozbijając samolot w kawałki.

Nowy prezes ZASP-u

Warszawa, 29. 3. (Tel. wł.) Prezesem ZASP wybrano artystę Teatru Polskiego w stolicy p. Roberta Boelkego, dobrze znanego publiczności poznańskiej z kilkoletniego pobytu w Grodzie Przemysława. Do zarządu weszli przeważnie dotychczasowi jego członkowie. (w)

Śp. Helena Drobnikowa

Ciężki cios dotknął naszego kolegę redakcyjnego i korespondenta berlińskiego, p. Jerzego Drobnika. Oto wczoraj rano rozstała się z tym światem matka jego, śp. Helena z Szumanów Drobnikowa, wdowa po znanym chirurgu poznańskim doktorze Tomaszu, przeżywszy lat 64. Śp. Helena Drobnikowa była czynna przez całe życie w organizacjach charytatywnych, a przedewszystkiem religijnych. Obszerniejsze wspomnienie pośmiertne zamieścimy w dziale „Ruchu Kobiecym". R. i. p.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 29. 3. 1932.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69 95 kg (119.1 f. w h); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h.; 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f w h.); 5) jęczmienia pozn i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne

Żyto 30 tonn par. Poznań	25, 5

Ceny orjentacyjne.

Żyto	24,75— 25,00
Usposobienie stalsze.	
Pszenica	24,50— 25,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg	20,50— 21,50
Jęczmień 68 kg	21,50— 22,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	23,75— 24,75
Usposobienie spokojne.	
Owies nadający się do siewu	22,50— 23,00
Owies zwykły	20,75— 21,25
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	37,00— 38,00
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	37,50— 39,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	15,50— 16,00
Otręby pszenne	14,00— 15,00
Otręby pszenne (grube)	15,00— 16,00
Rzepak	32,00— 33,00
Gorczyca	30,00— 35,00
Wyka latowa	22,50— 24,50
Peluszka	24,00— 26,00
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	30,00— 34,00
Łubin niebieski	11,50— 12,50
Łubin żółty	16,00— 17,00
Seradela	32,00— 34,00
Koniczyna czerwona	160,00—210,00
Koniczyna biała	320,00—460,00
Koniczyna szwedzka	130,00—150,00
Koniczyna żółta odłuszczona	150,00—170,00
Przelot	260,00—300,00
Tymoteusz	40,00— 55,00
Rajgras angielski	45,00— 50,00

Ogólne usposobienie spokojne

Transakcje na odmiennych warunkach: mąki pszennej 15 tonn, otrąb żytn. 15 tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.895 zł.; w Gdańsku na Warszawę — złotych.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem w dewizach — zł., gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.41 do 173.67 zł., gotówką 173.07 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 29 3. 1932.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana; jak na pierwszem zebraniu poświątecznem zauważono pewne ożywienie, przyczem kursy utrzymały się na poziomie ostatnich notowań. Z papierów państwowych notowano jedynie 5% Poż. Konwers. po 38¾% w płaceniu 8% Obl. m. Poznania z roku 1929 handlowano po 92% w transakcjach. Z papierów lokacyjnych P. Z K. handlowano 8% listy dol. stare po 67½% w transakcjach. zaś 4% listy zast. konwert. notowano 29 w oddaniu. W końcu poszukiwano 6% listy żytnie po 13.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 85% W obrotach nieoficjalnych płacono za 4% Premjówki dolarowe 47.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):

5% Pożyczka konwersyjna 38¾% P.
8% oblig. miasta Poznania z 1929 r 92% +
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 67½% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 29% +

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 85 — P.

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 29. 3. 1932.

Dewizy:

	trans.	sprzed	kup.
Belgja	124,60	124,91	124,29
Gdańsk	174,50	174,93	174,07
Holandja	360,50	361,40	359,60
Londyn	33,95	34,13	33,81
Nowy Jork czeki	8,917	8,937	8,897
Nowy Jork kabel	8,922	8,942	8,902
Paryż	35,14	35,23	35,05
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcarja	172,90	173,33	172,47
Włochy	46,45	46,68	46,22
Berlin	212,50		

Tendencja dla walut europejskich mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż bud		38,25
4% poż. inwest.		92,50
5% poż konw		39,00
4% poż. dolarowa		49,00
6% poż dol		59,35
7% poż stabil.	61,75	58,75
10% poż. kolejowa		100,00

Tendencja dla pożyczek niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00— 85,00
Lilpop	0,00— 15,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 29. 3. 1932.

Pszenica march. 75—76 kg.	253,00—255,00
Tendencja mocna	
Pszenica jara 78—79 kg.	258,00—260,00
Tendencja mocna.	
Żyto march 72—73 kg.	197,00—199,00
Tendencja mocna	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp	195,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień brow.	183,00—190,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	170,00—179,00
Tendencja stała.	
Owies march.	159,00—166,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	31,00—34,60
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia 70%	26,75—27,90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	10,80—11,10
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	10,40—10,70
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	18,00—25,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszka	16,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—19,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	15,00—17,00
Seradela nowa	32,00—38,00
Kuchy lniane 37%	11,80 - 12,00
Kuchy z orzecha ziemnego	13,10—13,30
Kuchy mielone (mączka)	13,00
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,00— 9,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	12,00
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,70
Płatki ziemniaczane	16,80—17,00
Słoma żytnia pras drut.	1,15— 1,35
Słoma pszenne pras drut.	0,80— 0,95
Słoma owsiana pras. drut.	0,80— 0,95
Słoma jęczm. pras. drut.	0,80— 0,95
Słoma żytnia długa wiązana	1,05— 1,35
Słoma żytnia pras. sznur.	1,05— 1,25
Słoma pszenna pras sznur.	0,80— 1,00
Sieczka	1,65— 1,85
Tendencja mocna.	
Siano handlowe suche	1,30— 1,50
Siano dobre I. pokosu	1,95— 2,35
Lucerna luzem	2,40— 2,70
Tymotka luzem	2,35— 2,70
Siano koniczynowe luzem	2,30— 2,60
Tendencja stała	

Ogólna tendencja mocniejsza

Dniestr wciąż spływa krwią

Bolszewicy masowo zabijają uciekinierów — Dantejskie sceny

Paryż, 29. 3. (PAT). Noc z 23 na 24 marca, — donosi Geo London w „Le Journal" z miejscowości Thigina w Besarabji, — stanowi jedną z bardziej tragicznych w halucynacyjnym szeregu nocy nadniestrzańskich. Znowu 10 trupów spowitych w całuny, owe sławne prześcieradła, w jakie owijają się zbiegowie, ażeby trudniej było dostrzec ich sylwetki wśród mas śniegu, pokrywających zamarzniętą rzekę, — 10 trupów — pisze Geo London — a bilans ten daleki jest rekordu.

Dowódca 6-go pułku straży granicznej pułk. Popescu Gantemir zaznaczył, że najbardziej katastrofalną była noc z 8 marca. Owej nocy 26 mieszkańców jednej z sowieckich gmin pogranicznych chciało przeprawić się na drugi brzeg Dniestru. Zmiótł ich ogień sowieckich karabinów maszynowych. Zabito 22 osoby, w tej liczbie kobiety i dzieci. Pułkownik Cantemir wręczył Geo Londonowi kartkę celem sprawdzenia liczby. Dał mu również inne dokumenty. Ręce moje drżą — pisze Geo London — przy odczytywaniu tych danych. Owe kartki, sporządzane codziennie przez daktylografów służby pomocniczej 6 pułku straży pogranicznej, ilustrują martyrologję nieszczęsnych zbiegów ukraińskich, którzy znajdują śmierć, pragnąc uciec przed nią.

Interpelacja w parlamencie rmuńskim — Oświadczenie premjera Jorgi

Bukareszt, 29. 3. (PAT). Agencja Rador podaje: Podczas posiedzenia sejmu Georges Bratianu zapytał, jakie środki ma przedsięwziąć rząd rumuński, aby zakomunikować całemu cywilizowanemu światu o systematycznych masakrach, uprawianych przez władze sowieckie na granicy rumuńskiej. Ofiarą tych masowych zbrodni padają przeważnie chłopi mołdawscy, starający się zbiec do Rumunji. Premjer Jorga oświadczył w odpowiedzi, że jedyne co można zrobić w tym wypadku jest przedstawić Lidze Narodów memorandum w tej sprawie. Możliwe, że Sowjety uprzytomnią sobie, że należenie do państw europejskich nie oznacza jedynie posiadanie terytorjum w Europie, lecz również poszanowanie pewnych praw, które od czasów inwazyj mongolskich były szanowane.

Polityka „Unda" ukraińskiego

W przeddzień świąt Wielkanocnych odbył się we Lwowie dwudniowy kongres „Unda", najwpływowszej partji ukraińskiej. Rusini zjazd ten uważają za rodzaj kongresu narodowego. Samo zresztą „Undo" jest organizacją o charakterze zespołowym (Ukraińskie nacjonalne demokratyczne objedinienje, czyli zjednoczenie).

Powstało ze zjednoczenia ugrupowań, stojących na gruncie narodowym. Dokonano tego na pierwszym zjeździe „Unda" dn. 11 lipca 1925 r.; na drugim dn. 19 i 20 listopada 1926 r. uchwalono program partji i zasady organizacyjne. Obecny zjazd dn. 25 i 26 marca b. r. był z rzędu zjazdem czwartym. Jakkolwiek zasady organizacyjne zalecają odbywanie kongresów co dwa lata, od ostatniego zjazdu minęło więcej czasu, ostatni bowiem odbyto dn. 25 grudnia 1928 r., względy zaś natury politycznej i technicznej nie pozwoliły na dotrzymanie terminu.

W międzyczasie odbyły się wybory r 1930, pacyfikacja Małopolski wschodniej oraz Brześć, podczas którego siedział w więzieniu sekretarz generalny dr. Makaruszka i prezes „Unda" dr. Dymitr Lewicki. Zjawiska te dominowały nad życiem Unda w ciągu wspomnianych lat trzech. W międzyczasie zarysowały się w łonie Unda trzy kierunki: prawicowy, umiarkowany, centrowy, odpowiadający linji, utrzymywanej przez parlamentarny klub ukraiński, oraz lewicowy, sowietofilski. Trzy te kierunki znalazły swój wyraz w prasie. Jakkolwiek przed kongresem nie przeprowadzono, jak to czynią socjaliści, dyskusji teoretycznej na łamach prasy, niemniej wyraźnie uwydatniały się owe tendencje, co budziło duże zainteresowania, jakie one znajdą oddźwięk na samym kongresie.

Istnieje tam jeszcze jeden kierunek, silny, zwarty, zdecydowany, dla którego działalność Unda jest zbyt oportunistyczna. Jest to kierunek skrajnie nacjonalistyczny, reprezentowany, jak się na zjeździe okazało, przez b. posła Palijiwa i posłankę Rudnicką, znaną z swych wystąpień na terenie genewskim. Wydaje on dziennik „Nowy Czas", redagowany żywo; znajduje się w opozycji do kierowników Unda, krytykuje ostro ich taktykę i uzależnianie przez nich kierowników rozmaitych organizacyj ukraińskich.

Zjazd, w którym uczestniczyło około 160 delegatów, był przedewszystkiem terenem starcia i dyskusji pomiędzy przedstawicielami tych dwu prądów. Reprezentanci dwu skrzydeł skrajnych nie znaleźli silniejszego oddźwięku. Ich czołowi przedstawiciele nie weszli do rady naczelnej, a kto wie, czy nie zostaną później wogóle z partji usunięci. Wybitnym przedstawicielem kierunku t zw. ugodowego okazał się publicysta Jan Rudnicki - Kiedryn, który stanął na gruncie bezwzględnego współżycia z żywiołem polskim. Dalej w tym kierunku idzie b. senator Decykiewicz, który swego czasu był radcą w namiestnictwie lwowskiem. Jego nazwisko było wymieniane w razie zawarcia ugody jako przyszełgo wicewojewody lwowskiego z ramienia Rusinów. Grupa ta odcina się jednak od grupy, założonej przez biskupa stanisławowskiego Chomyszyna, skupiającego czynniki bardziej konserwatywne.

Zwycięstwo pozostało przy centrum partji, t. j. przy obecnych kierownikach. Najżywiej tutaj występowali pp. D. Lewicki, a przedewszystkiem Ostap Łucki, organizator kooperatyw ukraińskich. Oni informowali obecnych o prowadzonych rozmowach z czynnikami oficjalnemi, przedewszystkiem z wojewodą lwowskim oraz z różnymi czynnikami władz centralnych, i z przedstawienia tego wynikało, że rozmowy te nie zostały przerwane. Zasadą taktyczną, jaką wyznają oni, jest zaniechać systemu deklaracji, ale wzmacniać swoje stanowisko „od etapu do etapu", czyli, zachowując lojalność względem państwa polskiego i dążąc do niepodległości Ukrainy — zyskiwać maximum korzyści i zdobywać wszystko, co się tylko da, nie rezygnując ze swych aspiracyj. Jeżeli zaś chodzi o terorystów ukraińskich z UON. (ukr. organizacji nacjonalnej), to przeciwstawiają się akcji Konowalca i odgradzają się od niej usilnie. Co jeszcze należy podkreślić: owo centrum dużą wagę przypisuje działalności międzynarodowej, szczególnie na terenie Genewy i Londynu. A właśnie najbardziej czynna na tym terenie jest kierowniczka nieprzejednanych, p. Rudnicka.

Kongres Unda w życie ruskie nie wniósł żadnych nowych wartości. Umocnił przedewszystkiem czynniki metodycznej walki. H. W.

Śp. ks. biskup Zygmunt Łoziński

(KAP.) W Wielką Sobotę, dn. 26 b. m. o godz. 3 m. 30 zasnął w Panu śp. ks. Zygmunt Łoziński, biskup diecezji pińskiej . Zgon biskupa - pasterza według myśli Chrystusowej, niepospolitej postaci w dobie naszej, ciężką żałobą okrywa episkopat i społeczeństwo katolickie Polski.

Śp. ks. biskup Zygmunt Łoziński urodził się 5 czerwca 1870 r. w Boracinie w woj. nowogródzkiem. Po ukończeniu gimnazjum ze złotym medalem, wstąpił do seminarjum duchownego, a następnie ukończył Akademję Duchowną w Petersburgu. Święcenia kapłańskie otrzymał w Petersburgu 25 czerwca 1895 r.

Wszechstronnie wykształcony kapłan, pełen żarliwości apostolskiej, rozpoczął trudną pracę na terenie petersburskim, zyskując sobie wkrótce zaufanie i uznanie zarówno ze strony duchowieństwa jak i świeckich. Głęboki ascetа, dający z siebie wzór życia pełnego umartwień, pokory i miłości ku bliźnim, czerpanej ze źródeł nadprzyrodzonych, wywierał olbrzymi wpływ zwłaszcza na wychowanie młodych pokoleń kapłańskich.

W okresie wojny światowej, kiedy na bruku petersburskim znalazło się wiele tysięcy naszych rodaków, śp. ks. Łoziński zdwajał swe wysiłki, niosąc nietylko duchową, ale i materjalną pomoc.

Kiedy po upadku caratu nastały w Rosji czasy pewnej wolności dla Kościoła, Stolica Apostolska postanowiła przywrócić do dawnego życia diecezję mińską, zarządzaną przez metropolitów mohylowskich. Na stanowisko odrodzonej diecezji papież Benedykt XV wyznaczył ks. kan. Łozińskiego. Nominacja nastąpiła dnia 2 listopada 1917 r.

Śp. ks. Łoziński w chwili nominacji na biskupa widział już zanarchizowaną Rosję i świt odrodzenia własnej Ojczyzny. Widział, że już nie od Petersburga będzie zależna jego przyszła diecezja, ale od stolicy zmartwychwstałej Polski. Udaje się do Warszawy i tu dnia 28 lipca 1918 roku z rąk J. E. ks. arcybiskupa Al. Kakowskiego otrzymuje sakrę biskupią.

Wojna polsko - sowiecka 1918-20 r. zastaje ks. biskupa Łozińskiego na terenie własnej diecezji. Nie opuszcza jej, mimo że na każdym kroku grożą mu tortury i śmierć, jak wielu innym. W chatach Poleszuków, wśród błot pińskich sprawuje swe rządy pasterskie.

Jako myśliciel i głęboki znawca dusz chwytał często za pióro i wydawał w pięknej formie literackiej dziełka w rodzaju „O miłości Ojczyzny", „Rozmyślania dla kapłanów", „Nauki majowe" i t. d.

Jednym z głównych rysów charakteru uderzających u ś. p. ks. biskupa Łozińskiego była niezwykła odwaga cywilna, mówienie prawdy wszystkim w oczy, brak kompromisów i bojaźni w stosunku do możnych tego świata. Uderza to przedewszystkiem w jego listach pasterskich.

Zmarły przedwcześnie ks. biskup Łoziński pozostawia po sobie wielki dorobek swej pracy pasterskiej, wzór męża apostolskiego i powszechną opinję świętości, którą podziwiali i cenili nawet inowiercy.

Requiescat in pace!

„Sanacyjny" dyngus

Polska: Przestań nareszcie, chłopczyku, przemoczyłeś mię docna!

Impreza nie w porę

Z inicjatywy „Berliner Tageblattu" ma się odbyć w Berlinie w drugiej połowie kwietnia „międzynarodowa konferencja gospodarcza". Impreza ta jest czysto prywatna. Zwołana przez koła liberalno-demokratyczne, zbliżone do żydowskiej finansjery w Berlinie, której organem, jak wiadomo, jest „Berliner Tageblatt", konferencja ma być manifestacją na cześć wolnego handlu, przyczem główna jej uwaga ma być skierowana na wschodnią Europę, czyli przedewszystkiem na Polskę.

Wszystko wskazuje, że konferencja będzie miała wyłącznie demonstracyjny charakter. Oficjalne czynniki niemieckie prowadzą politykę gospodarczą antyliberalną, a nawet prohibicyjną. Jeśli zaś chodzi o stosunki z Polską, to Rzesza znajduje się z nami na stopie wojny celnej przyczem jej agresywność ekonomiczna wobec naszego kraju wzrasta, o czem świadczyły ostatnie rokowania celne w Warszawie, którym poświęcamy artykuł wstępny.

Wpływ kół, zgrupowanych dokoła „Berliner Tageblattu", na politykę rządu niemieckiego i na sfery decydujące w Rzeszy, słabnie z każdym rokiem w miarę, jak wzrastają tendencje nacjonalistyczne w Niemczech. Wątpić więc należy, aby kwietniowa konferencja w Berlinie mogła dać jakiekolwiek praktyczne rezultaty.

Pomysłowym inicjatorom tej imprezy zależało zresztą nietylko na przyciągnięciu delegatów zagranicznych na zjazd, ale również o zdobycie zagranicą ogłoszeń do specjalnego numeru „Berliner Tageblattu", w cenie ni mniej, ni więcej tylko 600 dol. czyli 5 400 zł od strony. W ten charakterystyczny sposób połączono „piękne" z „pożytecznem". Wątpić jednak należy, aby zwłaszcza w Polsce w okresie ostrej depresji gospodarczej dano się skusić tym ofertom ogłoszeniowym, które, jak wykazywaliśmy, w obecnych stosunkach nie będą mogły dać żadnych pozytywnych skutków. Nie czas dziś na wspieranie imprez finansowo-gospodarczych „Berliner Tageblattu".

Brat — trucicielem

Wilno, 29. 3. (PAT). We wsi Kierowizna gminy janowskiej wykryto ohydną zbrodnię, której dopuścił się mieszkaniec tej wsi Konstanty Węckowicz. Chcąc po śmierci ojca zawładnąć majątkiem, truł on systematycznie arszenikiem swą młodszą siostrę Helenę i brata Adama. Helena Węckowiczówna zmarła, zaś Adam podejrzewając, iż jest truty przestał przyjmować pokarmy w domu brata, wówczas Konstanty Wękowicz uwięził swego brata w piwnicy. Nagłe zniknięcie Adama wzbudziło podejrzenie sąsiadów, którzy wezwali policję. Policja w czasie rewizji znalazła na pół martwego i skutego Adama Węckowicza, którego odesłano do szpitala. Zarządzona ekshumacja zwłok Węckowiczówny stwierdziła, że zmarła ona na skutek zatrucia arszenikiem Konstanty Węckowicz oraz jego żona zostali osadzeni w więzieniu.

Powrót do kraju

Lille, 29. 3. (PAT.) W ubiegłym tygodniu odjechało z Lille do kraju w dwóch pociągach około 1500 robotników polskich, znajdujących się bez pracy. Z samych tylko kopalni w okolicach Noeux wyjechało 130 naszych górników, odsyłanych na własne żądanie kosztem kopalni. Jest to o tyle charakterystyczne, że dyrekcje kompanij górniczych zmuszone do zwolnienia części personelu wobec braku zamówień, rozpoczęły akcję, mającą na celu skłonienie naszych robotników do zgłaszania się o bezpłatny przejazd do Polski. Dotyczy to głównie robotników nie obarczonych licznemi rodzinami.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Wojewódzki Komitet dla spraw finansowo-rolnych

Z Wojewódzkiego Komitetu do spraw finansowo - rolnych otrzymaliśmy poniższy komunikat:

Uchwałą rady ministrów z dnia 7 marca 1932 roku został powołany przy ministerstwie rolnictwa, pod przewodnictwem ministra rolnictwa: Centralny Komitet do spraw finansowo - rolnych. Na terenie poszczególnych województw zostaną stworzone pod przewodnictwem właściwych wojewodów: Wojewódzkie Komitety do spraw finansowo-rolnych.

Na mocy § 7 regulaminu: W skład Wojewódzkiego Komitetu do spraw finansowo - rolnych wchodzą: a) wojewoda lub wicewojewoda, jako przewodniczący, b) prezes Sądu Apelacyjnego, c) prezes Izby Skarbowej, d) prezes Urzędu Ziemskiego, e) delegat Izby Wojewódzkiej, f) delegat właściwego oddziału Banku Polskiego, g) delegat właściwego Banku Gospodarstwa Krajowego, h) delegat właściwego Państw. Banku Rolnego, i) 3 delegatów innych publicznych, prywatnych i spółdzielczych instytucyj finansowych, powołanych przez wojewodę, j) 1 delegat Izby Przemysłowo - Handlowej, k) 4 delegatów organizacyj rolniczych, wskazanych przez ministerstwa rolnictwa.

Naczelnem zadaniem Komitetu Wojewódzkiego jest uporządkowanie zadłużenia rolnictwa przez uregulowanie wierzytelności. Akcję Komitetu uważać należy nietylko jako czynnik ochrony i zabezpieczenia produkcji rolnej na dotychczasowym poziomie, jako podstawy życia gospodarczego Polski, ale niemniej jako ochronę praw wierzycieli, którzy wobec kryzysu rolnego znaleźli się również w bardzo trudnem położeniu. Zadanie swe Komitet ma spełnić przez zorganizowanie samopomocy rolniczej przy współdziałaniu w pierwszej linji czynników rządowych, jak również instytucyj finansowych i handlowych. Za główne zadanie Komitetu należy uważać unormowanie ściągania kredytów krótkoterminowych w sposób nienarażający warsztatów rolnych na całkowitą zagładę. Skarb państwa wydatnego poparcia w postaci poważniejszych nowych kredytów — udzielać nie będzie. Komitet załatwiać będzie wszelkie sprawy zasadnicze i indywidualne. Na terenie województwa przewidziane są ekspozytury Komitetu Wojewódzkiego, jako organy pomocnicze, których zadaniem będzie opieka, szczególnie nad warsztatami małorolnych.

Na posiedzeniach w dniu 21 i 22 marca b. roku wyłonione zostały 3 komisje, a mianowicie: komisja prawnicza, podatkowo - socjalna i komisja finansowa.

Między innemi Komitet zdaje sobie sprawę, iż napotykać będzie na trudności w oznaczeniu wartości danego gospodarstwa rolnego, wobec poważnej dewaluacji ceny ziemi i braku odpowiednich nabywców. W wypadkach nadmiernego zadłużenia gospodarstwa rolnego, zadaniem Komitetu będzie dążenie do dobrowolnego układu z wierzycielami, aby tym sposobem ochronić nietylko gospodarstwo od ruiny i utrzymać produkcję rolną na dotychczasowym poziomie, ale niemniej zabezpieczyć interesa wierzycieli.

Pierwszem najważniejszem zadaniem, jakiem Komitet Wojewódzki zajął się w tej chwili, jest umożliwienie rolnikom, znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej, zaopatrzenia się w ziarno i ziemniaki do zasiewów wiosennych zapomocą prawnego zabezpieczenia dostawców.

KRONIKA GOSPODARCZA

PRZED TARGAMI POZNAŃSKIEMI

(k) **Oficjalny udział Rumunji w Targach Poznańskich.** Targi Poznańskie otrzymały oficjalne zawiadomienie od posła rumuńskiego w Warszawie, że Królewski rząd rumuński zadecydował wziąć oficjalny udział w tegorocznych Targach Poznańskich. Poza zaznajomieniem zwiedzających Targi z artykułami eksportu rumuńskiego, Rumunja przedstawi również ciekawe dokumenty odnośnie do uzdrowisk i plaż, które w wymianie handlowej zaczynają grać coraz większą rolę, stwarzając znaczny import z krajów, które potrafią przyciągnąć do siebie turystów.

Z KRAJU

(k) **Handel węglem deputatowym.** W Zachodniej Polsce a szczególnie w Bydgoszczy uskarża się kupiectwo od dłuższego czasu na nielegalny handel węglem deputatowym, uprawianym przez pracowników kolejowych. Celem zlikwidowania tego handlu Izba P.-H. w Bydgoszczy i miejscowy Zw. Tow. Kupieckich zwróciły się z interwencją do okręgowej dyrekcji kolei w Gdańsku. Dyrekcja zakomunikowała, że wydała ponownie zakaz handlu węglem przez swoich pracowników, przyczem podniosła konieczność komunikowania konkretnych wypadków przekroczenia zakazu, celem umożliwienia ukarania winnych (l)

(k) **Postulaty eksporterów ziemniaków.** Związek eksporterów ziemniaków w Toruniu zwrócił się z dwoma memorjałami do min. komunikacji z prośbą: 1. o przypomnienie dyrekcjom kolejowym ubiegłorocznych zarządzeń ministerstwa, aby załadowane w wagonach ziemniaki natychmiast były odprawiane ze stacyj załadowczych po ich załadowaniu, oraz aby wagony z ziemniakami, załadowane na bocznych stacjach, gdzie ruch pociągów towarowych jest bardzo słaby, były doczepiane do pociągów osobowych, odchodzących do najbliższej stacji zbiorczej, bez doliczenia do tego specjalnych opłat. W szczególności chodzi o transporty, idące do portu w Gdyni. Od szybkości transportów zależy konkurencyjność nietylko eksportera ziemniaczanego, ale również i zaufanie do dokonywania tranzakcyj przez port gdyński — 2. o obniżenie taryfy kolejowej dla ziemniaków w taki sposób, aby min. oznaczyło jako najniższą stawkę dla odległości 500 km. w wysokości zł 1,20 za przewóz kwintala ziemniaków, przeznaczonych dla eksportu przez port w Gdyni. Przy tej bowiem stawce, eksport nasz wytrzymuje kalkulację. — Związek będąc reprezentacją eksportu ziemniaków z Polski, liczy na jaknajszybsze uwzględnienie postulatów eksportu ziemniaczanego, który w dzisiejszym czasie leży w granicach najżywotniejszych interesów państwa.

(k) **Spółdzielczy Bank Wzajemnej Pomocy w Poznaniu,** najstarsza w miejscu spółdzielcza instytucja kredytowa, odbył w dniu 23. b. m. swe roczne, z rzędu 45 zwyczajne walne zebranie. Przewodniczył wiceprezes rady nadzorczej, p. radca Stan. Nowicki, protokół prowadził p. rektor Kryzan. Sprawozdanie z rocznej działalności spółdzielni przedstawione przez dyr. p Januszewskiego, stwierdza zadawalający bieg interesów instytucji w roku sprawozdawczym. Dowodzą tego cyfry bilansowe, które wykazują stały z roku na rok wzrost poszczególnych kont. Bank Wzajemnej Pomocy liczy 1 641 członków. Długów w bankach nie ma spółdzielnia żadnych. Majątek własny Banku podniósł się znacznie, także rezerwy dorobiły, jak na obecne ciężkie czasy, pokaźną stosunkowo kwotę. Wkłady mają już w samych rezerwach pokrycie do przeszło ⅓ części, pogotowie kasowe zaś do ⅔ części. Dywidendy uchwalono 5 proc. Po wysłuchaniu sprawozdania i udzieleniu zarządowi i radzie nadzorczej pokwitowania dokonano wkońcu wyborów uzupełniających do rady nadzorczej. Wybrano ponownie na przeciąg 3 lat pp. jubilata Stan. Brzozowskiego, Stefana Koszewskiego i Stanisł. Janczewskiego. — Bezpośrednio po walnem zebraniu odbyło się posiedzenie rady nadzorczej, na którem ukonstytuowała się rada w ten sposób, że prezesem w miejsce p. Brzozowskiego obrano dotychczasowego wiceprezesa p. radcę Nowickiego, wiceprezesem zaś p. M. Szymańskiego. Zarząd stanowią pp. Fr. Januszewski, Nikodem May i Karol Ren. Lokale Banku mieszczą się przy Starym Rynku 79, obok pałacu Działyńskich. (mz)

(k) **Kupcy polscy w Ameryce organizują** się. Polscy kupcy w Ameryce, zrzeszeni w hurtowni spożywczej „Warsaw Wholesale" Co., w Jersey City, aby zabezpieczyć się przed konkurencją t. zw. składów łańcuchowych, zorganizowali łańcuch 150 polskich groserni (sklepów z artykułami spożywczemi) w 14 miastach stanu New Jersey oraz 4 w New Jorku. Grosernie polskie noszą nazwę „Royal Stores" i mają dość duże wzięcie wśród naszych rodaków. Oby ten przykład należytej organizacji polskiego życia gospodarczego zagranicą znalazł jaknajliczniejszych naśladowców.

Z ZAGRANICY

(z) **Podwyżka ceł w Belgji.** Celem zrównoważenia budżetu, Izba deputowanych przyjęła projekt podwyżki ceł na cały szereg towarów. Projekt ten przeszedł 75 głosami przeciwko 66 przy 6-ciu wstrzymujących się. Nowy projekt obejmuje następujące podwyżki: 1) mięso świeże do 105 franków za 100 kg., mięso końskie 58 fr.; 2) mięso mrożone z 15 fr. na 75 fr.; 3) cło od mięsa żywej wagi będzie równe 50 proc. cła mięsa bitego; 4) trzoda chlewna żywej wagi — 75% cła trzody chlewnej bitej; 5) konie żywej wagi w zależności od wzrostu od 150 do 300 fr.; 6) cło na masło będzie podniesione z 20 fr. za 100 kg. na 140 fr.; na maśle roślinnem i margarynie z 20 fr. na 100 f:r; 7) tytonie z 240 fr. za 100 kg. na 350 fr.; 8) cło od alkoholów będzie podniesione z 800 fr. i 1 600 fr. odpowiednio na 1 000 fr. i 2 000 fr.

Uśmiech do obcego towaru

niechaj Ci za każdym razem przypomni

łzy głodnego dziecka bezrobotnego robotnika polskiego!

Więc kupuj towar wyrabiany przez polskiego robotnika.

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

POZNAŃ ulica Rzeczypospolitej 1.

zw 13 505 6

„Tylko wyroby francuskie!"

tak Francuzi odpowiadają Anglikom

Radjofonja francuska podjęła prawdziwą kampanję za poparciem akcji patrjotyzmu gospodarczego, będącej odpowiedzią na analogiczne hasło angielskie: „Buy British!". Wszystkie reklamy nadawane przez stacje francuskie, zwłaszcza paryskie i większe radjostacje na prowincji, zaczynają się i kończą wezwaniem, które brzmi: „Francuzi! Patrząc na wyroby obce, uprzytomniajcie sobie, że one sprawiają wyłom w budżecie państwa, dziurawiąc i wasze kieszenie".

Słyszy się podobne wezwania, inaczej nieco ujęte — bardziej bezpośrednio. Naprzykład firmy samochodowe apelują w ten sposób przez radjo:

„Kupując wóz zagraniczny, nie zastanawiacie się, ile czeka was trudności, gdy trzeba będzie wóz naprawić albo dobrać części zapasowe. Wozy francuskie cieszą się uznaniem zagranicy, czyżby nie zasłużyły sobie na równe uznanie samych Francuzów?".

Ta propaganda radjowa na rzecz wyrobów francuskich znajduje oddźwięk w prasie angielskiej, która nie podziela wprawdzie francuskiego patrojotyzmu gospodarczego, ale przyznaje, że odruch spowodowany został znacznym spadkiem dochodów narodowych w ciągu ubiegłego roku, a przyśpieszony hasłem angielskiem: „Swój do swego po swoje". Krócej mówiąc: „Buy British!".

Wystawa pamiątek wojennych

Wzrastający szereg lat oddziela nas coraz to bardziej od wielkiej wojny światowej, która zadecydowała w sprawie polskiej. Dlatego też tak stosunkowo często pojawiają się na pułkach księgarskich pamiętniki, albumy, monografje i t. p. różne dzieła, które doniosłe te chwile starają się uwiecznić. Polska jest jednym z tych narodów, które z ostatniej wojny, mimo wszystko, wyniosły dużo momentów dodatnich i przykładów, które warto częściej wspominać dla pokrzepienia serc. Częściowo zadania tego podjęło się Towarzystwo wydawnicze „Polska Armja Błękitna", które od kilku już lat pracuje nad zbieraniem materjałów do na wielką skalę zakrojonego dzieła o dziejach hallerowskiego żołnierza. Praca tego Towarzystwa szczególnie intensywnie postępuje naprzód w czasie ostatnim. Dziś Towarzystwo ma już za sobą zeszyt wstępny, zeszyt pierwszy został opracowany i w miesiącu kwietniu zapewne ukaże się w rozsprzedaży, dalsze zeszyty są w opracowywaniu, zebrano tysiące cennych materjałów, które służą źródłem dla wydawnictwa „P. A. B." i materjałem dla przyszłego Archiwum i Muzeum „Polskiej Armji Błękitnej"; Tow. wyd. „PAB" urządziło wreszcie w Poznaniu w lipcu r. ub. Wystawę Pamiątek Armji Błękitnej, którą, jak wiadomo, cieszyła się bardzo serdecznem przyjęciem społeczeństwa i którą zwiedził szereg najwybitniejszych osób w kraju i zagranicą, jak Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydentowa Wilsonowa, J. E. ksiądz kardynał, Prymas dr. Hlond, Roman Dmowski, pozatem czołowi przedstawiciele wychodźtwa polskiego w Ameryce. W roku bieżącym Tow. wyd. „P. A. B." urządza, jak dowiadujemy się, nową wystawę, mianowicie wystawę plakatów z wojny światowej. Wystawa ta będzie się mieścić w jednym z największych gmachów Poznania, mianowicie w hali reprezentacyjnej P. W. K. Otwarcie wystawy nastąpi 29 maja rb. Wystawa potrwa około 1 miesiąca. Wystawa obejmie nadto, poza kolorowemi plakatami, także inne przedmioty, jak afisze drukowane, ulotki, wycinki z prasy, pocztówki, nalepki, plakiety i t. p., jednem słowem to wszystko, co miało zachęcić obywateli poszczególnych państw do jak najgorliwszego poparcia wysiłków orężnych danych armij. Dzięki temu zwiedzający będzie mógł w całej pełni czuć się w atmosferze, w której powstała, dojrzała, rozwinęła i zakończyła się wojna światowa. Dowiadujemy się nadto, że eksponaty dla przejrzystości zostaną ujęte w odpowiednie działy, jak Polska, Ameryka, Francja, Anglja, Belgja, Rosja, Czechosłowacja, Włochy, Niemcy i t. p. Najszerzej zostanie oczywiście ujęta Polska, gdzie się ma wykazać wysiłek całego narodu polskiego, bez względu na przekonania i na miejsce gdzie ten wysiłek był dokonywany. Tow. wyd. „Polska Armja Błękitna", mieszczące się w Poznaniu, przy ul. 27 Grudnia 19 m. 16, zwraca się za naszem pośrednictwem do wszystkich tych, którzy mają jakiekolwiek przedmioty związane z ostatnią wojną, aby zechcieli bądź to ofiarować Towarzystwu, bądź też oddać w depozyt na czas trwania wystawy plakatów. Eksponaty uprasza się nadsyłać pod powyższym adresem najpóźniej do dnia 16 kwietnia rb.

Związek Instalatorów-Blacharzy

i Monterów w Poznaniu w obronie swoich zarobków i zwalczania bezrobocia.

Zarząd Zw. Instalatorów - blacharzy i monterów w Poznaniu, prosi nas o zamieszczenie poniższego:

Na ostatniem zebraniu związkowem, przyjął zarząd do wiadomości, iż niektóre poszczególne firmy w Poznaniu w naszym zawodzie nie stosują się do obowiązujących taryf płacy, uchwalonej przez kom. zarobkową pracodawców. Natomiast przez nierzetelną konkurencję szkodzi się innym firmom, które prace prawidłowo i sumiennie wykonują, a pracownikom swoim płacą według taryfy. Mamy dowody, że firmy wysyłając pracowników na pracę, wymuszają od nich deklaracje, aby pracowali poniżej taryfy, a przy pracach pozamiejscowych bez strawnego, potrącając za podróże od ich zarobków.

Pracownicy zatrudnieni w państwowych instytucjach (przedewszystkiem Kolei Państwowej) na miesięcznym stałym zarobku z prawem do emerytury, wykonują poza godzinami służbowemi poboczne prace, tak w naszym, jak i w innych zawodach. Jest faktem dowiedzionym, że pracownicy instytucyj państwowych i komunalnych na stałych mies posadach, zarabiają często pozagodzinowo drugą mies. pensję, podczas gdy pracownicy obecnie bezrobotni w prywatnych firmach, znajdują się w skrajnej nędzy.

Przez wykonywanie prac, napraw i t. p. przez pracowników instytucyj państwowych i komunalnych, powiększa się i tak już liczne rzesze bezrobotnych w wszystkich zawodach.

Związek powziął uchwałę, że o ile będzie się to nadal powtarzało, ogłosi publicznie poszczególne firmy, jak również właścicieli domów, a pracowników państwowych i komunalnych, wykonujących takie prace, poda władzom przełożonym celem ukarania.

Wszystkie inne pisma uprasza się o przedrukowanie naszego pisma.

Zarząd.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Święta Zmartwychwstania Pańskiego

minęły pogodnie i spokojnie

W Wielką Sobotę od południa znać było na ulicach Poznania nastrój świąteczny. Tłumy wiernych tradycyjnym zwyczajem spieszyły do świątyń na rezurekcje w pięknie przybranych i iluminowanych świątyniach, zapanował nastrój uroszysty i pogodny. Po dniach smutku i skupienia zapanowała radość w sercach.

W katedrze poznańskiej odprawił rezurekcje ks. infułat Ruciński. W pierwsze święto uroczystą mszę pontyfikalną celebrował J. E. ks. biskup Dymek w asyście licznego duchowieństwa, a podniosłe kazanie wygłosił kaznodzieja katedralny ks. infułat Kłos. W drugie święto celebrował sumę ks. infułat Ruciński a kazanie wygłosił O. Małysiak. Podczas rezurekcji i nabożeństw śpiewał chór katedralny pod dyrekcją ks. dr. Gieburowskiego.

W Poznańskiej Kolegjacie Farnej rezurekcję w Wielką Sobotę wieczorem odprawił prałat prepozyt Kolegjaty ks Stychel. W pierwsze i drugie święto sumę celebrował również ks. prałat Stychel. Kazanie w pierwsze święto wygłosił prałat - kustosz kolegjaty ks. Prądzyński, a w drugie święto ks. mansjonarz Klauziński. Podczas nabożeństw śpiewał chór Kolegjaty Farnej pod dyrekcją p. Al. Klichowskiego.

Spokoju świątecznego nie zakłóciły poważniejsze wypadki. Stacje pogotowia ratunkowego i policja miały również spokojne święta. Na ulicach ożywiało się podczas nabożeństw, a większy ruch zaznaczył się w drugie święto popołudniu. (k)

Śp. dr. Bolesław Erzepki

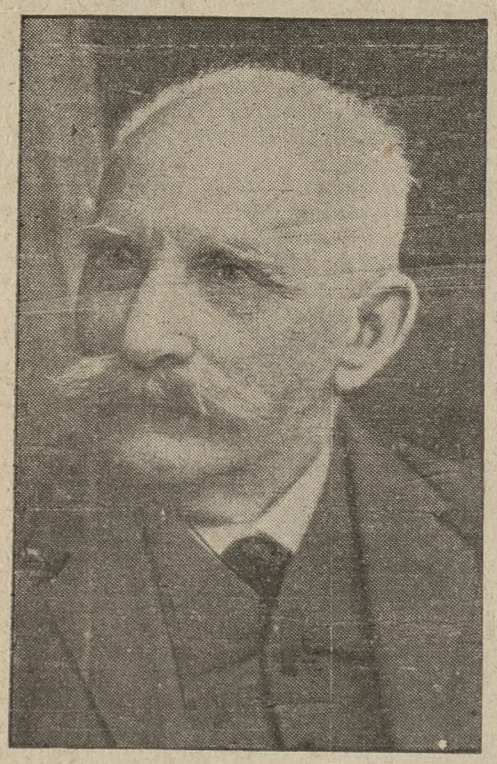

W pierwsze święto Wielkiej Nocy zmarł w Poznaniu śp. dr. Bolesław Erzepki, przeżywszy lat 80.

Wieść o śmierci znanego i cenionego przez wszystkich śp. Erzepkiego odbiła się w Poznaniu szerokiem echem. Jeszcze niedawno przecież czcigodnego staruszka widziano wśród przyjaciół, pogodnego i uśmiechniętego. Uśmiech nie schodził z ust Jego mimo wieku i trosk życia codziennego.

Dla przyjaciół, którym umiał być wierny, i bliskich swoich, nie brakło Mu nigdy słów pociechy, radości i otuchy. Czasem tylko zachmurzało się pogodne czoło, kiedy wyliczając rówieśników swoich, na palcach liczył tych, co zostali...

* * *

Pogrzeb śp. dr. Bolesława Erzepkiego odbędzie się jutro, w środę o godz. 4,30 popołudniu. Kondukt żałobny wyjdzie z kostnicy wojskowego szpitala okręgowego przy Wałach Jana III. i zatrzyma się przed gmachem Towarzystwa Przyjaciół Nauk przy ul. Sew. Mielżyńskiego, którego śp. Erzepki był członkiem honorowym. Imieniem Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Polskiej Akademji Umiejętności, której zmarły był również członkiem, przemawiać będzie prof. dr. Bronisław Dembiński, prezes Tow Przyj. Nauk Następnie pochód żałobny zatrzyma się przed aulą Uniwersytetu Poznańskiego, którego zmarły był profesorem honorowym. Jeden z profesorów wygłosi tutaj przemówienie, poczem zwłoki zmarłego odprowadzone zostaną na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej.

Na gmachu Uniwersytetu Poznańskiego wywieszono chorągiew żałobną.

Zarząd Tow. Przyjaciół Nauk odbył nadzwyczajne posiedzenie, na którem uczczono pamięć Zmarłego i postanowiono wziąć gremjalny udział w pogrzebie.

Szczegółowe dane z życia i działalności Zmarłego znajdą czytelnicy w dziale Kultury i Sztuki.

KALENDARZYK

Wtorek, 29 marca 1932.

Słońce: wschód 5,34; — zachód 18,20; — długość dnia 12 godz. 46 min.

Księżyc: wschód 3,01; — zachód 9,19; — ostatnia kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 2 st. C. Pochmurno. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 741 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. C., najniższa 0 st. C.

Przepowiednia pogody na środę: Pogoda zmienna, pochmurno, w ciągu dnia cieplej.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodn. w Poznaniu: wczoraj plus 1,01 m; dziś plus 1,06 m.

Kal. rzk.: Eustazjusz; jutro Aniela

Kal. słow.: Krzesław; jutro Szukosław.

Zebrania

Jutro o 19,30 Stow. Panien Św. Teresy (Fara) w Ognisku Domu Królowej Jadwigi, al. Marcinkowskiego 1;

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow Eugenicznego, św Marcin nr 59. I ptr. udziela porad bezpłatnie. — Kobiety: w poniedziałki od godziny 17—18: mężczyźni: we wtorki od godziny 17—18.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem. Stary Rynek 41 — Apteka Św Piotra. ul Półwiejska 1 — Apteka Św Marcina. ul Fr Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1

Wilda: Apteka „Pod Koroną", Górna Wilda nr 61

Łazarz: Apteka p Plucińskiego. ul Marszałka Focha, narożnik ul. Niegolewskich

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą", ul. Kraszewskiego 12

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu.** W piątek, 1 kwietnia z okazji pierwszego piątku całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu w kościele pod wezwaniem Najsł Serca Jezusa na Jeżycach. Początek wystawienia o godzinie 6, poczem odśpiewanie 3 pierwszych godzinek o Sercu Jezusowem O godz. 19 odśpiewanie 2 ostatnich godzinek, kazanie i procesja. W środę i czwartek, od godz. 16 okazja do spowiedzi św.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Plenarne zebranie poznańskiej Izby przemysłowo - handlowej** odbędzie się w środę 6 kwietnia rb., o godz. 15.

— * **Sodalicja Panien Urzędniczek, Sekcja Eucharystyczna.** Zebranie odbędzie się w środę 30 bm. o godz. 18,30 w Marianum przy ul. Szewskiej 18.

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (przy placu Wolności 18). W salonie T. P. Sz P jest obecnie wystawa Grupy Artystów Wielkopolskich „Plastyka" — Udział w niej biorą następujący artyści: Dziurzyńska - Rosińska, Hannytkiewicz, Jackowski, Mroziński, Pogowski, Samlicki, Serwin, Wysocki i Walkowski, który wystawił obraz treści historycznej na temat powstania w r. 1848, gdy Karol Libelt na barykadach w Berlinie do tłumów przemawia.

W pierwsze święto Wielkiejnocy wystawa zamknięta, w drugie święto otwarta od godz. 12—15. Bilet wstępu 1 zł, zniżkowy 50 gr.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Narodowa Organizacja Kobiet — Koło Jeżyce.** Uroczystość dzielenia się jajkiem święconem odbędzie się w środę, dnia 30 marca o godz. 20 w salce p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18.

— * **Wielkopolska Izba Rolnicza** komunikuje, że w czasie od 9 do 12 kwietnia odbędzie się w Poznaniu na terenie Targów Międzynarodowych przy ul. Marszałka Focha Targ wiosenny ogrodniczy na drzewka i krzewy owocowe i ozdobne oraz drzewa iglaste, byliny, kłącza itp. Oprócz tego będzie urządzony drugi Targ ogrodniczy w dniach od 5 do 8 maja rb. łącznie z Targami Międzynarodowemi. Udział w Targach mogą wziąć wszyscy właściciele ogrodów, zakładów ogrodniczych, szkółek drzew i krzewów itp. Zainteresowani — o bliższe szczegóły dotyczące programu targów, udziału w nich itd., zechcą się zwrócić do Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, ul. Mickiewicza nr. 33, albo do Poznańskiego Towarzystwa Ogrodniczego w Poznaniu, ulica Ratajczaka nr. 10.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ostrzeżenie.** Powiadomiono nas, że do poszczególnych firm budowlanych zwraca się jakiś osobnik i powołując się na Magistrat oraz kierownika decernatu rozbudowy miasta Poznania p inż. Czarneckiego, zbiera ogłoszenia do czasopisma „Lotnik". Stwierdzamy niniejszem, że ani Magistrat stoł. m. Poznania, ani p inż. Czarnecki nikogo nie upoważniali do tego rodzaju czynności i że dany osobnik powołując się na te czynniki, popełnia nadużycia.

Magistrat stoł. m. Poznania.

— * **Poświęcenie sztandaru.** Bractwo Żywego Różańca Panien parafji Farnej obchodziło podniosłą uroczystość poświęcenia sztandaru brackiego. W przepełnionej świątyni Kolegjaty Farnej ks. prałat Stychel poświęcił sztandar z obrazem Najświętszej Marji Panny, w otoczeniu sztandarów pokrewnych bractw i stowarzyszeń kościelnych. W serdecznych ojcowskich słowach zwrócił się ks. prałat Stychel do członkiń, wskazując na cel bractwa i na jego wielkie znaczenie, szczególnie w dzisiejszych czasach szerzącej się niewiary Życzeniami najpomyślniejszej i owocnej pracy w służbie pod sztandarem Bogarodzicy zakończył ks. prałat Stychel podniosłą przemowę. Podczas mszy św. chór różańcowy odśpiewał pieśni, związane z uroczystością. Podniosłą uroczystość upamiętniono zdjęciem fotograficznem (k)

— * **Staraniem Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, par. św. Marcina** odbyła się w dniu 25 marca tradycyjna święconka dla biednych. Uroczystość rozpoczął pięknem i serdecznem przemówieniem ks. prałat dr. Taczak, a następnie poświęcił przygotowane dary, składające się z mięsa, kiełbasy, mąki, cukru, kawy, chleba, jajek, słodkich strucli i baranka. Obdarowano 100 rodzin, 150 samotnych i 14 staruszek z Zakładu św. Kazimierza. Nastrój panował bardzo serdeczny, wdzięczność i wzruszenie malowało się na twarzach, że pomimo ciężkich czasów tak suto zostali obdarowani, to też miłe wrażenie z uroczystości zostanie na długo w pamięci. — Pani Milachowskiej za nadesłane 30 funtów kawy i 10 funtów kakao składa Tow w imieniu biednych serdeczne „Bóg zapłać".

— * **Ze Stow. Samopomocy Doraźnej** (ul. Długa 3) Walne zebranie odbyło się dnia 22 marca w sali Domu Królowej Jadwigi. — Przedłożone sprawozdanie stwierdza dalszy rozwój Stowarzyszenia, mimo obecnego kryzysu. Liczba członczłonków wzrasta stale. W okresie 4-letniego istnienia Stowarzyszenie to wypłaciło dotychczas 161 067,00 zł zapomóg pośmiertnych. Członków przyjmuje się do lat 55 w oddziale „A", od 55 do 75 lat do oddziału „B". W zarządzie zasiadują pp. Edmund Szwedziński, prezes; inż. Bronisław Bużkiewicz, I wiceprezes; Stanisław Libera, II wiceprezes; Paweł Ciepluch, sekretarz; Edmund Burek, skarbnik; dalej pp. Franciszek Porankiewicz, Jan Matelski, Marcjanna Chojnacka i Franciszek Wentzel.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Bójka na noże.** W Wielką Sobotę wieczorem w pewnym lokalu na Grobli najprawdopodobniej pod wpływem nadużycia alkoholu powstała zacięta bójka między Leonem Kolankiem a Edwardem Komorowskim (ul. Pocztowa 11). Podczas zajścia Kolanek został pchnięty nożem w brzuch przez Komorowskiego i odniósł bardzo ciężką ranę. Pierwszej pomocy udzieliło poranionemu Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), przewożąc go do szpitala miejskiego. (k)

— * **Zderzenie dwóch samochodów.** Na Górnej Wildzie samochód Ł D 83 071 najechał z tyłu na dorożkę samochodową P Z 46 236. Wskutek najechania dorożka została uszkodzona. (k)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Zaginięcie 13-letniego chłopca.** W pierwsze święto zaginął 13-letni Stanisław Korytowski, który oddalił się w tym dniu w nieznanym kierunku z mieszkania swych rodziców przy ul Wodnej nr. 21. Chłopiec jest ciemnym blondynem o niebieskich oczach, ubrany był w krótkie granatowe spodnie, szarą marynarkę i płaszcz szary w kratkę, oraz czarne wysokie sznurowane buty. Jest on wzrostu około 1,50 m. (k)

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka - Józefa".** Żądać w aptekach i drogerjach. nw 9 532

Nasi korespondenci donoszą

JARMARKI

— * **Odolanów.** W czwartek, dnia 7 kwietnia rb. odbędzie się jarmark na konie, bydło i świnie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Buk.** (Z Ochotn. Straży Pożarnej). Walne zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej odbyło się na sali p. Badera. Po zagajeniu zebrania przez naczelnika p. K. Wąsowicza, przewodniczył zebraniu burmistrz p. Holland, a pióro prowadził p. Janicki. Obszerne sprawozdania z działalności zdali sekretarz p. Morkowski Jan, skarbnik p. Pluta, zast. naczelnika p. Jezierski, komorowy p. Zeuschner St., gospodarz p. Olejniczak, kapelmistrz p. Zeuschner J., a z ramienia komisji rewizyjnej p. Ign. Szczodrowski. Na jego wniosek udzielono zarządowi jednogłośnie pokwitowania. Na rok przyszły zarząd pozostał ten sam z uzupełnieniem brakujących członków, na których obrano pp. Szczodrowskiego zast. sekr. i Zeuschnera St. komorowym.

— (Z Banku Ludowego). W niedzielę odbyło się walne zebranie tut. Banku Ludowego na sali Domu Katolickiego. Walne zebranie zagaił i przewodniczył mu wiceprezes Rady Nadzorczej p. Walenty Kałek, który poprosił do pióra p. K. Brzezińskiego, a na ławników pp. Wrzeszczyńskiego, Żyburę i Banaszaka. Sprawozdanie za rok sprawozdawczy zdał wiceprezes R. N. p. Kałek a uzupełnił dłuższemi objaśnieniami kierownik Banku Ludowego p. Teodor Szmytkowski. Pomimo ogólnego kryzysu Bank nie poniósł żadnej straty i wykazał zysk zł. 152,75, który uchwaliło walne zebranie przelać do funduszu zasobowego. W miejsce ustępujących członków Rady Nadzorczej wybrani zostali pp. Korabiowski, Begier, Cieślak ponownie i J. Świątek z Wojnowic. (ig)

— * **Kępno Wlkp.** (Z życia Tow. Kółek Rolniczych.) We wtorek odbyło się w Domu Katolickim zebranie Wlkp. Tow. Kółek Rolniczych pow. kępińskiego. Korzystając z odbywającego się właśnie kursu Kółek Włościanek, urządzono zebranie wspólnie. Przewodnicząca p. wicepatronka Przyniczyńska z Mikorzyna zagaiła zebranie, witając prezesa Oddz Pow W. T. K. R. p. Ciążyńskiego i p. dyr. Piewcewicza oraz wszystkie przybyłe członkinie Kółek Włościanek i członków WTKR. — Przepełniona sala Domu Katolickiego świadczyła o zrozumieniu doniosłości oświaty w rolnictwie. Następnie wygłosił p. dyr. Piewcewicz referat na temat produkcji mleka, zachęcając rolników do zaprowadzenia racjonalnej hodowli bydła. Po referacie zobrazował p. Ciążyński korzyści, wynikające z racjonalnej produkcji mleka, a przedewszystkiem korzyści, płynące z dostawy mleka do mleczarń spółdzielczych, podając cyfry za rok 1931 z dwóch gmin tutejszego powiatu, które odstawiają mleko do Mleczarni Udziałowej w Kępnie. Mówca dowodził, że rolnicy okazują pod tym względem coraz to większe zrozumienie Po zebraniu wszyscy obecni udali się do Kina Centralnego, gdzie wyświetlono kilka bardzo ciekawych filmów o sposobie fabrykowania bekonów i hodowli bydła. (ck.)

— * **Kruszwica-wieś.** (Nowy sołtys.) We wtorek radni gminy Kruszwica wieś

Stronnictwo Narodowe

Koło Główna

Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 31 bm. o godz. 19.30 w sali p. Kijeka (dawniej Jankowski) przy ul. Głównej 111. Referat wygłosi p. red. Bogdan Piotrowski na temat „Kwestja żydowska".

O liczny udział prosi

ZARZĄD.

Z Gdyni

Szajka „Białej Ręki" pod kluczem — Znów wychowankowie „Tajnego Detektywa" — Spłata długów miejskich — O postój taksówek

Gdynia, 29. 3.

W nocy na niedzielę ujęła policja członków szajki „Biała Ręka". Są nimi: 20-letni Leon Falkowski, rodem z Homlu (Rosja), z zawodu mechanik, pracujący w charakterze nocnego dozorcy w miejskiej stacji oczyszczania ścieków z pensją miesięczną 180 zł, oraz przyjaciel jego 29-letni Henryk Ciosk, urodzony w pow. jędrzejowskim, właściciel biura pisania próśb i podań w Chilonji.

Podczas rewizji znaleziono w mieszkaniu u Falkowskiego czarną maskę i bębenkowy rewolwer, który służył do ostrzeliwania kina „Morskie Oko" w dn. 24 b. m.

Obaj aresztowani podali do policyjnego protokołu, że na pomysł utworzenia „Białej Ręki" i pisywania listów z żądaniem wypłaty pieniędzy wpadli przez czytanie „Tajnego Detektywa". Zeznanie to potwierdzają obserwacje zwierzchnika Falkowskiego, który zastał go niejednokrotnie podczas służby (Falkowski był nocnym dozorcą w stacji oczyszczania ścieków) przy czytaniu tego demoralizującego pisma.

Tajemnicę „Białej Ręki" odsłonięto dzięki obserwacji rozmów telefonicznych, prowadzonych z mieszkaniem pp. Schmidtów. W nocy z soboty na niedzielę już po godz. 24 zgłosiła się do nich „Biała Ręka" i zażądała natychmiastowej wypłaty pieniędzy. Wówczas szybko stwierdzono, z którym numerem połączony jest telefon pp. Schmidtów. Przejrzano porządkowy spis abonentów automatycznej sieci telefonów gdyńskich i stwierdzono z wielkiem zdumieniem, że numer 1658 należy do miejskiej straży oczyszczania ścieków, położonej w porcie na molo rybackiem. W przeciągu kilku minut była tam policja i zastała Falkowskiego jeszcze przy telefonie. Jako stróż nocny rozpoczął on o godz. 24 zwyczajny dyżur i, będąc sam, począł telefonicznie teroryzować pp. Schmidtów.

Pierwszy list, z którego Gdynia dowiedziała się, że życiu jej mieszkańców zagraża tajemnicza „Biała Ręka", był następującej treści (z zachowaniem oryginalnej pisowni):

„Szanowny Panie Schmit! Po 24 godz. po otrzymaniu tego listu, proszę mieć przystykowanę sumę tysiąc złotych, po którą się ktoś zgłosi, po godz. 5-ej w kinie przy okienku kasowem. Gdyby się Pan nie zastosował do niniejszego listu, lub powziął kroki celem zdemaskowania nas przez policję, niech Pan wie, że to się tylko dla Pana źle skończy, bo dla nas i tak niema życie obecnie żadnej wartości. Pieniądze te mogą nas sprowadzić na prawą drogę, nieprzynosząc Panu uszczerbku w jego kieszeni. Mamy nadzieję, iż Pan zastosuje się, że nikt oprócz Pana i nas o tem wiedział nie będzie. Z poważaniem, „Biała Ręka". P. S. Chłopiec który się zgłosi z listem będzie z ulicy, więc będzie nieświadomy swego czynu. W liście będzie napisane „Proszę o wydanie pieniędzy w zamkniętej kopercie" „Biała Ręka". Jeszcze raz zwracamy uwagę na konsekwencję, którą musiałby Pan ponieść w razie zameldowania policji, a toby się wcale nie opłaciło ze względu na Pana i Pańską żonę. "Biała Ręka".

Członkom „Białej Ręki" grozi sąd doraźny, szczególnie Falkowskiemu, który ponadto napadł jeszcze ostatnio z rewolwerem w ręku żonę dyrektora tutejszego gimnazjum p. Dubecką i zrabował jej torebkę.

Ujętych nic nie łączyło z niewinnie aresztowanym w tej sprawie b. urzędnikiem sądowym Bobkowskim, który ma być zwolniony z więzienia śledczego w Starogardzie jeszcze w ciągu dnia dzisiejszego. S. B.

Oficjalna agencja państwowa PAT. pisząc o wypadkach gdyńskich, podaje m. in., co następuje:

Obaj aresztowani do winy się przyznali i tłumaczyli się, że na myśl utworzenia „Białej Ręki" wpadli czytając „Tajnego Detektywa".

* * *

Komisarz rządu, p. Zabierzowski, powrócił tutaj ostatnio z Warszawy, gdzie w urzędach centralnych załatwiał sprawy gdyńskie. Gdynia uzyskała w bankach państwowych kredyt w sumie 5 miljonów złotych na pokrycie weksli miejskich, znajdujących się w obiegu, i wyrównanie rachunku w Komunalnej Kasie Oszczędności. Na jakiekolwiek inwestycje pieniędzy z tego kredytu już nie starczy. W dalszym ciągu ponieważ sytuacja miasta była bardzo groźna, rząd udzielił Gdyni moratorjum na płacenie procentów i rat od pożyczek państwowych tak długoterminowych, jak i krótkoterminowych. Sprawa pożyczek zagranicznych dla Gdyni jest nadal w zawieszeniu, podobnie ogłoszenie rozporządzenia wykonawczego do dekretu Prezydenta R. P. w sprawie nowego ustroju miasta Gdyni.

* * *

Sprawa uregulowania postoju taksówek w Gdyni czeka w dalszym ciągu na rozwiązanie. Dotychczasowe trzy postoje w samem śródmieściu (dworzec, Rynek Kaszubski i Skwer Kościuszki) są najzupełniej niewystarczające, szczególnie dla miasta, które tak, jak Gdynia rozbudowane jest bardzo szeroko. Za przykładem innych miast w Gdyni postoje taksówek winny być gęsto rozrzucone, również w porcie, z tem, że władza administracyjna wyznacza dokładnie ilość miejsc na postoju. Wówczas zupełnie automatycznie taksówki są dostępne dla wszystkich mieszkańców miasta i nie skupia się w jednem miejscu do dwudziestu samochodów, które stoją bezczynnie, jak to obecnie obserwuje się na Skwerze Kościuszki. S. B.

---

dokonali wyboru nowego sołtysa, którym wybrano większością głosów p. Stanisława Spychałę. Dotychczasowy sołtys p. Wysocki wyprowadził się z gminy. (nk.)

— * **Kępno.** (Walne zebranie Kasy Stefczyka w Wieruszowie.) Doroczne walne zebranie Kasy Stefczyka odbyło się w jednym z lokali szkoły powszechnej przy licznym udziale członków. Instytucja ta od szeregu lat zaspokaja potrzeby finansowe miejscowego obywatelstwa, zwłaszcza drobnych kupców, rolników i rzemieślników, udzielając kredytu na dogodnych warunkach i przy niskim procencie. Walne zebranie wykazało, że ostatni rok obrachunkowy, w którym udzielono pożyczek na ogólną sumę 21 000 zł, zamknięto czystą nadwyżką 111 zł. — Po wygłoszeniu sprawozdań zebrani członkowie udzielili pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej i uchwalili budżet na rok 1932. W miejsce ustępujących członków rady nadzorczej wybrano nowych członków pp.: J. Skupienia, J. Poloka i p. J. Łuczaka jako zastępcę. — Należy nam również wspomnieć, że Kasa Stefczyka cieszy się zaufaniem młodzieży szkolnej, która lokuje w niej drobne swe oszczędności. (op)

— * **Margonin.** (Z Tow. Powstańców i Wojaków.) Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków zagaił prezes ks. prob. Napiątek przy udziale około 70 członków. Po odczytaniu protokółu z ostatniego zebrania wygłosił drh prezes dłuższy referat o Mieczysławie II. Na nowych członków przyjęto p. Rozpłochowskiego Fr., Mittmanna J. i Danielewicza. Uchwalono jednogłośnie urządzić dla bezrobotnych członków święconkę. Bardzo obszerna dyskusja wywiązała się nad sprawą bezrobocia i w toku dyskusji uchwalono wysłać zażalenie do starosty pow., jako przewodniczącego Powiatowego Komitetu dla spraw bezrobocia oraz do tut. rady miejskiej, że przy pracach doraźnych zatrudnia się wyłącznie członków „Strzelca". — Po omówieniu kilku dalszych spraw solwował drh. prezes zebranie hasłem „Za Wolność".

— (Stow Młodych Polek.) W ub niedzielę urządziło tut. Stow. Młod. Polek przedstawienie p. t. „Gdzie jesteś, Panie". Amatorzy wywiązali się z swego zadania bardzo dobrze, czego dowodem były huczne oklaski zebranej publiczności.

— (Z Kółka Rolniczego.) Miesięczne zebranie Kółka Rolniczego zagaił prezes ks. prob. Napiątek pochwaleniem Pana Boga. Po przeczytaniu protokółu odczytano nadesłane komunikaty. Następnie wybrano delegatów na zjazd do Chodzieży, celem zaprotestowania przeciwko przymusowemu ubezpieczeniu od gradobicia. Uchwalono wysłać wniosek do ministra rolnictwa w sprawie obniżenia cen na drzewo opałowe w tut. nadleśnictwie. Pozatem omawiano bardzo szeroko dzisiejszy kryzys gospodarczy.

— (Stow. Młodzieży Polskiej.) W ub. niedzielę odbyło się zebranie Stow. Młodzieży Polskiej przy udziale wszystkich członków. Na nowych członków przyjęto pp.: Połczyńskiego Edwarda i Wendlandta M. Na wniosek druha prezesa uchwalono urządzić w bieżącym roku konkurs gospodarczy. Odczyt p. t. „Jakim jestem synem" wygłosił drh. E. Dziekan. — Uchwalono założyć przy tut. Stowarzyszeniu orkiestrę, a posiadane instrumenty muzyczne wypożyczyć poszczególnym członkom. (mk.)

— * **Ostrów.** (Jeszcze z „imienin".) W mieście z oburzeniem komentuje się fakt następujący, połączony z obchodem imienin: Dyrektor gimnazjum, 100-procentowy „sanator" z niebylejaką przeszłością zarządził, aby ostatni numer miesięcznika gimnazjalnego T. T. Z. „Promień" poświęcony został kulcie J. Piłsudskiego. — Tak też stało się wbrew woli uczniów. Koszty numeru poniosła tym razem dyrekcja. Z jakich funduszów?

— * **Ostrów.** (Z Klubu motocyklistów.) W strzelnicy miejskiej odbyło się roczne walne zebranie ostrowskiego Klubu motocyklowego. Zebranie zagaił w zastępstwie prezesa p. Przestaszewskiego p. Wiórek z Kępna. Na przewodniczącego walnego zebrania powołano p. Sassa. — Klub motocyklowy liczy obecnie 62 członków i obejmuje powiaty Ostrów, Kępno, Pleszew, Odolanów, Krotoszyn i Ostrzeszów; istnieje nie tak bardzo dawno, bo zaledwie od 14 maja 1931 r. Jednak w tak krótkim czasie wykazał klub wielką ruchliwość w formie urządzania różnych imprez, jak wycieczki itp. Przystąpiono do sprawozdania skarbnika za rok 1931. Obszerne sprawozdanie wygłosił kapitan klubu p. Karliński, przedstawiając zarazem obszernie opracowany kalendarz sportowy na przyszły sezon. Ustępującemu zarządowi udzielono jednogłośnie absolutorjum. W skład nowego zarządu wchodzą pp.: jako prezes — Przestaszewski z Ostrowa, dalsi członkowie zarządu — Wiórek z Kępna, Janiak z Ostrowa, Kothe z Ostrowa, Karliński z Ostrowa. Po wyczerpaniu się porządku obrad przewodniczący solwował zebranie.

— (Wystawa ruchoma prób i wzorów przemysłu krajowego) odbędzie się w Ostrowie w czasie od 30 kwietnia i trwać będzie do 8 maja 1932 r. Wystawa ma na celu zapoznanie szerszego ogółu z wytwórczością krajową. (Or.)

— * **Pleszew.** (Sześćdziesięciolecie banku.) Bank Pożyczkowy Spółdzielczy w Pleszewie obchodził w dniu 17 bm. uroczystość sześćdziesięciolecia, połączoną z walnem zgromadzeniem. Uroczystą mszę św. na intencję banku odprawił ks. prałat Niesiołowski w kościele parafjalnym i wygłosił od ołtarza okolicznościowe przemówienie. Podczas mszy św. śpiewał chór męski „Cecylja" pod dyrekcją dyrygenta p. Nowotko. Po nabożeństwie odbyło się walne zgromadzenie w gustownie udekorowanej sali p. Marciniaka. Na scenie umieszczone były portrety założycieli banku śp. Stanisława Sczanieckiego i ks. dziekana Rymarkiewicza, ówczesnego proboszcza w Kotlinie. Zebranie zagaił ks. prezes Józef Kledzik z Broniszewic obszernem przemówieniem, zastosowanm do uroczystości.

Ze sprawozdania zarządu i rady nadzorczej dowiedzieli się zebrani o korzystnym rozwoju spółdzielni. Obroty wynosiły w r. 1931 złotych 29 347 027, bilans w aktywach i pasywach zamyka się sumą złotych 1 788 983. Udziały i rezerwy wzrosły znacznie a płynność banku była bardzo dobra. Płynne kapitały banku przewyższały znacznie sumę wkładów płatnych za 3-dniowem wypowiedzeniem — Stosunek kapitałów własnych do obcych jest jak 1—2. W czasie obrad zaszczycił zebranie swojem przybyciem były długoletni prezes banku, ks. prał. Niesiołowski. W miejsce urządzenia specjalnego obchodu jubileuszowego przeznaczyło walne zgromadzenie z czystego zysku, wynoszącego 35 506 zł na budowę Domu Parafjalnego im. Ks. Piotra Skargi 1 000 zł. Dywidendy uchwalono 9 proc., co uczyni 21 147 zł, a resztę 13 358 zł przelano na fundusz rezerwy specjalnej. Telegramów z życzeniami dalszego pomyślnego rozwoju nadeszło około 200.

— * **Września.** (Rzadkie jubileusze w Banku Pożyczkowym.) Bank Pożyczkowy we Wrześni obchodzić będzie w przyszłym miesiącu jubileusz trzydziestoletniej nieprzerwanej pracy dla tej instytucji przez pp. Leona Dzieciuchowicza z Grzybowa jako członka rady nadzorczej i dyr. Stan. Smodlibowskiego, będącego od lat trzydziestu członkiem zarządu banku. Obydwaj panowie cieszą się w mieście i powiecie dla ich pracy społecznej i narodowej zasłużonem poważaniem, a Bank Pożyczkowy zawdzięcza obydwu Jubilatom swój tak korzystny rozwój. — Jubilatom „Szczęść Boże" w dalszej pracy!

— (Wydzierżawienie majątku ziemskiego.) Majątek ziemski Zawodzie o obszarze ca 3 000 mórg, położony tuż pod Wrześnią i należący do majętności Września, wydzierżawił p. Kozłowski z Leszna.

Z POMORZA

Repertuar Teatru Polskiego w Gdyni

Gdynia, 1. IV. Rozkosze ojcostwa.
Kościerzyna, 2. IV. Pierwsza Pani Selby.
Chojnice, 3. IV. Pierwsza Pani Selby.
Wejherowo, 4. IV. Rozkosze ojcostwa.
Tczew, 5. IV. Roxy.
Gdańsk, 7. IV. Pierwsza Pani Selby.

— * **Chełmża.** W ub. sobotę odbyła się z inicjatywy miejscowej Placówki Zw. Hallerczyków na sali „Concordji" uroczysta akademja imieninowa ku czci generała broni Józefa Hallera. Około godz. 20 wielka sala gmachu i jej balkony zapełniły się szczelnie publicznością. Piękny obchód otworzył mec. dr Zbigniew Hrehorowicz, rozsnuwając przed oczyma zebranych pasmo wzruszających wspomnień o Błękitnym Wodzu z okresu wojny światowej, opartych na własnych przeżyciach frontowych. Mec. Hrehorowicz zakończył swoje wywody okrzykiem na cześć gen. Hallera, który sala podchwyciła i powtórzyła trzykrotnie z entuzjazmem, oklaskując gorąco mówcę. Jako drugi zabrał głos red. Wacław Madejski z Torunia, który w godzinnem niemal przemówieniu przypomniał szczegółowo wielkie czyny Błękitnego Generała. — Oprócz przemówień na program podniosłej akademji złożyły się: żywy obraz, harcerska gawęda obozowa przy ognisku o gen. Hallerze (prowadził ją druh komendant hufca Muszytowski), deklamacje nastrojowych wierszy (dh. Syrocki, Szupryczyński i Jankowski), pełne wdzięku pokazy gimnastyczne „Sokolic" (pod komendą nacz. Krużyckiej) i świetny występ „Sokołów" z imponującym pokazem niebezpiecznych ćwiczeń na trapezie (pod komendą nacz. Winiarskiego). Całość wywarła doskonałe wrażenie i była przez publiczność przyjmowana owacyjnie. (ik.)

— * **Nowe n. Wisłą.** (Echa wybuchu w gazowni.) W czasie katastrofy w tut. gazowni, o czem pisaliśmy, odniósł palacz Działkowski ciężkie okaleczenia. Dz. zmarł kilka dni po wypadku. (x.)

— * **Świecie.** (Aresztowanie złodziei.) W ostatnich dniach wpadły władze policyjne na trop licznej i dobrze zorganizowanej bandy złodziejskiej, równocześnie wykrywając kryjówkę i magazyn złodziejski. Odnaleziono 6 fuzyj, 2 radjoaparaty, ubrania, bieliznę itd., które to rzeczy pochodzą z pięciu kradzieży. Policja aresztowała i odstawiła do więzienia szajkę, składającą się z Leona i Bronisława Gachowskich, Leona Stapela, Józefa Bona, Brunona Wejnera i Jana Kosickiego. Wszyscy są ze Świecia.

— (Samobójstwo.) We wtorek popełnił samobójstwo przez powieszenie się w areszcie policyjnym 20-letni Franciszek Czerwiński ze Świecia, aresztowany za popełnienie kradzieży.

— (Śmiertelne wypadki.) W Gołuszycach zajęta przy młóceniu zboża Bronisława Witkówna, służąca u rolnika Romana Pstrąga, niewiadomo z jakich przyczyn dostała się w transmisję młockarni, przyczem odniosła tak silne obrażenia, że niebawem zmarła. — W Brzeźnie Jan Bragiel czyścił browning. Wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią padł strzał, który ugodził Bragla w brzuch. — Mimo rychłego przewiezienia do szpitala zmarł.

— (Tragedja pielęgniarza.) W ub. piątek nocą znikł bez śladu ze szpitala powiatowego znajdujący się tam na kuracji Leon Grelewicz (lat 27), pielęgniarz Zakładu Psychjatrycznego w Świeciu. — Wymieniony wyskoczył oknem z pierwszego piętra, bez odzienia, i odtąd po nim ślad zaginął. Przypadek zrządził, iż we wtorek, 22 bm. zauważono na dnie rzeki Czarna Woda jakieś zwłoki; po wydobyciu okazało się, iż jest to zaginiony Grelewicz. Nieszczęśliwy, opuściwszy łoże boleści w szpitalu, udał się wprost do rzeki. (tts.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Scen. - Hum. „Mignon".** Zebranie nadzwyczajne odbędzie się 30 bm. o godzinie 19,30 w lokalu p. Koniecznego przy ul. Masztalarskiej

— **Stow. Panien Św. Teresy (Fara).** Zebranie plenarne odbędzie się 30 bm. o godzinie 19,30 w ognisku Domu Królowej Jadwigi.

Afera szantażowa prezesa B. B. i „Strzelca" w Nekli

Jóźwiaka, autora anonimów, aresztowano

Z Nekli, pow. średzki, donoszą nam:

Dnia 26 b. m. popołudniu aresztowano tutaj na zarządzenie prokuratury niejakiego Franciszka Jóźwiaka stojącego pod zarzutem dokonywania szantażu. Jóźwiak rozsyłał listy anonimowe do różnych osób w Nekli i okolicy, w których żądał złożenia okupu w oznaczonem przez siebie miejscu, grożąc w przeciwnym razie podpaleniem lub zamordowaniem. Przy pisaniu tych listów i przesyłaniu ich na ręce adresatów posługiwał się Jóźwiak chłopcem nazwiskiem Bartkowiak. Listy, wysyłane przez Jóźwiaka pocztą, były nieopłacane. Niektórzy adresaci odmawiali przyjęcia ich.

Na skutek doniesień policja zarządziła inwiligację, w toku której ujęto Bartkowiaka na gorącym uczynku, w chwili, kiedy wrzucał list-anonim do skrzynki pocztowej. Przesłuchany na posterunku P. P. Bartkowiak przyznał się, że listy przepisywał i odnosił do szkrzynki pocztowej z polecenia Jóźwiaka, którego też aresztowano w ub. sobotę.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŚP. BOLESŁAW ERZEPKI

Ciężki cios dotknął naszą kulturę. W niedzielę zakończył życie, po długich cierpieniach, śp. Bolesław Erzepki, znakomity uczony, profesor honorowy Uniwersytetu Poznańskiego.

Dzieląc się z czytelnikami tą bolesną wiadomością, zasyłamy Rodzinie nieodżałowanego Zmarłego wyrazy najgłębszego współczucia i podajemy główne daty z Jego działalności, zanim powołane pióra zajmą się skreśleniem pracy i zasług, jakie położył śp. Bolesław Erzepki na polu kultury narodowej.

Urodzony dn. 5 lipca 1852 w Pawłowicach pow. leszczyńskiego, ukończył śp. Erzepki gimnazjum w Lesznie w r. 1873, poczem odbył studja uniwersyteckie we Wrocławiu, doktoryzując się na podstawie rozprawy o tekście Kazań Gnieźnieńskich, stanowiącej wstęp do rozprawy o języku Kazań Gnieźnieńskich. Było to w r. 1885, lecz pierwszą pracę naukową ogłosił był już przedtem w r. 1875, mianowicie rozprawkę o cmentarzysku ciałopalnem w Gorzycach w powiecie jarocińskim. Dorobek jego naukowy objął ogółem prawie 70 prac (68). Na prace te składają się początkowo głównie rozprawy z dziedziny prehistorji i archeologji, następnie z bibljografji dawnych, nieznanych druków polskich, wydawnictwa nieznanych tekstów dawnych pisarzów polskich aż po czasy nowsze, po utwory nieznane Franciszka Zabłockiego oraz Słowackiego, Krasińskiego i Norwida, rozprawy lingwistyczne i gwarowe; ostatnia praca naukowa Erzepkiego jest zawarta w „Księdze Pamiątkowej ku czci St. Dobrzyckiego" — p. n. „Kto jest autorem Carmen Macaronicum de eligendo vitae genere — Kochanowski czy Klonowicz?"

Śp. Erzepki rozwijał też żywą działalność w Poznańskiem Tow. Przyjaciół Nauk oraz w Muzeum im. Mielżyńskich. Z dn. 1 lipca 1885 został konserwatorem Muzeum, trwając na tem stanowisku blisko lat czterdzieści; równolegle szła praca jego w Towarzystwie Przyjaciół Nauk, w którem między innemi od r. 1893 do 1914 był przewodniczącym Wydziału Historyczno - literackiego, ogniskującego w sobie niemal główne prace Towarzystwa. Zasługą może największą Erzepkiego pozostanie praca jego w charakterze konserwatora zbiorów muzealnych. Tu był on niemal wszystkiem, — wobec nader szczupłych funduszów Towarzystwa miał do pomocy jedynie adjunkta i woźnego (znanego starszemu pokoleniu śp. Pytlińskiego). Dr. Erzepki nietylko strzegł zabytków muzealnych, ale równocześnie pomnażał je i porządkował w działach: archeologicznym, numizmatycznym, w galerji obrazów, w dziale pamiątek historycznych i w bibljotece. Zasługi, jakie położył i na tem polu, były poważne i wielkie. Zajmiemy się niemi osobno.

Długoletnia i tak wytrwała praca śp. Erzepkiego zyskała mu mnóstwo odznaczeń polskich i zagranicznych, nie mówiąc o osobistych dowodach uznania i szacunku, jakich nie szczędzili Zmarłemu najwybitniejsi uczeni polscy i obcy. Polska Akademja Umiejętności w Krakowie przyznała mu nagrodę im. S. B. Lindego za „Słownik łacińsko - polski Bartłomieja z Bydgoszczy. Podług rękopisu z roku 1532." Poszczególne Komisje Akademji mianowały go kolejno swym członkiem: Komisja Językowa w r. 1898, Komisja Literacka i Antropologiczna w r. 1900, w roku 1905 został zamianowany członkiem - korespondentem Wydziału Filologicznego Akademji; od r. 1904 był członkiem zagranicznym Sekcji Archeologicznej Muzeum Królestwa Czeskiego w Pradze. Po powstaniu Uniwersytetu Poznańskiego, został powołany na profesora honorowego Wydziału Filozoficznego, a w r. 1923, po złożeniu urzędu w Poznańskiem Towarzystwie Przyjaciół Nauk, został mianowany jego członkiem honorowym za zasługi, oddawane Towarzystwu przez blisko lat czterdzieści w dziedzinie pracy naukowej i konserwatorskiej około zbiorów Towarzystwa. Wreszcie Poznań, dokoła którego kultury tyle się był śp. Erzepki zasłużył, uwieńczył jego działalność nagrodą naukową im. Józefa Łukasiewicza, którą przyznał Mu sąd konkursowy dn. 10 grudnia 1928 roku.

Cześć Jego pamięci! Niech odpoczywa w pokoju!

DWAJ MAKUSZYŃSCY

Jeden z najpoczytniejszych autorów polskich, Kornel Makuszyński, wydał (u Gebethnera i Wolffa) nową powieść „Człowiek znaleziony w nocy". Nie będę jej analizował, ani streszczał, każdy bowiem przeczyta ją sam jednym haustem, a przyjemność jakiej dozna, będzie najlepszą krytyką. Należy się natomiast ode mnie informacja o autorze tak bardzo czytanym, a tak mało w gruncie rzeczy, znanym ze swojej osobistości literackiej.

Jest dwu Makuszyńskich: jeden (bardziej znany) wesoły feljetonista, który tylko dba o to, jakby czytelnika rozbawić, i drugi — liryk artysta, rzewny i smutny. Ten drugi pisze od czasu do czasu powieści serjo, wydaje także poezje. Niedawno wyszły one w dużym tomie pt. „Wiersze zebrane" (Warsz., F. Hoesick, 1931). Do tomu tego nie weszły „Piosenki żołnierskie" i „Pieśń o Ojczyźnie" (z czasów wojny).

Makuszyński wychowywał się na literata we Lwowie, jak u Pana Boga za piecem, w czasach dość spokojnych, kiedy tragiczność życia zbiorowego nie rzucała się w oczy, nie było kryzysu, owszem żyło się dość łatwo, a jedynym kłopotem literatów we Lwowie było postawić się wobec Krakowa, który przebył właśnie połóg Młodej Polski. Apolityczny był Staff i Ruffer, nawet socjaliści, jak Ortwin czy Irzykowski, wyprzęgali się z czynnej służby społecznej, zajęci atakowaniem Parnasu. Najmłodsi może się czuli przytłoczeni sławą Kasprowicza, zasłaniającego słońce skrzydłami orlemi. Orzeł znad Gopła obejmował z wysoka całość życia z metafizycznemi przyległościami, był tragiczny i samotny w tem, co tworzył. Makuszyński wszedł do literatury odrazu przez dziennik. Nie był odtąd nigdy sam. Potrzebą jego duszy była atmosfera towarzyska, wytwarzana przez publiczność i poklask. Z poza ludzi nie widział społeczeństwa, z poza drzew — lasu. Bał się nawet lasu i jego tajemnic, wolał chodzić pobrzeżem, gdzie kwiaty i widok na siedziby ludzkie.

Nie miał w sobie drapieżnictwa ani dzikości stworzeń leśnych, należał do obłaskawionych. Ale zbyt dobrze znał serce ludzkie, aby się ludzi nie bać. Są ludzie, którzy od dzieciństwa, wchodząc w życie, kapitulują z walki. Nie to, żeby świat wydawał im się dobry, lecz starają się nie widzieć zła. Bo wtedy wypadałoby walczyć. Urządzać życie — to bojować, lepiej tedy brać je takiem, jakie jest. Wtedy życie może być nawet znośne, można się do niego przyzwyczaić, można nawet śmiać się z niego.

Organiczną przyczyną tej potrzeby spokoju jest w Makuszyńskim tkliwość serca. Nie mówię o tej tkliwości, która w wyższych stadjach psychicznych staje się czemś więcej, niż współczucie i litość, przeobraża się w troskę i poryw prometejski zbawiania. tkliwość organiczna jest słabością, nie znosi zetknięcia z szorstką rzeczywistością, szuka dla siebie osłony — jak się mówi od czasu wojny — gazowej osłony, aby odwrócić od serca uwagę. Makuszyński robi to w ten sposób, że obraca rzeczywistość w żart. A ponieważ w żarcie bywa połowa prawdy, więc i żart jego jest karkołomny, ukręcający głowę wszelkiej prawdzie, aby nie było śladu, że mu na czemkolwiek zależy — żart dla wesołości. Nie znosi bowiem smutku koło siebie. Ta mgła, którą jakaś prawda życia, nieopanowana jak bagno, wytwarza między ludźmi, jest za ciężka dla tkliwości. Od konfliktu między sercem a prawdą Makuszyński uchyla się, godząc świat wesołością.

Stać go na to, bo wyobraźnię wykształcił na kombinowaniu komicznych obrazów życia. Jego siłą jest dar rozbrajania i godzenia z rzeczywistością przez śmiech. Znamy dobre dzieci, które nie znoszą ciężkiej atmosfery domowej, gdy naładowana jest burzą: jak one usiłują rozchmurzyć czoła starszych wesołością!

To na codzień — taki jest Makuszyński w dzienniku, w swoich feljetonach. Ale ma przecież ambicje artystyczne. Pisze powieść albo lirykę. Wtedy buduje wprost na swej tkliwości. Wiele go to kosztuje, dlatego rzadko w tym charakterze występuje.

Pamiętam — latem 1914 — biegła w odcinku „Słowa Polskiego" jego powieść „Słońce w herbie". Wybuchła wojna ze swemi okropnościami, Lwów zajęła armja moskiewska; „Słońce" Makuszyńskiego nie zmrużyło oka. Czyby kto odgadł z tego pogodnego obrazu, jaka była rzeczywistość ówczesna? Serce Makuszyńskiego było od niej odwrócone.

Oto nowa jego powieść z r. 1932. Talent pisarski zmężniał, ale środków „prawdobrania", jak poznawanie nazywał Mickiewicz — nie przybyło. Tkliwość. Jeno z tego uczucia pierwiastkowego autor przez ten czas zrobił cały światopogląd i program.

Człowiek, dosłownie znaleziony na ulicy, bo nędzarz, chory jest na nędzę w sercu swojem. Tkliwość staje się jego wyznaniem humanitarnem i programem życia. Przygarnięty do człowieka zamożnego, opanowuje go tem uczuciem które stało się już niemal ideą. Oni dwaj podbijają nakazem serca innych i tworzy się w ten sposób lawina dobra, jak w cudownej bajce. Świat staje w słońcu elementarnej prawdy serca, która działa twórczo w bezpośredni sposób, nie będąc funkcją społeczną, lecz wprost przez dodawanie arytmetyczne uczynków miłosierdzia. Czynienia miłosierdzia ludzie ci nie uzależniają od nakazów religji, czy też idej społecznych; budują świat bezpośrednio na tkliwem podłożu serca, bez podmurówki, jakby kto dom stawiał na trawie.

Powieść Makuszyńskiego z powodu swej prostoty ideowej robi wrażenie bajki. Ale że bajka ta opowiedziana jest z humorem, z bujnością słowa i obrazów, że osoby w niej czynne są ciekawe i charakterystyczne, a całość dobrze zbudowana, że wreszcie każdemu sercu błogo jest skąpać się w promieniach dobroci, a dość ma już cieniów, więc słuchamy bajki z wielkiem zajęciem. Działa, jak balsam.

Wróćmy jednak do autora. Na czoło swego ostatniego zbioru poezyj Makuszyński wysunął utwór liryczny, w którym czyni dziwne wyznanie, że wszystko na świecie jest kłamstwem:

W tobie jest kłamstwo i w nim jest i we mnie
Wieczyście było i wieczyście będzie.

Kłamstwo „nieurodzone wiecznie było we mnie" — wyznaje o sobie.

Kłamstwo to piękne jest. A mam je w twarzy,
I w oczach mam je i mam je na wardze,
W każdem mem słowie jak motyl się waży,
W kanzonie pustej i bolesnej skardze.

Makuszyński zapewnia: „A to jest wiara moja!" Ale mu nie wierzymy. Bo gdy wszystko jest kłamstwem, czemużby to miało być prawdą, że on w to wierzy. Wszystko pochodzi z bojaźliwości serca. Boi się prawdy, aby go nie zraniła. To nie jest kłamstwo, lecz — ucieczka od prawdy.

Więc jest biedny, jak każdy człowiek, który sam się odnaleźć nie może. I to jest tęskna nuta liryczna w jego artystycznej twórczości.

Jest dwu Makuszyńskich, z których jeden musi się śmiać, a drugi chciałby płakać. Ale zapytuje: „Czy ja mam prawo żądać, byś uwierzył? Tylem razy udawał łzy"... Więc kiedy istotnie prawda odezwie się w sercu, staje się tragiczny:

Człowieku dobry, oto tu, jak żebrak, stoję
I psim wzrokiem cię błagam: daj mi swoją rękę,
Ucałuję ją — tylko u w i e r z, że dziś płaczę. (Wiersze, 180).

Jakże mu trudno przyjść do ładu ze światem, który przywykł płakać z nim tylko ze śmiechu; choćby nie chciał śmiać się z jego łez, to go coś ostrzega, czy i to nie żart.

Jakakolwiek byłaby dola wewnętrzna Makuszyńskiego, jest faktem, że toruje mu drogę do czytelnika zwycięski talent, który rozbraja też i krytyka.

Z y g m u n t W a s i l e w s k i.

W a r s z a w a.

Pisma nadesłane

„Śpiewak". Nr. 3. Treść: „XVI. Walny Zjazd Delegatów Związku Śląskich Kół Śpiewaczych". — St. M. Stoiński: „Słońce" oratorjum Stan. Kazury". — W. Toczyłowska: „O nauce śpiewu solowego". — Sprawozdanie z walnego Zjazdu Delegatów Związku Śl. Kół Śpiewaczych. — „St. Lipski — 25-lecie działalności kompozytorskiej" — Koncert chóru Sokołów czeskich w Katowicach. — Kronika muzyczna — Kronika chóralna. — Działalność Związku Śl. Kół Śpiewaczych w roku 1931 — Nadesłane nuty książki i czasopisma — Komunikaty i wiadomości z Polskich Związków Śpiewaczych. — Wspomnienie pośmiertne (ś. p. J. Kaczmarczyk). — Adr. Red. Katowice, ul. Ks. Damrota 4.

Seminarjum zagraniczne
w Poznaniu

Przed 3 tygodniami zamieściliśmy na ten temat pierwszy, obszerniejszy artykuł. Obecnie otrzymujemy bliższe w ważnej tej sprawie informacje:

Opieka religijna nad siedmiomiljonową rzeszą rodaków naszych, żyjących poza granicami Państwa, winna należeć do najwalniejszych zadań Macierzy. Uczucie bowiem religijne na równi z narodowemi łączą ją jedynie z ojczyzną.

Tam, gdzie pracuje kapłan polski — tam, gdzie przed obrazem Częstochowskiej rodak nasz modli się po polsku i z polską pieśnią na ustach chwali Boga swego — tam dobrze się dzieje. Jest moralność, jest wiara i szczere przywiązanie do Polski. Tam buduje się Polakiem obcy a imie polskie ma dobre brzmienie. Brak zaś kapłana polskiego powoduje tak często zanik wiary i co za tem idzie — wynarodowienie.

Próbowano tu i tam zaradzić brakowi kapłana polskiego przez powierzenie duszpasterstwa kapłanowi innej narodowości. Jednak bez skutku. Boć religijność polska jest całkiem swoista. Jeżeli niema nabożeństwa polskiego, Polak na nabożeństwo nie idzie. Jeżeli nie może się spowiadać po polsku, to wogóle się nie spowiada.

Brak duszpasterzy polskich na wychodztwie to klęska prawdziwa. Z Francji, Kanady, Brazylji, Argentyny, Urugwaju i Paragwaju prawie codziennie napływają do kraju prośby: D a j c i e n a m p o l s k i c h k a p ł a n ó w! Nastały tam naprawdę czasy, o których wspomina Amos-Prorok:

„Oto dni idą, mówi Pan, i puszczę głód na ziemię: nie głód chleba ani pragnienia wody, ale słuchania Słowa Pańskiego. I poruszą się od morza aż do morza i od północy aż na wschód będą obchodzić, szukając Słowa Bożego, a nie znajdą..."

Docierały i docierają wołania o polskich kapłanów do uszu Ojca św., któremu dobro polskich dusz tak bardzo leży na sercu. A wołania te jego serce ojcowskie bardzo musiały poruszyć, skoro Ojciec chrześcijaństwa sam wobec Prymasa Polski wyraża życzenie, iżby w Poznaniu powstało Seminarjum dla wychodztwa, zorganizowane w ramach osobnego zgromadzenia. Poruczając takie zadanie Prymasowi Polski, Ojciec św. wyraża nadzieję, że poznańskie Seminarjum Zagraniczne będzie w z o r e m i przykładem dla tych narodów, które również liczne mają wychodztwo a pod względem duszpasterskim nie mniej opuszczone.

Mają wprawdzie Włosi osobne seminarjum dla wychodztwa w Piacenza, założone przez ks. bisk. Scalabriniego. Istnieje poza tem w Rzymie osobny instytut, przygotowujący księży włoskich do pracy na emigracji — Pontificio Collegio dei Sacerdoti per gli emigranti Italiani. Oba te zakłady nie spełniają jednak pokładanych w nich nadziei.

Także i Niemcy zakrzątnęli się w ostatnim czasie około niesienia pomocy swym rodakom za morzem. W r. 1926 w Godesberg nad Renem sędziwy biskup Ksawery Geyer zakłada osobny instytut dla duszpasterstwa zagranicznego — Deutsche Aulandspriesteranstalt. Ale i ten zakład wskutek wadliwej organizacji nie rozwija się należycie.

A zatem P o s n a n i a d o c e a t!

Gmach Seminarjum Zagranicznego będzie domem centralnym nowego zgromadzenia. Każdy alumn seminarjum będzie zarazem członkiem zgromadzenia, który zależeć będzie od Kongregacji Konstystoralnej w Rzymie.

Nowicjat roczny, poprzedzający przyjęcie do zgromadzenia, rozpocznie się w sierpniu b. r. W tym samym czasie rozpoczyna się dwuletni nowicjat dla braci, którzy później jako pomocnicy i towarzysze polskich duszpasterzy razem z nimi na przeznaczone wyruszą posterunki.

Seminarjum Zagraniczne buduje się obok Archiwum przy ul. Lubrańskiego. Narazie położone są fundamenty i to z funduszu, który złożono J. Em. ks. kardynałowi Prymasowi z okazji jego srebrnego jubileuszu kapłaństwa. Dalszych środków dostarczy ofiarne społeczeństwo w kraju i na wychodztwie. Mimo kryzysu gospodarczego budowa gmachu nie ma doznać zwłoki. Czekać dłużej nie wolno. Na dostojnym opiekunie wychodztwa naszego zbyt wielka ciąży odpowiedzialność przed Bogiem i Narodem. Z dnia na dzień niebezpieczeństwo się zwiększa. Z godziny na godzinę poza granicami ojczyzny kurczy się stan posiadania polskich dusz.

Cud Wielkopiątkowy we Włoszech

Citta del Vaticano, 28. 3 (Tel. wł. — KAP). Starożytna, wielu wieków sięgająca tradycja twierdzi, że gdy święto Zwiastowania zbiegnie się z Wielkim Piątkiem, następują cudowne przemiany z przechowywaną w katedrze miasta Andria we Włoszech Środkowych relikją Ciernia z korony Chrystusa Pana. Odżywają mianowicie i czerwienieją nanowo ślady Krwi Przenajświętszej. Ponieważ w roku bieżącym nastąpił taki rzadki wypadek zbiegu obu uroczystości, do Adrji przybyły liczne pielgrzymki z Włoch i zagranicy w oczekiwaniu powtórzenia się cudu, a biskup miejscowy zarządził specjalne modły. Rzeczywiście, jak spodziewano się, w Wielki Piątek o godz. 4 m. 20 popołudniu w obecności licznych rzesz ludu od trzech godzin trwającego na modlitwie cud powtórzył się. Rozbrzmiały śpiewy i hymny dziękczynne, a następnie adoracja relikwi przez biskupa Andrii, kapitułę, przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych. Dla sprawdzenia autentyczności cudu i wyłączenia możliwości jakichkolwiek nieporozumień i podstępów zarządzono natychmiast jaknajściślejszą kontrolę zjawiska. Przy kontroli tej obecnych było wielu uczonych włoskich i obcych, między innymi prof. Le Bon z uniwersytetu w Besancon Po ceremonji w katedrze biskup Andrii okazał relikwję z balkonu pałacu biskupiego wielotysiącznemu tłumowi wiernych zgromadzonych na placu przed pałacem i ulicach przyległych.

Odnowione ślady Krwi św. trwają — wedle tradycji — czas bliżej nieokreślony. Czasami okres trwania cudu przedłuża się do 50 dni

Nowy zbieg uroczystości Zwiastowania N. M. P. z Wielkim Piątkiem powtórzy się za lat 74.

W niewoli u Indjan

Zaginiony podróżnik angielski pułk. Fawcett

Zdumiewająca wiadomość nadeszła z Brazylji. Znany podróżnik i badacz angielski pułkownik Fawcett, który przed siedmiu laty. wyruszywszy z wyprawą do serca dżungli brazylijskiej, zniknął w sposób tajemniczy, rzekomo teraz się odnalazł. W ciągu tych siedmiu lat miał pozostawać w niewoli u pewnego indyjskiego szczepu, który więzi go dotąd.

Przed siedmiu laty Fawcett w towarzystwie 19-letniego syna Jacka i amerykańskiego badacza Raleigha Rimella wyruszył na wyprawę, której celem było odszukanie w okolicach Matto Grosso w puszczy brazylijskiej śladów zaginionej białej kultury, będącej „kolebką ludzkości".

Przedewszystkiem chodziło mu o natrafienie na białych Indjan. o których istnieniu był święcie przekonany. Mieli oni być potomkami owej mitycznej rasy władców Ameryki Południowej. Pewien dokument. znaleziony w archiwum państwowem Rio de Janeiro, a pochodzący z r. 1745 potwierdził hipotezę uczonego.

Wyprawa wyposażona była znakomicie w odzież i pożywienie, a nawet w auto pancerne. Zrezygnowano tylko z broni, gdyż Fawcett twierdził. iż pułki żołnierzy z karabinami maszynowemi i gazami trującemi nicby nie zdziałały, gdyby dzicy chcieli ich zgładzić. Jedyną szansę powodzenia wyprawy widział on w przyjaznych stosunkach z tubylcami. Celem wyprawy były źródła pomiędzy rzekami Xingu i Tapajoz, gdzie Fawcett spodziewał się znaleźć ślady białego ludu.

Po pewnym czasie słuch o całej wyprawie zaginął. Wyprawa ratunkowa pod kierownictwem Dyotta przebiegała dżungle Brazylji bez rezultatu. Sądzono. że wszyscy zginęli. Jedynie żona Fawcetta twierdziła uparcie. że mąż żyje.

I oto, teraz po 7-miu latach nadchodzi wiadomość, że wyprawa znajduje się w niewoli u białych Indjan. Z Sao Paolo wyruszono na ratunek.

Rekord przekładów na obce języki

zdobył autor amerykański, Upton Sinclair. Dzieła jego ukazały się w 34 krajach. Wszystkie kraje europejskie figurują w spisie wydań obcojęzycznych Sinclaira. W Chinach dzieła Sinclaira doczekały się 20 wydań. Istnieją też przekłady na hinduski, japoński i hebrajski.

Racje żywnościowe w Sowietach

(KAP) Leningradzka „Krasnaja Gazieta" z dnia 7 bm. podaje wykaz, ile żywności przysługuje miesięcznie poszczególnym kategorjom obywateli sowieckich. W miesiącu marcu rb. na jedną osobę należącą do pierwszej kategorji, tj. dla robotników, przypadło miesięcznie: 25 gramów herbaty, 1 i pół kg. cukru, 2 kg. krup, 1 kg. makaronu, 400 gr. margaryny, 750 gr. tłuszczu roślinnego, 700 gr. mięsa, oraz po pół kg. chleba dziennie. Są to, jak widzimy, minimalne racje żywnościowe dla człowieka pracy.

Na obywatela drugiej kategorji, tj. urzędnika, względnie pracownika umysłowego, przypada racja wymienionych produktów mniejwięcej zmniejszona do połowy, z zupełnem jednak wyłączeniem niektórych produktów, np. herbaty. Dzieci otrzymują racje minimalne, przyczem zwraca uwagę pominięcie zupełne w tych racjach cukru i herbaty.

Obywatele trzeciej klasy, t. zw. „liszeńcy", do których zalicza się i duchowieństwo wszystkich wyznań, nie otrzymują bonów, muszą oni prywatnie starać się o produkty żywnościowe, naturalnie, kilkakrotnie za nie przepłacając.

Tak jest w raju komunistycznym!

Anglja bez deszczu

Jak donosi londyński Instytut Meteorologiczny, w Anglji nie było już deszczu od 64 dni, co jest najdłuższym okresem bezdeszczowym, jaki zanotowano w kronice obserwacyj meteorologicznego instytutu.

Wypadek „trądu syberyjskiego" w Wilnie

W Wilnie wydarzył się wypadek zachorowania na trąd syberyjski, przypadłość straszną, która powoduje, że ciało gnije i odpada kawałami od kości. Objawy tego trądu wystąpiły u handlarza futer Szulkina. Odwieziono go do Warszawy i powierzono opiece powag naukowych.

Dochodzenia, przeprowadzone w składzie Szulkina wykazały, że kupiec zaraził się trądem od futra, sprowadzonego z Syberji, z którem zostały przywleczone bakcyle tej choroby.

TEATRY

Z Teatru Polskiego.

Dziś we wtorek 29 b. m. i jutro w środę gra teatr nadal arcydzieło literatury romantycznej, dramat Szekspira „Romeo i Julja". Chlubny wysiłek Teatru Polskiego około wystawienia tej perły literatury klasycznej znalazł oddźwięk u publiczności, stale zapełniającej widownię teatru do ostatniego niemal miejsca. Obsadę postaci głównych stanowią: niezrównana Biesiadecka jako Julja, Kreczmar jako romantyczny kochanek.

„Sprawa Honorowa" to jeszcze jedna prapremjera polskich autorów, Dunin - Markiewicza i Fijałkowskiego, którą wystawia Teatr Polski, ubiegając tem inne sceny. Niezrównana komedja pełna przezabawnych sytuacyj, opromieniona szczerym humorem. daje całość godną autorów o ustalonej już renomie, znanych publiczności poznańskiej doskonale z szeregu sztuk wystawionych w ubiegłych sezonach.

Z Teatru Nowego.

Dzisiaj, oraz w środę „Ósma żona Sinobrodego" komedja pełna beztroskiej wesołości, oparta na tle niezwykle ciekawych perypetyj miljonera Browna, poszukującego prawdziwego szczęścia i miłości. Junosza - Stępowski, którego imię jest dzisiaj synonimem maestrji artystycznej kreuje rolę Browna, porywając swą wspaniałą grą. W roli tytułowej ulubienica Poznania p. H. Cieszkowska.

„Włamanie".

Sensacyjna sztuka Grzymały - Siedleckiego, ciesząca się olbrzymiem powodzeniem, odegrana zostanie po raz ostatni w czwartek dnia 31 b. m. Prawdziwą rewelację tej sztuki stanowi występ Junoszy - Stępowskiego w roli rosyjskiego pułkownika, pełnej nieprzepartego komizmu i humoru

Premjera w Teatrze Nowym.

W piątek dnia 1 kwietnia „Żywa maska" — najgłośniejsza ze sztuk Pirandella — jeden z największych sukcesów repertuarowych scen całego świata. Znakomita sztuka wystawiona będzie tylko na przeciąg kilku dni, ze względu na terminowy wyjazd Stępowskiego do Krakowa. Mistrz pożegna przeto nasze miasto swoją największą kreacją, w której osiąga olbrzymi sukces artystyczny.

Teatr Wielki.

Dziś we wtorek ciesząca się wielkiem powodzeniem wesoła operetka L. Falla „Rozwódka", w której cały zespół z pp. Fontanówną, H. Wańską, J. Sendeckim, Ig. Wiśniewskim na czele święci prawdziwe triumfy Efektowne tańce w II i III akcie oraz malownicze dekoracje projektu prof. Jarockiego stanowią prawdziwą atrakcję „Rozwódki". Orkiestra pod batutą kapelm. Br. Kubika.

W przedstawieni operowem z pięknem dziełem Pucciniego „Tosca". wystąpi gościnnie jedna z najsławniejszych dziś śpiewaczek, primadonna scen zagranicznych p. Fr Platowna, której dramatyczny głos sopranowy święcił niebywałe triumfy na scenie medjolańskiej „Scali". Partnerami artystki będą: znakomity baryton Opery warsz. Al. Karpacki oraz pp. St. Roy, reżyser K. Urbanowicz i inni. Orkiestra w pełnym składzie pod batutą dyr. Wojciechowskiego.

W piątek po raz pierwszy po dłuższej przerwie wystąpi w Teatrze Wielkim ulubieniec Poznania, mistrz humoru i śmiechu, niezrównany Wł. Bratkiewicz, w tryskającej komizmem operetce J. Gilberta „Królowa Kina". Rolę tytułową w „Królowej Kina". która zapowiada się jako największy sukces lekkiej muzy w Polsce kreuje pełna szampańskiego temperamentu Fontanówna.

Zapowiedź premjery „Królowej Kina". w piątek 1 kwietnia, z Bratkiewiczem i Fontanówną została przyjęta entuzjastycznie przez całe miasto Reżyseruje pomysłowy J. Sendecki. przygotowując cały szereg niespodzianek „kinowych" do tej premjery. Próby, pod kierownictwem muzycznem kapelmistrza p. B. Tylji są na ukończeniu. Dekoracje projektu prof Jarockiego.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 30 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gram.; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **14.30** kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godz. **15.25** (W); godz. **15.50** (W); godz. **16.45** pogadanka „Wujcia Czesia"; z dziećmi; godz. **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **19.15** odczyt pt. „Głuchociemna Helena Keller" część pedagogiczna (wygł. p. dr. Głogowski); godzina **19.30** „Najmłodsza poezja poznańska" (recytacje — art. dram Romana Juraszka); godzina **19.45** (W); godz. **20.00** (W); godzina **20.15** (W); godz. **21.45** (W); godz. **22.00** (W); **22.30** sygnał czasu, komunikaty; godzina **22.45** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** płyty; godzina **13.35** piosenki rewjowe (płyty); godz. **14.45** muzyka salonowa; Oktet Squire'a (płyty); godz. **15.25** odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średn. (dział „Historja") „Rozwój Prus w XVIII wieku", wygł. prof. Wł. Dzwonkowski; godz. **15.45** giełda; godz. **15.50** odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średn. (dział „Literatura"), „Mickiewicz", odczyt III, wygłosi prof. K. Górski; godz. **16.20** „Wśród książek"; godz. **16.40** płyty; godz. **16.55** angielski (Linguaphone); godz. **17.10** odczyt z Wilna; godz. **17.35** koncert popoł. w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego; godz. **19.30** wiadomości sportowe; godz. **19.35** piosenki w wyk. J. Smitha (płyty); godz. **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz. **20.00** feljeton pt. „Wrażenia z 2-go Międzynar. Konkursu im. Chopina w Warszawie" wygłosi p. R. Zrębowicz; godz. **20.15** muzyka lekka; wyk.: Orkiestra wiejska Adama Stromberga, Marceli Sowilski (tenor); godz. **21.45** kwadrans literacki. Fragment z regjon. powieści Wandy Niedziałkowskiej - Dobaczewskiej pt. „Kamienica za Ostrą Bramą"; godzina **20.00** J. Brahms: Kwintet fort. f-moll. op. 34; godz. **22.30** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.35** komunikaty; godz. **22.45** odczyt w jęz. esperanckim z Krakowa; godz. **23.00** muzyka taneczna z dancingu „Adria".

Najwyższy czas wykupić nowe roczne karty wstępu **do Ogrodu Zoologicznego,** które wydaje jego biuro przy ul. Gajowej 5. Zamówienia przyjmuje się także telefonicznie pod nr. 60-92

ew 13 925/8

SPORT

Ostatnie dni

zgłoszeń do biegu „Kurjera Poznańskiego"

Przypominamy wszystkim zainteresowanym, że ostateczny termin zgłoszeń do dorocznego biegu na przełaj o puhar redakcji „Kurjera Poznańskiego" upływa nieodwołalnie z dniem 31 bm. Zatem pozostaje się wszystkiego dwa dni (środa i czwartek) Kto nie zapisał się jeszcze niech uczyni to czemprędzej w redakcji „Kurjera Poznańskiego" (od godz. 9 do 15).

Bieg odbędzie się w niedzielę o godz. 12 ze startem i metą na boisku „Sokoła". Dystans wynosi około 4 klm. Poprzednio o godz. 11 odbywa się również w szatni na boisku (wejście od Drogi Dębińskiej druga furtka) badanie lekarskie, bez którego nie dopuści się nikogo do biegu.

Zwracamy uwagę wszystkich na cenne nagrody wystawione w oknie znanej firmy jubilersko - zegarmistrzowskiej p. St. Frankowskiego przy ul. Fr. Ratajczaka 1.

Hokej

Turniej w Ostrowie z udziałem drużyn poznańskich przyniósł następujące wyniki: „Czarni (Poznań) i „Venetia" (Ostrów) 2:0; „AZS" (Poznań) i „Ostrovia" 5:0. W drugim dniu „AZS" zremisował z „Venetią" 1:1, a „Czarni" pokonali „Ostrovię" 3:0. (tel. wł.)

Lekka atletyka

IX. ogólnopolski bieg na przełaj „Sokoła" o puhar wędrowny śp. wiceprezesa poznańskiego okręgu Rączkowskiego był imprezą ze wszech miar udaną. Liczny start zawodników, duża ilość pięknych nagród, doskonale dobrana trasa pozwalająca obserwować bieg w wielu jego fazach no i sporo publiczności — złożyły się na pierwszorzędną imprezę. Z 45 zgłoszonych na starcie stanęło 35 zawodników, z których bieg ukończyło 27. Z miejsca — jak zwykle poprowadził Miałkas na zmianę w towarzystwie Robińskiego i Rutkowskiego. Janowski i Jakubowski pozostali narazie na dalszych miejscach, a ostatni dopiero na 400 m przed metą wysunął się na czoło, aby w czasie 13:25.2 pewnie zwyciężyć. 2. Robiński (W), 3. Miałkas (W), 4. Janowski (W), 5. Rutkowski (W), 6. Kluge (SMP), 7. Płotkowiak (SMP), 8. Nogaj (W), 9. Kościelniak (KPW - Jarocin), 10. Walkowiak (S. M. P.) Jakubowski po raz drugi zdobył nagrodę przechodnią oraz pamiątkową statuetkę, Robiński puhar „Sokoła" na własność Miałkas papierośnicę z dedykacją, Janowski album z dedykacją, dalszych pięciu żetony, a następni trzej — dyplomy. Niesmaczny był „żart" Białkowskiego, który przerywając bieg, odczekał zawodników na boisku by w pierwszych szeregach dotrzeć do mety. (ig)

Zatwierdzenie rekordu. PZLA zatwierdziło wynik 38.23 m. w rzucie młotem, uzyskany przez Leśkiewicza Józefa („Cracovia") jako nowy rekord Polski. (ig)

Mistrzostwa Polski kobiet odbędą się 18 i 19 czerwca w Łodzi, a nie w Warszawie, jak pierwotnie zamierzano. (ig)

Pięściarstwo

„Stella" Gniezno i „Astra" Bydgoszcz 12:4. W Gnieźnie odbyły się zawody które przyniosły następujące wyniki: (od wagi papierowej do półciężkiej włącznie): Dembosz II (S) remisował z Ładą (A), Dymel (S) uległ na p. Walkowskiemu (S), Wicher (S) pokonał na pkt. Irwina (A), Chełmikowski (S) — Józefiaka (A), Kaczmarek (S) — Ciesińskiego (A), Dembosz I (S) po 20 sek. przez k. o. Halagera (A), Walczak (S) remisował z Laskowskim (A) i Dolaski (S) pokonał przez k. o. w 1 starciu Neumanna (A).

Mistrzostwa niemieckie w Monachjum w przedbojach, już w pierwszym dniu wskutek losowania przyniosły szereg sensacyjnych spotkań. Ball (Berlin) w muszej uległ Stachowi (Dortmund). W kog. Moehl (Berlin) pokonał po zaciętej walce Ziglarskiego (Monachj). Faworytem w tej kategorji jest Ausboeck. W piórkowej Schleinkofer, obrońca tytułu zwyciężył nieznacznie na pkt. Kremera (Kolonia), natomiast Arentz (Berlin) technicznie lepszego Schwagera (Dortmund). W lekkiej Donner (Berlin) zwyciężył Sichtlinga (Hamburg) oraz Baechler Gdańszczanina Radtkego. W średniej Bernloehr dotychczasowy mistrz wygrał po zaciętej walce z Mialkasem (Lipsk). W półciężkiej Berger (Duisburg) pokonał przez k. o. Brendleina (Stuttgart) a w ciężkiej słabo walczący Haymann — jeszcze słabszego Sahma (Hamburg). W półśredniej Campe (Berlin) pokonał Kartza (Kolonia). Hornemann w średniej zwyciężył Rehna (Hamburg), eksmistrz Niemiec Walter uległ na pkt. Mietschkemu (Szczecin) Znany u nas Rennen w średniej zwyciężył Butzkego (Królewiec) nieznacznie na pkt., Lang (Monachj.) w tej samej wadze pokonał Lemitza.

Piłka nożna

Świąteczne spotkania międzynarodowe. Poznań. Niedziela. „V. f. B - Pankov" i „Warta" 5:0 (3:0). Zwycięstwo gości było zupełnie zasłużone jednak nie w tak kompromitującym dla „Warty" stosunku. Wpłynęły na to przedewszystkiem nieszczęśliwy układ drużyny zwłaszcza w ataku i widoczna niedyspozycja poszczególnych zawodników. Goście są dobrze wytrenowani, szybcy, oraz strzelają zdecydowanie i kombinują nieźle. Pokazali oni naprawdę produktywną pod każdym względem grę i chwilami robili z „zielonymi", co chcieli. W „„Warcie fatalny był atak, a przedewszystkiem trójka środkowa, w której Scherfke i beznadziejny na lewem skrzydle Banaszkiewicz — byli najsłabsi. Nieszczególnie spisała się jako całość pomoc głównie z powodu taktycznie fałszywej gry debiutującego w tak poważnych zawodach na centrze Ofierzyńskiego; jego dobra praca tylko destrukcyjna nie wystarcza jeszcze aby mógł pozostać na stałe na tej pozycji. Po pauzie wystąpi i w obronie zamiast Scherfkego I Flieger, spisując się bardzo słabo z powodu widocznego braku treningu. — Początek meczu nie wróżył tak wysokiej porażki, gdy gospodarze po krótkim zrywie przeciwników mieli przez niemal 12 min. widoczną przewagę, niewykorzystaną wskutek słabej gry ataku zielonych. W czasie jednego z wypadów Berlińczyków sędzia podyktował wolny za wątpliwy faul, i Haase pięknym strzałem zdobywa bramkę, którą Fontowicz mógł obronić. Goście odtąd przejmują inicjatywę utrzymując ją przez dłuższy okres. W tym czasie zdobywają dwie bramki przez Dreyera, który kontuzjowany niebawem schodzi z boiska. a zastępuje go rezerwowy Bugge. W dalszym ciągu „Warta" ma kilkakrotnie okazję uzyskania bramki, lecz kończy się na niczem. — Po zmianie stron „Warta" przestawia atak, zmieniają się łącznicy Knioła i Prósiński. Zrazu siły są wyrównane, niebawem jednak Niemcy znów opanowują teren a „zieloni" opadają nieco na siłach. Wskutek fatalnego błędu ich obrony goście zdobywają dalsze bramki przez Pappmana i Kummera. Sędziował bardzo dobrze p. Brzeziński.

Poniedziałek — „Warta" i „VfB - Pankov 1:1 (1:0). W ataku gospodarzy wystąpił w trójce środkowej Sroka, a na lewem skrzydle — Andrzejewski; w pomocy Wojciechowski przeszedł na dawną pozycję środkowego, a jego miejsce zajął Ofierzyński. Niemcy byli bez Kummera na prawem skrzydle. którego zastąpił rezerwowy Bugge. „Warta zmieniła się nie do poznania; jedynie Scherfke na środku ataku był w dalszym ciągu bardzo słaby. Pierwsze minuty przynoszą niebezpieczny zryw „Warty" która kilkakrotnie zagraża bardzo poważnie gościom, jednak dobry ich bramkarz interwenjuje z powodzeniem Obronił on szereg celnych strzałów Knioły, który początkowo zapowiadał się doskonale, niebawem jednak stracił zapał, niepotrzebnie wózkując i przetrzymując piłkę za długo. W pomocy wybijał się Przykucki. Przez całą niemal połowę mecz stał pod znakiem widocznej przewagi gospodarzy, a ich skrzydła raz po raz podchodzą pod bramkę Berlińczyków. Niebezpieczne bardzo były wybiegi Radojewskiego; w pewnym momencie centruje on efektownie, a Scherfke II, uzyskuje głową prowadzenie „Warty". która w dalszym ciągu naciska, jednak bezskutecznie. Gra niebawem wyrównuje się i goście również przychodzą częściej do głosu, lecz obrona gospodarzy likwiduje wszelkie ataki. Po zmianie stron „Warta" wychodzi z Banaszkiewiczem na lewym łączniku i Sroką na prawym zamiast Knioły, co w całości dało produktywniejszą grę. wskutek jednak nonszalancji Scherfkego II wypady ich tracą nadal na wartości. Berlińczycy grają w dalszym ciągu bardzo ambitnie i ofiarnie przewyższając przedewszystkiem startem „zielonych". Już w 4 min. po zmianie stron podczas jednego z wypadów przy zamieszaniu podbramkowem zdobył główką środkowy napastnik Jaeger wyrównanie. W dalszym ciągu siły do końca są mniej więcej jednakowe przy nieznacznej przewadze Berlińczyków, którzy byli niewątpliwie najlepszą drużyną, niemiecką, jaką oglądaliśmy dotąd w Poznaniu. Sędziował p. Niziński. (śm)

Kraków. K. S. „Bratislawa" i „Wisła" 2:1 (1:1). Zasłużone zwycięstwo odnieśli goście. Górowali oni przez cały czas, zasługując na wyższą wygraną. W kilka chwil po rozpoczęciu meczu „Wisła" uzyskuje progoście wyrównują. Zwycięska bramka padła w 20 min. po przerwie. Sędziował dobrze p. Lustgarten.

„Cracovia" i K. S. „Bratislawa" 1:0 (1:0). Zwycięską bramkę strzelił po pokazowej kombinacji Malczyk. Za wyjątkiem piętnastominutowego okresu po przerwie, gospodarze górowali przez cały czas zwyciężając zasłużenie. Sędziował słabo p. Seidler nie uznając bramki strzelonej prawidłowo przez Kossoka. (tel. wł. — ks.)

Warszawa. „22 p. p." i „Zilina" Czechosłowacja 6:2 (2:1). Goście okazali się bardzo słabym zespołem. podczas gdy „wojskowi" popisywali się ogromną ambicją i świetną kondycją fizyczną. Prowadzenie dla gości uzyskał Scheinberger. lecz wkrótce wyrównał Sadalski, który strzelił też drugą bramkę Po zmianie stron dalsze dwie bramki zdobyli Biegański oraz Bilewicz i Rusinek (najlepszy gracz w ataku) po jednej. Widzów zaledwie około 1000 osób.

„Legja" i „Zilina" 4:1 (2:1). Również i w drugim dniu gra stała na niskim poziomie. Bramki dla zwycięzców strzelili Nawrot trzy i Rajdek jedną. dla gości były internacjonał Priboj, który obecnie jest bardzo przeciętnym graczem. Sędziował w oba dni p. Walczak. (tel wł. — ts)

Cieszyn. „Garbarnia" gościła w święta w Czechosłowacji uzyskując tu z miejscowym „D. S. C." wynik remisowy 2:2 (1:1).

Mistrzostwa A klasy PZOPN. Poznań. „Liga" i „Stella" 2:1 (0:1). Wynik zupełnie zasłużony. „Liga" przewyższała gości pod względem technicznym i już w pierwszej części miała lekką przewagę. Jedyną bramkę dla „Stelli" zdobył Zgórecki. Po zmianie stron gospodarze grają bardzo dobrze zwłaszcza w ataku uzyskując zwycięstwo przez Genslera i Nowickiego. Sędziował b. dobrze p. Niziński.

„Legja" i „Sparta" 2:1 (1:1). Wynik niezupełnie odpowiada przebiegowi meczu. „Sparta" grała bardzo ambitnie i niejednokrotnie poważnie zagrażała bramce zwycięzców. „Legja" była lepsza, jednak „Sparta" w roku bieżącym poprawiła się znacznie jako całość Jedyną bramkę uzyskał dla niej Klimczak, dla „Legji" strzelił Biedermann. Jedna była samobójcza. Sędziował dobrze p. Turkiewicz.

Ostrów. „Ostrovia" i „Olimpja" 3:3 (2:2). Siły naogół wyrównane przyczem grająca z wiatrem do przerwy „Olimpja" ma lekką przewagę. Po pauzie stosunek ten zmienia się na korzyść gospodarzy Bramki uzyskali w pierwszej części gry: w 8 min. Przybylowicz i w 28 min. Mikołajewski z karnego — dla „Olimpji"; dla gospodarzy — w 18 Błoch oraz w 30 (z karnego) Skoczylas. Po zmianie stron uzyskał punkt Skrzypczak dla „Olimpji" 32 min oraz Tasiemski w 42 min dla gospodarzy. Sędziował b. dobrze p. Brzeziński (tel. wł.)

Rawicz. „Warta" — „RKS" 3:3 (2:1). Tegoroczny benjaminek A klasy nie zawiódł pokładanych w nim nadziei. Zaprezentował się jako groźny przeciwnik trudny do pokonania na własnym terenie. Bramki uzyskali dla gości Kryszkiewicz 2 i Prusiński jedną. Sędziował p. Leracz.

Leszno. „Polonja" i „Sokół" 5:2 (3:2). Zwycięstwo „Polonji" tym razem było zupełnie zasłużone. „Sokół" zawiódł. a specjalnie słabo grał jego atak Bramki uzyskali dla zwycięzców Jankowiak. Horowski i Galubiński. dla „Sokoła" Witkiewicz i Musielak. Sędziował dobrze p. Rosala I. (tel wł.)

Tabela rozgrywek przedstawia się następująco (w nawiasach podajemy ilość gier i stosunek bramek): 1. „Liga" 4 p (5:3); 2. „Olimpja" 3 p. (6:4); 3. „Legja" 3 p (3:2); 4. „Warta" 3 p. (4:3); 5. „Polonja" 2 p. (7:5); 6. „Stella" 2 p. (5:4); 7. „Ostrovia" 2 p. (4:4); 8. „RKS" 1 p. (4:6); 9. „Sparta" 0 p. (1:3); 10. „Sokół" 0 p (4:9).

O mistrzostwo kl. B. „Korona" i „Maraton" 5:1 (0:1); zasłużona wygrana „Korony". — „HCP" i „Czarni" 10:0 (5:0); łatwe zwycięstwo byłego A-klasowego zespołu. — „Polonja" (Poz) i „Pogoń" 3:1 (2:0). Nie zasłużona porażka „Pogoni". której atak mimo przygniatającej przewagi nie umiał strzelać. — „OKS" (Ostrów) i „Polonja" II (Leszno) 1:1 (1:1). —„Ostrovia" II i „Sokół" (Rawicz) 1:2 (0:2). — „Unja" (Pozn.) i „Venus" (Gniezno) 2:1 0:1). — „Jutrznia" i „Pentatlon" 2:1. — „Wiktorja" (Jaroc.) i „Polonja" (Gł.) 1:0.

Wyniki ze Lwowa. „Pogoń" i „Czarni" 2:2 (2:0). Bramki dla „Pogoni" strzelili Łagodny i Niechcioł, dla „Czarnych" Makuch i Niemiec. — „Świteź" i „Czarni" 2:1 (0:0). Dla zwycięzców zdobyli bramki Okrótny i Migaw, dla „Czarnych" Twardowski. (tel. wł.)

Wyniki ze Śląska. „IFC" Katowice i „03 Raciborz" 6:4 (4:2). Spotkanie toczące się przy stałej przewadze gospodarzy zgromadziło 5000 widzów; bramki strzelili: 2 Pośpiech, Piske, Goerlitz, Herich i Knapczyk pojednej. W barwach „IFC" wystąpił po raz pierwszy Goerlitz III, dotychczasowy gracz „Pogoni" katowickiej. — Kombinowany „Słowian" oraz „20 Bogucice" i „Wawel" Kraków 3:0 (2:0). — „Ruch" i „AKS" 5:1, „Policyjny K. S." i „Pogoń" Katowice 3:1 (2:0), „Diana" Katowice i „Pogoń" Katowice 2:2 (1:1), „Wawel" Nowawieś i „Stadjon" Król. Huta 5:0 (2:0), „Wawel" Nowawieś i „Sportfreude" Mikulczyce 3:2 (0:2), „Słowian" Bogucice i „20" Bogucice 5:2 (3:0), „Sokół" Wodzisław i „Preussen" Raciborz 4:3 (2:0), „Sokół" Wodzisław i „Atleticclub" Bohumi (Czechosłowacja 10:1 (6:1). (tel. wł. — ek)

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **W Sibilski, Poznań.** Magistrat jest bardzo dowcipny, jednak radzilibyśmy wnieść rekurs. Że podwyżka obowiązuje od czterech pokoi dopiero, to ma swój bardzo poważny sens, gdyż jak wiadomo, dopiero od czterech pokoi wzwyż lokator może z właścicielem umówić się prawnie o płacenie czynszu wyższego, niż ustawowy, podczas gdy poniżej tej ilości pokoi umowa jest nieważna. Wobec tego, że po kilku latach obowiązywania ochrony lokatorów ogromna większość mieszkań czteropokojowych opłaca czynsz umowny wyższy, niż ustawowy, podwyższenie podatku nie odgrywa tu tak znacznej roli Dlatego też określenie mieszkania czteropokojowego w ustawie o podatku od lokali musi być identyczne z określeniem tegoż w ochronie lokatorów, a tam już dawno ustalono, że kuchni się nie liczy A więc rekurs. (aKO.)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowość MARASKA Nowość

Czekoladę kremową **de Betavia**
poleca:
A. Piasecki S. A. Kraków
nw 9 285

W święto Zmartwychwstania Pańskiego, dnia 27 marca 1932 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., w 80 roku życia, ś. p.

dr. Bolesław Erzepki

profesor h. c. Uniwersytetu Poznańskiego, b. dyrektor Muzeum im. Mielżyńskich, członek Polskiej Akademji Umiejętności, komandor Orderu Polonia Restituta, Laureat m. Poznania.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 30 b. m., o godz. 4.30 po poł., z kostnicy szpitala wojskowego (Wały Jana III) na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej, nabożeństwo żałobne w czwartek, o godz. 9,30 w kościele św. Marcina.

O modlitwę za duszę ukochanego Zmarłego proszą

Poznań, Warszawa, Rzym.
plac Nowomiejski 1.

dw 3146

ciężko strapieni
żona, dzieci, wnuczki i rodzina.

W pierwsze Święto Wielkanocne zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Bolesław Erzepki

urodz. 5 lipca 1852 r.

Doktor filozofji, Profesor honorowy filologji polskiej Uniwersytetu Poznańskiego, Członek Korespondent Polskiej Akademji Umiejętności, Członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Członek Komisji filologicznej tegoż Towarzystwa.

Pochód żałobny wyruszy jutro, w środę, dnia 30 marca 1932 r., o godz. 16,30 z kaplicy Szpitala Wojskowego, Wały Jana III nr. 7, przed Aulę Uniwersytecką, gdzie nastąpi pożegnanie Zmarłego. Ciało zostanie złożone na wieczny spoczynek na cmentarzu parafji św. Marcińskiej przy ul. Bukowskiej.

O tej tak ciężkiej dla nauki polskiej i Uniwersytetu Poznańskiego stracie zawiadamiają

Rektor, Senat Akademicki i Rada Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Poznańskiego.

dw 3152

Dnia 27 marca r. b. zmarł, ś. p.

Dr. Bolesław Erzepki

profesor honorowy Uniwersytetu Poznańskiego, komandor orderu Odrodzenia Polski, członek Polskiej Akademji Umiejętności, długoletni konserwator i członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, zasłużony badacz pomników mowy i literatury polskiej, historji i prehistorji, organizator i opiekun zbiorów Towarzystwa, gorący miłośnik rzeczy ojczystych.

Imię Jego zapisane chlubnie i trwale w rocznikach Towarzystwa.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m. o godz. 16.30 z kaplicy Okręgowego Szpitala Garnizonowego (Wały Jana III.), na który zaprasza członków Towarzystwa, przyjaciół i znajomych

Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

dw 3151

Dnia 28 marca 1932 roku zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka i najdroższa babka, ś. p.

z Szumanów

Helena Drobnikowa

przeżywszy lat 64.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w czwartek, dnia 31. b. m., o godzinie 10 w kościele św. Marcina, pogrzeb odbędzie się tego samego dnia z domu żałoby przy ulicy Ogrodowej 12, o godzinie 11-tej.

W najgłębszym smutku pogrążone

dzieci i wnuczki.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zw 14003

W niedzielę Wielkanocną, dnia 27 b. m., o godzinie 9.30, zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi i kochany mąż, ojciec, zięć, brat, szwagier i stryj, ś. p.

Teofil Glugla

przeżywszy 51 lat. Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m., o godz. 5.30 po południu, z domu żałoby przy ulicy Szwajcarskiej 13, na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej. Msza żałobna nazajutrz w czwartek, o godz. 8.30, w kościele Zmartwychwstańców na Wildzie.

W ciężkim smutku pogrążona

żona z dziećmi i rodzina.

zw 13 998/9

Poznań, Warszawa, Łódź, Lwów, Kępno, Gniezno, Tarnowskie Góry. Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał" Towarowa 25. Tel. 3180

W poniedziałek, 28 marca 1932 r. zmarła w Poznaniu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa, babcia, siostra i ciocia, ś. p.

z Brukarzewiczów

Anastazja Biskupska

służebniczka III. zakonu

przeżywszy lat 64. Pogrzeb odbędzie się w Grodzisku Wlkp. z kościoła klasztornego na cmentarz parafjalny w czwartek, 31. b. m., o godz 5,30 po południu.

W ciężkim smutku pogrążeni

dzieci i rodzina.

Poznań, ul. Matejki 4, m. 6. Grodzisk Wlkp., Orany. dw 3 154

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał" Towarowa 25. Tel. 3180.

W poniedziałek, dnia 28 marca 1932 zasnęła w Bogu, po długich, ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

z Grzymała Łaszewskich

Prakseda Leliwa Pruszakowa

przeżywszy lat 81. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 31 b. m., o godz. 3 po południu z zakładu św. Józefa, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej.

W smutku pogrążeni

zw 13996 **dzieci i rodzina.**

Poznań, ul. Ogrodowa 12.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

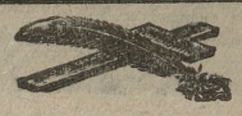

Dnia 28 marca 1932 r., o godz. 2 rano rozstała się nagle i niespodziewanie z tym światem doczesnym, moja najukochańsza żona i najdroższa mamusia, po krótkich lecz bardzo ciężkich cierpieniach, ś. p.

z Ciesielskich

Stanisława Susicka

przeżywszy lat 32, o czem zawiadamia

w ciężkim i nieutulonym smutku pogrążony

zw 14002 **mąż z synem i rodziną.**

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 31 b. m., o godz. 15,45 z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

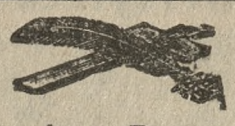

Dnia 28 marca 1932 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matuchna, siostra, ciocia, szwagierka i bratowa, ś. p.

Marta z Duszyńskich Łosińska

w 44 roku życia, o czem zawiadamiają

w nieutulonym smutku

mąż z dziećmi i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, o godzinie 16,30 z domu żałoby. Września, Poznań, Leszno, Janówiec, Gniezno.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. zw 13931

†

Dnia 27 marca 1932 r. zasnęła w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza droga i troskliwa matka, siostra i babcia, ś. p.

z Ślusarków

Marja Mikulska

przeżywszy lat 59. Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m., o godz. 4.15 po poł., z kostnicy cmentarza Bożego Ciała w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż i rodzina.

Poznań, ul. Czesława 1-a. dw 3155

Zakład Pogrzebowy „Ceremonial". Towarowa 25. Tel 3180

†

Dnia 28 marca 1932 roku w południe zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po dłuższej chorobie, ś. p.

Marcyjanna Przyjemska

przeżywszy 80 lat. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 31 marca, o godzinie 3.30, z kaplicy św. Józefa na cmentarz farny. Msza św. nazajutrz o 8-mej w kościele farnym, o czem donosi

w smutku pogrążona

Pw 11889-13,15 **rodzina.**

†

Dnia 28 marca 1932 r. zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, drogi ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Józef Koczorowski

przeżywszy lat 73, o czem donosi Krewnym i Znajomym

w ciężkim smutku pogrążona

żona z rodziną.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 31 b. m., o godz 5-tej po południu, z domu żałoby.

Trzemeszno, 31. III. 1932. nw 9538

†

Dnia 27 marca 1932 r., o godz. 12.30 w południe, zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Jakób Chlebanowski

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w czwartek dnia 31 b m., o godz 3 po poł., z domu żałoby ul. Piotra Wawrzyniaka 12.

dw 3150 W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań. **dzieci, wnuki i rodzina.**

Zakład Pogrzebowy St. Jaśkiewicz Poznań, Klasztorna 14.

†

Dnia 26 marca 1932 r., o godz. 11 wiecz., zmarł po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy i nigdy niezapomniany syn, nasz ukochany brat, szwagier, wujek, siostrzeniec i kuzyn, ś. p.

Marjan Maciaszek

przeżywszy lat 25, o czem zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni

matka, siostry, bracia i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m., o godzinie 3 po południu, z domu żałoby ul. Łąkowa 18, na cmentarz w Dębcu. zw 13992

†

Dnia 26 marca 1932 r. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa i najlepsza matka, kochana teściowa i babcia, ś. p.

z Nowaczkiewiczów

Konstancja Misiekowa

w 89 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w Bydgoszczy dnia 30 b. m., o godz. 16-tej, z domu żałoby ul. Zamojskiego 4, o czem donosi

ciężko strapiona

zw 14006 **rodzina.**

†

Dina 27. III. b. r. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Jakób Chlebanowski

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 31 III o godz. 3 po poł., z domu żałoby ul. Piotra Wawrzyniaka 12, na cmentarz jeżycki. zw 14005

Tow. „Pielgrzym" p. w. Matki Boskiej

Wypadek 209 **w Poznaniu.**

†

Dnia 26. III. b. r. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Rozalja Bińczak

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 29. III b. r., o godz. 4 po poł., z Zakładu św. Józefa na cmentarz farny. zw 14004

Tow. „Pielgrzym" p. w. Matki Boskiej

Wypadek 208. **w Poznaniu.**

†

Dnia 27 marca 1932 r. zmarł nasz członek, ś. p.

Teofil Glugla

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 30 b. m., o godz. 17.30, z domu żałoby ul. Szwajcarska 13 na cmentarz św. marciński przy ul. Bukowskiej.

Cześć Jego pamięci. zw 14000

Związek Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handl. Rzplitej Polskiej w Poznaniu. Tow. sąd. zap. Rok zał. 1907.

Uprasza się o liczny udział członków

W pierwsze święto Zmartwychwstania Pańskiego, dnia 27 marca 1932 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., w 80 roku życia, mój ukochany mąż, nasz najdroższy ojciec, dziadek i teść, ś. p.

Józef Dannemann

Pogrzeb odbędzie się w środę, 30 b. m., o godzinie 5-tej, z zakładu „Pod Opatrznością" na Śródce przy ul. Bydgoskiej 5 na cmentarz parafji archikatedralnej, o czem donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci i wnuki.

Poznań, Przygodzice, Gdańsk. zw 13993

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu mojej najdroższej żony i ukochanej matki, ś. p.

Pelagji Ginterowej

odprawi się

msza św. żałobna

w środę, 30 b. m., o godz. 9-tej, w kościele parafjalnym w Buku, o czem donoszą

rw 5046 **mąż i syn.**

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu najukochańszego syna i braciszka naszego, ś. p.

Janusza Pawłowskiego

odprawi się za spokój duszy Jego

msza św. żałobna

w czwartek, dnia 31 marca 1932 r., o godz. 9 rano, w kościele Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu na którą zapraszają wszystkich życzliwych pamięci Zmarłego

Bronisławostwo Pawłowscy i córeczka

Poznań, ul. Małeckiego 20. zw 13996

Ś. p.

Alojzy Sonnewend

em. st. radca skarbu

zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., w 76 roku życia, dnia 27 marca 1932 r., o godz. 12-tej w południe.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 30 marca 1932 r., o godz. 4-tej po południu z domu żałoby przy pl. Sapieżyńskim 10 b. a msza św. żałobna w kościele parafjalnym św. Wojciecha w czwartek, dnia 31 marca 1932 r., o godz. 9 rano, o czem Przyjaciół i Znajomych zawiadamiają

w smutku pogrążeni

dw 3 153 **żona, córki, zięciowie, wnuki, siostry i siostrzeńcy.**

Poznań, Lwów, Narajów, Margonin.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal". Towarowa 25. Tel. 3180.

W Wielką Sobotę, dnia 26 marca, o godzinie 9-tej, zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i brat, ś. p.

Józef Chmielecki

emeryt, kontroler rachuby przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu

przeżywszy lat 63, o czem donoszą Krewnym i Znajomym

w ciężkim smutku pogrążeni

żona wraz z rodziną.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 30. III. 1932 r., o godzinie 4-tej po południu, z domu żałoby ul. Poplińskich 8-a. Msza św. za duszę ś. p. Zmarłego odbędzie się w czwartek, dnia 31. III. 1932 r., o godz. 8-mej, w kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie.

Poznań, Grudziądz, Kościerzyna. zw 13 990

Skład rzeźnicki z całkowitem urządzeniem wraz 4 pokojowem mieszkaniem w większem powiatowem mieście **na sprzedaż.** Adres wskaże eksped. Kurjera Poznańskiego pod **zw 13 989**

FABRYKA CUKIERKÓW i MARMELADY w pełnym biegu na dogodnych warunkach **do sprzedania** lub **wydzierżawienia** Oferty do eksped. Kurjera Poznańskiego pod **zw 13 949**

Kupię za gotówkę

autobus

24 osobowy używany w dobrym stanie. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego pod **zw 13956**

Biuralistka

otrzyma posadę zaraz w poważnem przedsiębiorstwie Oferty z fotografją do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 13 997**

Platformę na 35 ctr tanio sprzedam. Poznańska 7. m. 8. zd 42 039

WALNE ZEBRANIE

Akcjonarjuszów Sp. Akc. HURTOWNIA SKÓR w Poznaniu odbędzie się dnia 23 kwietnia 1932 r., o godzinie 12 w poł., w lokalu Spółki, ul. Wodna 22 (Nowy Rynek 5), z następującym porządkiem obrad:

1. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu za r. 1931, oraz przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat. 2 Przyjęcie bilansu i rachunku zysków i strat, oraz udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi. 3. Uchwała dotycz wykazanej straty bilansowej 4 Wniosek Rady Nadzorczej i Zarządu o likwidacji Spółki. 5. Wolne wnioski.

Akcjonarjusze, chcący brać udział w Walnem Zebraniu, winni zgłosić swe akcje najpóźniej na dwadzieścia cztery godziny przed terminem Zebrania w biurze Spółki, ul. Wodna 22 (Nowy Rynek nr. 5), przyczem w razie zgłaszania kwitów depozytowych, bankowych lub notarjalnych winne być podane numery akcyj i seryj Pw 11 880-12 132

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego Oszczędnościowo Kredytowego w Poznaniu, Zwierzyniecka 7, zawiadamia, że Roczne Walne Zgromadzenie odbędzie się dnia 9 kwietnia b. r., o godz. 17-tej, w lokalu Restauracji „Pod Strzechą", Plac Wolności 7 z porządkiem obrad:

1. Zagajenie 2 Odczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zebrania. 3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej. 4. Sprawozdanie Zarządu. 5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 6. Sprawozdanie z rewizji Rady Spółdzielczej. 7 Pokwitowanie Rady Nadzorczej i Zarządu. 8 Uchwalenie zmiany paragrafów statutu: 1, 3 4, 14, 15, 30, 35, 36, 39 · uchwalenie jednego nowego paragrafu, uzupełniającego paragr. 42. 9 Uzupełnienie Rady Nadzorczej. 10. Ustalenie wynagrodzenia za posiedzenia Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza:

Prezes: Ludwik Kłobukowski płk. w st. sp.

P 11 881-12,148

List gończy

Na zasadzie art. 164. 165. 189 i 191 K. P. K. i stosownie do postanowień z dnia 10 marca 1932 r. o zaaresztowaniu i **z dnia 12 marca 1932 r.** o zarządzeniu wysłania listów gończych, Sędzia Okręgowy Śledczy w Koninie poszukuje

Franciszka Paterka,

syna Józefa i Katarzyny **urodzonego dnia 15-go stycznia 1899 roku w Borzęcinie pow. Koźmińskiego,** byłego inspektora firmy „Diabolo-Seperator" w Poznaniu, z zawodu technika maszynowego, **ostatnio zamieszkałego w Koninie i Bydgoszczy,** oskarżonego w sprawach S. No 8/31 i S. No. 9/31 z art. 574 cz II. K. K. roz. 1903 r.

Rysopis powyżej wymienionego następujący: wzrostu średniego, twarz okrągła, bez zarostu, nos normalny, usta normalne, włosy ciemne

Wszyscy, komu wiadomem jest lub będzie miejsce pobytu poszukiwanego oskarżonego Franciszka Paterka, obowiązani są **niezwłocznie zawiadomić o tem najbliższą władzę policyjną lub sędziego okręgowego śledczego w Koninie, w celu zaaresztowania** poszukiwanego względnie zatrzymać go i oddać w ręce władzy właściwej.

nw 9 396 Sędzia Okręgowy Śledczy (—) Sławin.

Zwapnienie żył Zdenerwowanie, osłabienie. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem od

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 2

Pw 11 879-11.53

SKŁAD jasny, dwa okna, w śródmieściu, **zaraz do wynajęcia.**

HILDEBRANDT, Pocztowa 33.

zw 13 995

W razie wypadku zarazy i pomoru świń, niepotrzeba gwałtownie likwidować całej świniarni!!! Absolutnie pewny, wypróbowany we własnej chlewni, środek dezynfekcyjno-zapobiegawczy przeciw wszelkiego rodzaju zarazie i pomorowi świń — pod nazwą

„PORACID" I. i II.

poleca Rolnik-Aptekarz dypl. Zapytania oraz wszelką korespondencję odnośną, proszę kierować **tymczasowo** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 13986.** Bliższych informacyj udziela się gratis za dołączeniem znaczka pocztowego

---

No oczesną technikę warsztatową
Sprawozdania z organizacyi zaw.
Zmiany ustawodawstwa przem.
Poradę zawodową i prawną

przynosi

Rzemieślnikowi

czasopismo fachowe

Powszechna

Gazeta Fryzjerska

dwutygodnik, co miesiąc bezpłatnie żurnal p. t. „Przed Zwierciadłem". Bogato ilustrowany. Działy: fryzjerstwo męskie i damskie, perukarstwo, kosmetyka i pielęgnowanie ciała. Prenumerata kwartalna zł 5,—.

Oprócz tego ukazują się: „Przegląd Stolarski", „Warsztat Metalowy", „Przegląd Krawiecki", „Gazeta Malarska".

Numery okazowe bezpłatnie — wysyła Wydawca

PAR Polska Agencja Reklamy

Franciszek Krajna, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11

Poszukuję psa wilka zwie się Mars, **zaginął** między Koninem i Wrześnią. Nagroda 50,— zł.

Rosicki, Grodzisk Pozn., Bukowska 5.

dw 3 144

Zarząd Kasy Emerytalnej podaje do wiadomości, że rozpisany

przetarg ofertowy

na wykonanie instalacji do- i odpływowej oraz gazowej w domach K. E. w Gdyni — unieważnia się.

dw 3 147 Przewodniczący (—) Dr. Postawa.

Wspólnika

czynnego z gotówką poszukuję do zaprowadzonego składu żelaza, istniejącego 20 lat, w większem pow mieście Poznańskiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zw 14 001

---

2 N. 1/32 Na wniosek firmy **Gustav Hirschfeld w Pobiedziskach,** Skład maszyn rolniczych i części zapasowych w Pobiedziskach, z dnia 10 lutego 1932 r., udziela się wnioskującej firmie odroczenia wypłat. Nadzorcami mianuje się kol. sąd Franciszka Liberkowskiego i mistrza ślusarskiego Stanisława Staszewskiego, obu z Pobiedzisk.

Pobiedziska, dnia 21 marca 1932 r.

nw 9 397 **Sąd Grodzki.**

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 30. III. 1932 r., o godz. 11 przed poł., sprzedawane będzie w Kostrzynie najwięcej dającemu za gotówkę:

urządzenie biurowe, składowe (sprzęty kuchenne i narzędzia rolnicze) waga wozowa. nw 9 537

Zbiórka przy Magistracie.

Kasa Miejska jako Władza Egzekucyjna.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, 31. 3 1932 r., o godz 11-tej św. Marcin 41, w podwórzu o godz 12 i pół. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo) sprzedam publicznie najwięcej dającemu: nw 9 359

kasę żelazną i 2 kaszty do czcionek drukarskich.

W. Trzeciak, kom sądowy Poznań, ul. Młyńska 3, tel 51-18.

---

12 roż krzaczastych

w pięknych kolorach

3 dalie szlachetne, 10 gladioli (mieczyki)

szlachetn. mieszanka tylko zł **15,-** włącznie opakow. i przesyłki poleca

Fr. Gartmann - Poznań

Zakład ogrodn. i Skład nasion

Ilustr. cennik na żądanie. dw 3141

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER" patent gdańsk: Nr 1919 Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z pewnością swoich właściwości w rozpaczliwych wypadkach **wszystkich liszaji**, nawet liszaji ropnych ranach u nóg egzemie przyszczach, wyrzutach wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o celu użyteczności. **Świetne uznania Jeżeli bez skutku zwrot pieniędzy Cena 8.60 zł. Wysyłka za zaliczką Przy wysyłce sumy zgóry bez portorjum** nw 9 082

Chem. Kosm. Laboratorjum „KLOSSIN" Gdansk 2. Hundegasse 43.

Hemoroidy giną!

w 5—6 dniach bez lekarstwa i operacji. 56-letnie doświadczenie. Mam 143 podziękowań. Po otrzymaniu dokładnego opisania choroby, wysyłam przepis za pobraniem 7,60 zł. dw 3 054

I. Wierzbowski, felczer szpitalny — Nowe-Pomorze.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Warsztat rzeźnicki z urządzeniem pokój i kuchnia przy ul. Wronickiej. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 098

16 mórg ziemi pierwszej klasy, bez budynku grunt pod budowę Polesie Murowana Goślina Młyńska 1 zdw 34 195/6

Nie kupuj mebli zanim zwiedzisz Centralę mebli Swarzędz gdyż tam najniższe ceny. Pw 11 260/1-45.68/70

Sypialkę oraz inne używane niebie tanio. Kozłowski, Szewska 15. zdw 41 824

Wilk tanio Gwarna 9. podw. I. zdw 41 874

Pianina używane (czarne krzyżowe), również nowe, na warunkach dogodnych. Św. Marcin 22. m. 5. zdw 41 926/7

15 mórg ziemia buraczana, zabudowania masywne 5 000 wpłaty 3 000. Wały Królowej Jadwigi 2, mieszk. 2 zdw 42 107

Zakład fryzjerski sprzedam. Marszałka Focha 177. zdw 42 015

38 mórg ziemia pszenna budynki murowane. 8000 wpłaty 6000. Wały Królowej Jadwigi 2, mieszk. 2. zdw 42 106

Kolonjalka towarem, 3 pokoje kuchnia, śródmieście 2 700. Piotra Wawrzyniaka 32, mieszkanie 2. zdw 42 121

Stół składowy regały, szafa oszklona. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 42 658

6,000 par pończoch Bemberga wyprzedaje taniej jak z licytacji oryginalne prawdziwym szewkiem 2.25; 2.65 strzałką 2.75; prima Bemberg 3.25 Złoty Turila 3.45. Macco 0.75; jedwabny flor 0,90; poczwórne Fildecose 2.85, skarpety meskie 0.25 nicianki 0.35; mercyzowane 0.45; 0.65 jedwabne 0,75, prima 0.90 nowość 1.25. Wielki wybór Najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 41 880

Wózek dziecięcy Sienna 3. m. 7. zdw 41 681

86 mórg przy Poznaniu pszenna ziemia. Dom 5 pokoj. wy pełne inwentarze, cena 35 000, wpłata 20 tysięcy. Jaśkiewicz. Poznań — Fredry 6. zdw 42 099

Torebki damskie 0.95; 1.—; 1.50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3.90; 4.50; 5.50; 7.— Ceny o 50 % obniżone! W. Czysz Szkolna 11 plac Wolności 5 Pracownia własna. Pw 11 788-12.116

Pianino sprzedam. Rybaki 9. parter lewo. zdw 42 000

Sprzedam dom z piekarnią bezkonkurencyjną Solec Kujawski, Toruńska 30 Pietrzak. zdw 42 157

Skład nabiału bardzo tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 42 138

Kamienica centrum, składy, mieszkania komfortowe dochód 17 000 zł przy wpłacie 60 000 sprzedam Czarnecki, św. Marcin 62 II tel 31-08 zdw 42 134

Koszule na miarę wykonuje materjały własne. Cegłowski Pocztowa 5. nw 9 343

Na ogłoszenia szyfrowane

w których podano „Zgłoszenia“ lub „Oferty Kurjer Poznański nr.....“ należy zgłaszać się piśmiennie osobno na każde ogłoszenie — nigdy zbiorowo na kilka w jednym liście. Oferty należy adresować do nas. W dolnym lewym narożniku koperty czy pocztówki dopisać wyraźnie numer odnośnego ogłoszenia, byśmy wiedzieli bez otwierania listu, komu wręczyć ofertę. Oto wzór:

Kurjer Poznański

Poznań,
św. Marcin 70

zdw 57 675

Przestrzegamy przed dołączaniem do ofert oryginalnych dokumentów, świadectw itp., gdyż wydawnictwo nasze nie odpowiada za ich zaginięcie, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta posiadamy i wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko wówczas, jeśli w ogłoszeniu powiedziano „Wiadomość“ lub „Adres wskaże Kurjer Poznański nr.....“.

Administracja.

Nowości na prezenty ślubne, czysto srebrzone
Czysto alpakowe — Czysto niklowe — Czysto mosiężne — porcelanowe — kryształowe — szlifowane — najtaniej tylko wprost Hurtownia Porcelany Wroniecka 24. (podwórze). zdw 42 128

Biurko
amerykańskie fotel, regał sprzedam. telefon 75 22. zdw 41 762

Meble używane
oraz najróżniejsze inne przedmioty kupuje się najtaniej w Poznańskim Domu Komisowym Dominikańska 3 Pw 11 886-13.7

Sypialnia
dębowa z lustrem, jak nowa oraz kuchnia, korzystnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pw 11 885 13.6

Salonik
niebieski plusz, kanapa, 6 fotel, stolik bardzo dobrym stanie, tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 11 883-13,5

Remington
maszyna do pisania, dobrze utrzymana, okazyjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 11 882-13.4

Dom
dwupiętrowy, miasto gimnazjalne dochód 3 600, cena 15 000. Wały Królowej Jadwigi 2, mieszk. 2. zdw 42 108

Nasiona
wszelkiego rodzaju, prima drzewka owocowe, róże, trwałe krzewy kwiatowe, wielki zapas, niskie ceny. Katalog bezpłatnie. Fr. Hartmann, Oborniki (Wlkp.) dw 3 067

Suknia
jak nowa beżowa na średnią figurę. Jezuicka 1, m. 7. zdw 42 088

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15 nw 8857,8

Skład
sprzedam. Marszałka Focha 65 zdw 42 096

Dom
na sprzedaż. Wągrowiec, ulica Kcyńska nr. 11. rw 5 033

L. Piotrowska

św. Marcin 9/10. narożnik Piekar poleca po najniższych cenach pończochy rękawiczki skarpetki pantalony — bieliznę trykotową — bluski w modnych kolorach wielkim wyborze. Pw 11 498-10.101

Meble kuchenne
wyprzedaje za bezcen Koniecki, Piaskowa 3. zdw 40 569

Lisy
srebrne, alaska, popielate bronzowe z najlepszego gatunku oposy sprzedaje tanio Łojewski, Fredry nr. 1. zdw 41 507

Ford
karetka czteroosobowa, najnowszy model, mało używana, sprzedam bardzo tanio. Zgłoszenia „Par“ Al. Marcinkowskiego 11 pod 54.220 Pw 11 868 54 220

Urządzenie
składowe — (dla każdej branży) sprzedam. Zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego w Kępnie. nw 9525

Gramofon
jak nowy oraz 10 płyt w tem 2 Kiepury okazyjnie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 41 768

Wiatrak
o dwóch gankach z stempami w dobrym stanie — 10 klm Poznań wschód sprzedam ewentualnie wydzierżawię Zgłoszenia Roszak, Romana Szymańskiego 7 — skład zdw 41 721

Sypialnie
dębowe kompletne 350 jadalnie 445 kuchnie 108 Fabryka Mebli Rynek Śródecki telefon 19-59. zdw 39 938

Wolkenhauera
pianino za 950 sprzedam. Duży wybór używanych instrumentów u Wł. Kwiatkowskiego, ulica Gwarna 9. zdw 40 643

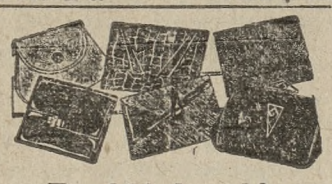

Torebki damskie
0.95; 1.—; 1 50; 3.—; 4.50; Bagdad zł 13.75; Parasole 3 90; 4.50; 5 50; 7.— Ceny o 50 % obniżone! W Czysz, Szkolna 11 Plac Wolności 5. Pracownia własna. Pw 11 784-12.90

Krawaty
ostatniej nowości za bezcen sprzedaje Ceglowski ul Pocztowa. nw 9 345

W Mosinie
na Kolonji sprzedam parcele budowlane. Urbanowski Mosina. zdw 41 454

Drzewka i krzewy owocowe

ozdobne oraz róże po cenach zniżonych Szkółk Drzew A J Jeske Jelonek poczta stacja kolej Złotniki k Poznania Telefon 3 Cenniki na żądanie Dojazd autobusem: z ul Szyperskiej w kierunku Obornik. Pw 11 280-8.11

Powózka
Dogcard na sprzedaż. Stawna 6. zdw 41 641

Meble
tanio wprost ze składnic poleca K. Bakoś ul. Wenecjańska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 39 099

Blüthnera
fortepian koncertowy jak nowy tanio sprzedam. Ratajczaka 11 a. IV. wejście mieszkanie 74. zdw 40 417

Willa
z ogrodem owocowym, nadająca się na letnisko, w uroczej okolicy przy lesie i jeziorze zaraz do sprzedania tanio Wojtecki. Chodzież Wlkp., ul. Traugutta 13. nw 9 530

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Ceglowski Pocztowa nw 9 344

Kiosk
w Orłowie przy morzu na plaży, długość 11 m szerokość 3 m, sprzedam za 1 600 zł. Zgłoszenia pod 620 Ekspozytura Kurjera Poznańskiego. Gdynia nw 9 515

Domek willkę
z ogrodem w Lesznie lub mieście powiatowem za wpłatą 8 000 zł, pozostawiając sprzedającego jako lokatora we willi, spłacając resztę ceny w ratach rocznych. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno, Komeniusza. nw 9 517

Zdrowie — Humor

przywraca kieszonkowy patentowany inhalator — „Mam“ zapobiega chorobom dezynfekuje i odświeża organy oddechowe stosuje się przy katarze kaszlu grypie astmie chrypce. W aptekach i drogerjach. dw 2 933 4

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej. Łąkowa 4 a Stolarnia. zdw 37 772

Cukiernię - kawiarnię
sprzedam z całkowitem urządzeniem za 1 600 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 958/9

Listwy
tapetowe firanowe na ramy do brazów oraz owalne ramy i wełnę drzewną poleca po cenach zniżonych Przemysł Drzewny Stary Rynek 80/82. Pw 11 281-8,54

Kinoaparat
Zeissa 7 kon. sprzedam. Antkowski. Kopernika 2. zdw 41 744

Drut kolczasty
jak nowy, pół ceny fabrycznej sprzedaje Gruszczyński. Przemysłowa narożnik Spichrzowej. zdw 41 271

„Centrala mebli“
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich Wielki wybór Pw 11 251/2-30 35 2

Samochód
limuzynę Chrysler sprzeda tanio Nitschke Dąbrowskiego 83/85. zdw 41 742

Najtaniej!
Płaszcze kostjumy i kapelusze damskie piękne modele wiosenne poleca P Szczawińska i S-ka ul Wodna 1 Przyjmujemy asygnaty „Kredytu“. Pw 11 289-9.73

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 sprzedaje i kupuje meble używane — garderobę różne inne przedmioty Pw 11 285-54.14

5 KUPNA

Kupię
urządzenie dentystyczne w dobrym stanie Zgłoszenia: Agencja Kurjera Pozn., Pleszew. nw 9 528

Pianino
używane kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 470

Deski
na altanę lub używane kupię okazyjnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 919

Radjo
3—4 lampkowe zmienny prąd. — Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 41 920

Świnki morskie
kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 42 061

Maszyny
do szycia, damskie używane kupię rzetelnie zapłacę. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 42 077

Kupię
wóz helkę. Wierzbięcice 48. zdw 42 095

Jadalnie, sypialnie pianina w komis
na bardzo dogodnych warunkach przyjmuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Tel. 2442 Sprzedaż w krótkim czasie zapewniona. Pw 11 884-13.3

Gabinety męskie garnitury klubowe skórze, gobelinie przyjmuje w komis
na bardzo dogodnych warunkach Sprzedaż w krótkim czasie zapewniona. Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3 tel. 2442. Pw 11 887-13.8

6 KAMIENICE

Kamienicę
w śródmieściu Poznania, wolne 4 pokojowe mieszkanie dochód roczny 24 700 cena 160 000 wpłaty 60-80 000 resztą dogodne warunki spłaty sprzedam. Pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 167

Kamienica
rodzaju willi, pięknej okolicy przedmieścia Poznania, wolna od podatków, roczny dochód 9 000, cena 70 000, wpłaty 35 000. Poznań, Półwiejska 18, mieszkanie 19. zdw 41 912

Kamienice
wille domy poleca i poszukuje pośrednictwo „Krakus“ Poznań Pocztowa 30 telefon 5866. zd 40 483

Poszukuję
kupna domu 14 do 16 pokoi w Poznaniu lub przy Poznaniu. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 991

Willę
nową w Poznaniu kupię. Pośrednictwo wykluczone. Gotówka 20 tys Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 004

Dom
w Poznaniu sprzedam, dzierżawa roczna 3.150, wpłaty 11 000 cena 25 000, reszta amortyzacja. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 42 119

7 PIENIĄDZ

Dolary złote
sprzedam lub zamienię za dopłatą na papierowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 820

300
pożyczki zastaw wysoki procent, poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 804

500 zł
za dobrą gwarancją lub pod zastaw poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 081

50 000
list hipoteczny na kamienicy 15 proc damno sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 422 113

8 DO WYNAJĘCIA

2
pokoje z balkonem, łazienką i kuchnią, z ogrzewaniem centralnem I piętro, przy ul. Marynarskiej 3 między godz. 12 a 14. zdw 41 509

W Sołaczu
Mazowiecka 6. 5 pokojowe mieszkanie z wygodami i ogrodem, około 50 drzew, dla miłośnika przyrody do wynajęcia od gospodarza. zdw 41 666

Mieszkanie
trzypokojowe, obszerne kompletny komfort Placu Wolności okazyjnie odda: „Biuro Agrarne“, Plac Wolności 9. zdw 41 729

Przy
pl. Wolności 4 do wynajęcia zaraz 7 pokojowe, komfortowe mieszkanie, duży hol. I. piętro. Wiadomość na miejscu. zdw 41 884

5
centrum oddam. Adres Kurjer Poznański zdw 41 867

Pokój
łącznie kuchnia 25 zł miesięcznie na pół roku zgóry. Informacja Łukaszewicza 6, mieszk 14. zdw 42 079

Centrum
czyste 5 pokojowe z wygodami, dzierżawa 210, wolne 1 kwietnia. Warunki b. przystępne, oglądać: od 11—12 i 4—7. pl. Nowomiejski 10 a. II., m 7. zdw 42 020

Dwupokojowe
mieszkania zaraz wydzierżawię ul Komandorja, nar. Wileńskiej ewentl. z przydzieleniem ogródka. Informacje Eisbrenner Górna Wilda 45. dw 3 148

Mieszkanie
jednopokojowe, nadające się na kawiarenkę przy drodze wycieczkowej na Maltę Komandorja, nar. Wileńskiej wydzierżawię zaraz. Informacje Eisbrenner Górna Wilda 45. dw 3 149

Mieszkanie
dwupokojowe Matejki, półrocznie 540 zł zaraz wskaże Kurjer Poznański zdw 42 150

Za tanie komorne
6 pokojowe mieszkanie od zaraz do wynajęcia. Kindler, Kraszewskiego 11. zdw 42 127

Pokój
kuchnia, czynsz roczny. Piotra Wawrzyniaka 32, mieszkanie 2. zdw 42 120

Trzy
cztery pokoje, kuchnia odda — „Rex“. Stary Rynek 15. zdw 42 073

Mieszkanie
małe zaraz ul. Półwiejska. Zgłoszenia Fr. Ratajczaka 15, m. 9. zdw 42 111

2 pokoje
kuchnia. Ostroroga 13, niski parter. zdw 42 109

Dwupokojowe
centrum 1. 4 Rausch administrator. Grobla 27. zdw 42 100

Komfortowe
5 pokojowe mieszkanie blisko St. Starego Rynku do wynajęcia lub zamienię na mniejsze. Oferty Kurjer Poznański rw 5 064

Ośmiopokojowe
komfortowe mieszkanie I. piętro przy ul Słowackiego (strona słoneczna) wprost od gospodarza od 1. IV. 32. do wynajęcia Zgłoszenia K. Łoga. Słowackiego 18. telefon 6689. Pw 11 789 13.1

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
dzierżawy małego domku lub 2 pokoi kuchni 30—35 miesięcznie, suche wieś miasteczko bliżej Poznania, gospodarza. Oferty wyczerpujące listownie Kurjer Poznański zdw 40 843

2 — 3
z kuchnią poszukuje kupiec (bezdzietne małżeństwo) na samodzielnem stanowisku Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 767

Mieszkania
2 pokojowego z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje urzędnik. Oferty wyszczególnieniem czynszu warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 41 548

Poszukuję
od zaraz 2 pokoi z kuchnią, okolica Górnej Wildy lub Debca wprost od gospodarza Oferty Kurjer Poznański zdw 41 889

Dwóch
do trzech pokoi dla lekarza w willi (najchętniej Sołacz) poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 016

4 — 5
pokojowego centrum miesięczna dzierżawa poszukuję Oferty Kurjer Poznański zdw 42 053

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje 1—2 pokoi z kuchnią dzierżawa zgóry Oferty Kurjer Poznański zdw 42 052

Poszukuję
4 pokojowego słonecznego, komfortowego najwyżej II piętro, śródmieście od gospodarza zaraz lub maja Czynsz pół roku zgóry Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 41 980

2 pokoje
próżne (duży i mały) o ile możności z osobnem wejściem centrum lub początek Jeżyc, poszukuje Okręgowy Związek Kas Chorych, ul. Patr. Jackowskiego 32. zdw 42 027

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pokój kuchnie na podobne lub 2 z dopłatą. Oferty Orędownik Wielkopolski zdw 42 068

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
1—2 osobom, solidnym. Jackowskiego 39, m. 6 jw 2809

Pokój
2 panom Za Bramką 12 a, m. 3. zdw 41 845

Mały
pokój od 1. 4. 32 do wydzierżawienia od gospodarza. Dębiec. Al. Czechosłowacka 69. zdw 41 849

Maleńki
pokoik religijnym tanio. Kwiatowa 11, m. 14. zdw 41 850

Niekrępujący
słoneczny. Zamkowa 4 a, II ptr., mieszkanie 15, front. zdw 41 823

Pokój
wynajmę Dominikańska 2, podwórze, prawo, m. 11 zdw 41 822

Pokoik
czysty, elektryczność. Składowa 11, mieszkanie 9 zdw 41 820

Pokój
Żupańskiego 5 m. 4. zdw 41 816

1 — 2
umeblowane, łazienka, elektryka, pianino. Berwińskiego 1 m 5 (Łazarz). zdw 41 815

Pokój
panom, paniom. Półwiejska 13, mieszkanie 5. zdw 41 814

Pokój
panienkom. Ratajczaka 3, podwórze III. p. Promelska. zdw 41 813

Stancja
wspólna tanio panienkom. — Nowicka. Strzałowa 7. III., (szeroka brama). zdw 41 812

Kantaka
2 m. 5 słoneczny. zdw 41 811

1 — 3
frontowe, używaniem kuchni, bez fortepian. Maleckiego 26, m. 4. zdw 41 810

Dobrze
umeblowany, elektryczność. Nowy Rynek 14/15 mieszkanie 10. zdw 41 809

Tanio
niekrępujący pokój frontowy z światłem elektrycznem i wszelkiemi wygodami od 1 kwietnia. Patrona Jackowskiego 23 m. 7. zdw 41 826

Tani
Grobla 19, m. 12. zdw 41 829

Centrum
dwuosobowy, ładny, elektryczność dobrem utrzymaniem, inteligentnym Szkolna 11 m 8. zdw 41 833

Mały
pokój do wynajęcia. Czesława 17, m. 7. zdw 41 832

2
dobrze umeblowane, frontowe słoneczne pokoje, elektryczność łazienka wynajmę. Przemysłowa 40, m. 5. zdw 41 830

Dwa
frontowe, ładne. Babińskiego 7, mieszkanie 1, narożnik Alej Marcinkowskiego. zdw 41 838

Korzystnie
słoneczne pokoje. Matejki 1 mieszkanie 4. zdw 41 808

Panienkom
Staszica 9 mieszkanie 4 godz. 6. zdw 41 436

Centrum
pokój, słoneczny frontowy telefon łazienka Aleje Marcinkowskiego 3 b, I. p. m. 17. zdw 42 080

Duży
słoneczny pokój. Matejki 1. I. zdw 41 795

Niekrępujący
dwuosobowy utrzymaniem Trzeciego Maja 6 mieszkanie 7. zdw 41 797

Dwuosobowy
balkonowy, spokojny elektryczność Małeckiego 31, mieszk 8. zdw 41 799

Pokój
wolny, Matejki 57 mieszkanie 6. zdw 41 800

Pokój
wynajmę Kopernika 8 m. 2. zdw 41 890

Tanio
panu. Stroma 23 mieszkanie 18. zdw 41 892

Pokój
Kopernika 8 I. prawo. zdw 41 893

Frontowy
utrzymaniem bez. Pocztowa 22, m 9. zdw 41 894

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 20, podwórze prawo. II tylny dom. zdw 41 895

Frontowy
inteligentnej osobie. Jeżyce Żerawia 13 m 3. zdw 41 896

Balkonowy
Ratajczaka 11 a. 3 wejście Hauffe. zdw 41 897

Dwuosobowy
czysty, używaniem kuchni bez. Skryta 9. m. 6 zdw 41 898

Pokój
1—2 osób wolny. Kopernika 5, m. 9. zdw 41 899

Frontowy
słoneczny z utrzymaniem bez. — Mostowa 5 a II. prawo zdw 41 900

Pokój
słoneczny, czysty, elektryczność 1 lub 2 osób. Wszystkich Świętych 3. zdw 41 902

Frontowy
Mielżyńskiego 25 a. II., prawo. zdw 41 904

Mielżyńskiego
25 a, m. 9, duży frontowy. zdw 41 907

Frontowy
duży, umeblowany względnie dwa, osobna kuchenka gaz także małżeństwu. Strzelecka 19, mieszkanie 11. zdw 41 909

Elegancki
pokój. Plac Sapieżyński 5, m. 7. zdw 41 910

Dwuosobowy
panom. Wodna 26, II., mieszk. 7. zdw 41 914

Panienkę
na wspólny pokój. Półwiejska 10, m. 19 zdw 41 917

Korzystny
Długa 3. II., lewo. zdw 41 918

Ładny pokój
dla 1 osoby niekrępujący, elektryczność od 1. 4. Al Marcinkowskiego 24, m. 31. Spandowska. zdw 41 921

Pokój
dwuosobowy utrzymaniem. Zygmunta Augusta 2, mieszkanie 8. zdw 41 858

Ratajczaka
10. I., pokój mniejszy 1—2 osobowy paniom. zdw 41 857

Niekrępujący
telefon. Stolarska 2 m. 6. zdw 41 856

Tanio
1—2 osobowy, elektryczność. — Chwaliszewo 1. m. 5. zdw 41 855

Pani
wspólny. Wielkie Garbary 21. Fijarska. zdw 41 854

Klatki
elegancki, elektr. korzystnie. Dąbrowskiego 70. I ptr. m. 24. zdw 41 862

Pokoik
osobny, elektryczność. Przemysłowa 36, m. 7. zdw 41 863

Pokój
balkon, elektryczność dla 1—2 osoby. Bożnicza 16, m. 16. zdw 41 868

Paniom
Kwiatowa 9. III. zdw 41 869

Pokój
wspólny panu. Półwiejska 29, m 3. zdw 41 870

Śródmieście
dwuosobowy, trzyosobowy. Marcina 29. III. zdw 41 872

Pokój
i pokoik panu. Niegolewskich 1, m. 6. zdw 41 871

Pokój
dobrze umeblowany utrzymanie, elektryczność 1—2 osób. Św. Marcin 66-67, m. 10. zdw 41 873

Dwuosobowy
blisko dworca, elektryczność — Marszałka Focha 27 front II., Sypniewska. zdw 41 875

Pokój
całodziennem utrzymaniem osobne wejście klatkischodowej 1. 4. wolny. Zabłocka, Marcinkowskiego 1. zdw 42 103

Pokój
frontowy, słoneczny, spokojny, elektryczność. Przecznica 4. m. 5. zdw 41 877

Pokój
na jedne lub dwie osoby. Św. Wojciech 14-15, mieszk 3. zdw 41 879

Pokój
czysty, słoneczny panu lub pani. Poznańska 42. m. 5. zdw 41 881

Dwie
panienki przyjmę. Maćkowiak. Wodna 22. III. zdw 41 924

Pokój
na jedną lub dwie osoby. Św. Tor. Rybaki 26. m. 3. zdw 41 878

Pokoik
niekrępujący, pościel własna. — Wysoka 12, parter, lewo. zdw 41 925

Małżeństwu
z używaniem kuchni. Szamarzewskiego 30, m. 12. zdw 41 930

Próżny
pokój wynajmę, gazowa kuchenka. Staszica 25, m. 8. zdw 41 932

Pokój
lepszy panu, elektryczność wydzierżawię. Kraszewskiego 4. m. 6. zdw 41 937

Niekrępujący
komfortowy, wszelkie wygody centrum, zaraz wynajmę. 27 Grudnia 10, m. 2. zdw 41 939

Śródmieście
Wrocławska 19, m 4, dwuosobowe, frontowe, balkon, panienkom — panom. zdw 41 955

Dziewczyna
młodsza, uczciwa, poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 943

Dąbrowskiego 23
m. 7, utrzymaniem lub bez. — zdw 42 102

Przyjezdnym
pokoje wolne, ogrzewane Dąbrowskiego 23, m. 7. zdw 422 101

Skromny
dwom panom. Św. Marcin 41, m. 12. zdw 42094

Inteligentnemu
wspólny zaraz Szkolna 9, m. 10 zdw 42 091

Urzędnik
szuka solidnego wspólnika na pokój. Jezuicka 1, m 7 zdw 42 087

Drugiego
pana z utrzymaniem 100 zł. Nowa 6, mieszkanie 7. zdw 41 974

Pokoje
frontowe jedno dwuosobowe, ładnie umeblowane, lepszych pań lub panów. Św. Marcin 27 mieszk. 8. zdw 41 975

Klatki
elegancki Prusa 17, mieszk. 3. zdw 41 982

Pokój
dwom panom 17.50 zł. Dąbrowskiego 64 pierwsze podwórze, prawo, I. zdw 41 983

Dwuosobowy
elektryczność, inteligentnym. Woźna 14 a, mieszkanie 18. rw 5 048

Pokoik
z utrzymaniem za 110.— zł. światło elektryczne. ul. Czesława 17a, mieszkanie 24, prawo. zdw 42 066

Pokój
Wrocławska 39, mieszk. 3, wejście Kozia rw 5 053

Pokój
Szewska 13, mieszk. 7. rw 5 054

Dwom
panienkom wspólny. Wodna 19, mieszkanie 6. rw 5 056

Pokój
dwuosobowy, Szewska 14, mieszkanie 4. rw 5 062

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny, elektryczność, inteligencji. Ogrodowa 11, III., lewo. rw 5 063

Pokój
umeblowany frontowy (elektr.) od 1. Matejki 54 mieszkanie 11. jw 2 817

Pokój
Szamarzewskiego 38 I., lewo jw 2 819

Niekrępujący
pokój 2 panom, elektryczność, tanio. Kraszewskiego 28 I. piętro. jw 2 882

2 pokoje
dla 1 i 2 panów blisko dworca i poczty zaraz wolne. Ul. Gąsiorowskich 10, drugie piętro lewo. zdw 42 193

Dla
inteligentnej, muzykalnej wdówki, posiadającej 35 000 gotówki i wille, poszukuje odpowiedniej partji. Piotr Mrówka, Ostrów Wlkp., Kościuszki 2. zdw 41 944

Pokoje
umeblowane, niekrępujące do wynajęcia. Kręta 23, mieszkanie 9. zdw 41 934

Pokój
umebl. wynajmę. Poznańska 21, III., lewo. zdw 41 945

Dwa
pokoje duży ładny i mniejszy, dobre utrzymanie ewentualnie dyetetyczne. Ratajczaka 11 a, wejście 7, parter, lewo. zdw 42 044

Pokój
wynajmę. Rybaki 9, mieszkanie 22. zdw 41 952

Panom
utrzymaniem lub obiadami. — Wrocławska 13, m. 11 zdw 42 067

2 pokoje
wolne. Matejki 2, II., lewo. zdw 42 070

Pokój
inteligentnym, utrzymaniem, bez. Słowackiego 35, m. 10. zdw 42 023

Pokój
elegancki śródmieście, inteligencji. Wrocławska 28-29, m. 14. zdw 42 024

Ładny
frontowy, elektryczność oraz dwuosobowy. Młyńska 12a, m. 6. zdw 42 028

Próżny
pokój bezdzietnemu małżeństwu lub cichy przemysł wynajmę. — Zielona 3, m. 21. zdw 42 029

Pokój
dwom panom lub jednemu. — Łaszczewska Mostowa 14. zdw 42 031

Czysty
1—2 osobowy utrzymaniem, bez także używanie kuchni. Mickiewicza 17, Serwacka. zdw 42 034

Dwie
panny na pokój tanio. Wolnica 7, m. 11. zdw 42 035

Pokój
dobrze umeblowany. Szewska 14, m. 8. zdw 42 036

Komfortowy
frontowy I. piętro, centrum, utrzymaniem lepszej osobie zaraz wynajmę. Wskaże Kurjer Poznański zdw 42 042

Panience
skromnej, intel. wspólny sympatyczny. Kopernika 6 III. zdw 41 954

Wspólny
fortepianem 40 zł. Wojciecha 15, m. 7. zdw 42 005

Umeblowany
Wierzbięcice 3 I., lewo. zdw 42 007

Pokój
Długa 4, parter prawo, m. 25. zdw 42 013

Pokój
do wynajęcia zaraz panu lub pani. Wierzbięcice 17, dom boczny, m. 23. zdw 42 014

Słoneczny
spokojny, miły. Łąkowa 10, I., prawo. zdw 42 018

Stancja
dla panów, miesięcznie 20 zł. — Wodna 8 III. piętro mieszk 10 Alejski zdw 41 846/7

Pistolet
F. N. 6.35 tanio. Wały Jana III 10 suterena zdw 41 981

Pokój
telefon, utrzymanie. Ratajczaka 29, m. 9 zdw 42 048

Pokój
ewentl. małżeństwu wynajmę. — Kopernika 4. m. 7. zdw 42 047

Pokój
dla 2 panienek I. ptr. Al. Marcinkowskiego 28, m. 19 zdw 42 049

Pokój
czysty od zaraz. Wielkie Garbary 3, m. 17. zdw 42 050

Dwuosobowy
utrzymaniem bez. Wielkie Garbary 53, m 11. zdw 42 082

Półwiejska
2 m. 6 utrzymaniem bez 1—3. — Pianino. zdw 42 136

Frontowy
na biuro, telefon oraz 2 łączne. Marcin 18, m. 5. zdw 42 129

Umeblowany
czysty (elektryczność) zaraz. Szamarzewskiego 30 mieszkanie 11. zdw 41 883

Pokój
inteligencji. Zielona 2, m. 13. zdw 41 885

Umeblowany
frontowy, elektryczność, czysty lepszemu panu od 1. 4. Poplińskich 7, m. 4, parter. zdw 41 886

Niekrępujący
panom oraz małżeństwu. Strzelecka 19, mieszk. 10 zdw 41 986

Pokój
frontowy 1—2 osobom elektryczność. Różana 12 Sobkowiak. zdw 41 987

Dąbrowskiego 36
czysty spokojny 1—2 osób mieszkanie 17 zdw 41 989

Niekrępujący
1—2 osobom, małżeństwu (używaniem kuchni) u samotnej. Malec kiego 6, mieszk. 11 zdw 42 114

Pokój
czysty słoneczny z całkowitem dobrem utrzymaniem kulturalnej osobie. Ratajczaka 28, m. 11. zdw 42 123

Pokój
wynajmę panu. Wielkie Garbary 40, mieszkanie 8. zdw 42 076

Skromny
pokoik. Wodna 25, m. 11 zdw 42074

Pokój
ładnie umeblowany wolny. Prusa 21, III. jw 2890

Pokój
panu wynajmę. Prusa 13, m. 17. jw 2821

Pokój
zaraz. Szkolna 7/8, mieszk. 11. zdw 42 115

Pokój
wynajmę solidnemu panu. Informacje skład papieru Strzelecka 33 zdw 42 110

Pokój
Grobla 19, mieszk 10 zdw 41 990

Pokoje
eleganckie, elektryczność panom samodzielnym. Wierzbięcice 13, mieszkanie 9. zdw 41 993

Dwuosobowy
panom zaraz. Długa 4, mieszkanie 1. zdw 41 996

Niekrępujący
światło elektryczne przy Kaponierze. Bukowska 9 mieszkanie 1. zdw 41 997

Kochanowskiego 5
mieszkanie 4, ładnie umeblowany zdw 42 001

Frontowy
dwom panom lub bezdzietnemu małżeństwu. Wielkie Garbary 43, mieszkanie 5. zdw 42 003

Pokój
frontowy duży. Rzeczypospolitej 8, mieszkanie 11. zdw 42 063

Pokój
frontowy, duży umeblowany wynajmę. Wierzbięcice 31 a mieszkanie 7. zdw 42 055

Dwuosobowy
słoneczny frontowy lub małżeństwu. Dąbrowskiego 43 — 5. zdw 42 059

Pokój
wolny Jeżycka 41, parter lewo. zdw 42 062

Pokój
Działyńskich 8, mieszkanie 5 słoneczny obiadami tanio. zdw 41 963

Frontowy
jedno dwuosobowy wolny. Seweryna Mielżyńskiego 1 mieszk. 13 zdw 41 965

Panom
dwuosobowy. Kanałowa 6, mieszkanie 13. zdw 41 966

Pokój
Fredry 1, mieszkanie 18 do wynajęcia. zdw 41 967

Elegancki
Podgórna 13 mieszkanie 10. zdw 41 968

Słoneczny
dwuosobowy Dąbrowskiego 33, mieszkanie 3. zdw 41 969

Pokój
dobrze umeblowany u samotnej. Piekary 8 a, mieszkanie 34. zdw 41 970

Pokój
dwom panom panienkom. Chwaliszewo 5, mieszk 5. zdw 41 971

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
częściowo umeblowanego poszukuje dwóch panów śródmieściu do 40 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 422

Pokoju
umeblowanego z utrzymaniem poszukuje urzędnik państwowy. — Wyczerpujące informacje listownie do Kurjera Poznańskiego zdw 41 276

Pokoju
skromnego pani z dzieckiem — Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 614

Szukam
pokoju klatki schodowej zupełnie niekrępującego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 805

Pokoju
poszukuje pan — pościel własna. Zgłoszenia z ceną Kurjer Pozn. zdw 41 922

Dwuosobowy
balkonowy, spokojny, poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 017

Pokoju
skromnego lub wspólnego kulturalną współlokatorką poszukuje pani. Oferty, cena Kurjer Poznański zdw 41 958

Pokoiczku
pościela cenie 15—20 zł od 1. 4. panienka spokojna inteligentna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 985

Poszukuję
pokoju niekrępującego, elektryczność. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 964

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju używaniem kuchni. Oferty cena Kurjer Poznański jw 2 818

13 LOKALE

Lokal na skład mebli
lub cukiernię, wprost od właściciela do wydzierżawienia. Dobry punkt Półwiejska 38 a mieszkanie 7. zdw 41 397

Skład
dwa okna do wynajęcia. Poczdowa 33, B. Hildebrandt. zdw 41 986

14 DZIERŻAWY

Garaże murowane od zł 20.— miesięcznie
postój doba zł 2.—. Garaże Polonia, Drużbackiej 2 przy Parku Wilsona. zdw 40 774

Dworek lub willę
na wsi, conajmniej 4 pokoje, we wsi kościelnej lub w pobliżu kościoła o dobrej komunikacji, najchętniej z łazienką ogrodem, werandą lub balkonem i chlewikami do trzymania drobnego inwentarza, poszukuję celem dzierżawy ewtl. na kilka lat. Oferty z podaniem ceny i czasokresu trwania kontraktu. Kurjer Pozn. zdw 41 811

Warsztat w garażach bez konkurencji
światło elektryczne dwa doły reparacyjne, kuźnia wydzierżawię. Garaże Polonia Drużbackiej 2, na Łazarzu brak samochodowych warsztatów. zdw 41 395

Dla
zegarmistrza, skórnika, których brak lub na inną branżę wydzierżawię od kwietnia skład z mieszkaniem w rynku Stanisław Waldowski, Kłecko, Rynek. rw 9 536

Resztówkę
od właściciela zadzierżawię od 200 do 300 mórg drenowanej ziemi z większym domem mieszkalnym oraz ogrodem owocowym. — Dokładne oferty proszę do Kurjera Pozn zdw 42 155/6

Poszukuję
próżnego składu na prowincji nadającego się na towary krótkie, bławat wraz mieszkaniem Oferty Kurjer Poznański rw 5060/61

Poszukuję
dzierżawy 300—500 mórg z kompletnym inwentarzem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 057

Dzierżawy
1 400 mórg, objęcie 40 000; 700 mórg, objęcie 30 000, 30 mórg objęcie 15 000. Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 42 105

16 OSOBISTE

56 40 Proszę telef. 56 40 Poznańskie Pogotowie Krawieckie św. Marcin 27
Garnitur męski lub damski oczyszczony, odświeżony odprasowany odstawia w dom najtaniej — Reparacje, przeróbki, chemiczne czyszczenie wykonuje solidnie, tanio, szybko. zdw 41 638

Śmiechowski
Marjan mistrz fryzjerski, zdobywca nagrody honorowej im. „Antoine" Paryż, b. pracownik firmy St Witkowski pracuje od 12 marca 1932 w własnym zakładzie przy ul. Dąbrowskiego 38, telefon 61-48. zdw 40 853

Marjannę Mrózek
która wróciła niedawno z Paryża poszukuje koleżanka. Zgłoszenia proszę Kurjer Poznański zdw 41 807

P. Porucznikowi
artylerji (służbowo) 2 święto wieczór dziękujemy za odprowadzenie. zdw 41 817

A. Z.
Środa, godz. 11. zdw 41 951

Za
weksle na zł 1 000.—, 1 000.— i 500.— z mojem podpisem nie odpowiadam i ostrzegam przed wykupieniem. Marjanna Schwark, Sierakówko. zdw 41 947

21 ZGUBY

Zginął piesek
mały, czarny, rehpinczer, z białą plamą na piersiach. Zwrócić za dobrem wynagrodzeniem Fenglerowa ul. Ostroroga 20, przy ul. Grunwaldzkiej. zdw 42 191/2

22 ROZMAITE

Witold Leworski Obrazy i oprawa tylko Wrocławska 36
największy wybór, najniższe ceny. Pw 11 785-12.93

Ceny dotąd niebywałe! 3,90 zł

Koszula sportowa z krawatką — koszula wierzchnia zefirowa od 5.90 markizetowa jedw. od 8.90 koszula biała smokingowa od 6.90 koszula dzienna białe płótno od 2.90 kalesony trykotowe od 1.90 koszule trykotowe od 2.50 koszule męskie nocne z trwałemi obszywkami od 4.90 — skarpetki od 35 gr — prima od 65 gr deseniowe modne kolory od 95 gr poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J. Schubert ul. Wrocławska 3. Ceny niskie — towar trwały. Pw 11 286-9.26

Okrętkę
mereżkę, dziurki, plisowanie, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, hafty, monogramy najtaniej „Haftoplis". — Stary Rynek 10, wejście Kurzanoga Pw 11 790-13.11

Wykupuję
zaprotestowane weksle i prawomocne wyroki pretensjonalne. Udzielam informacji. Na odpowiedź znaczek. Oferty Oredownik zdw 41 525

Nabiał
dziennie świeży dostarczam w każdej ilości. Kurjer Poznański zdw 41 959

Płaszcze
damskie wykonuje solidnie tanio. Józef Domaszewski, Sew. Mielżyńskiego 22 zdw 42 046

Kwiaty
do kapeluszy poleca Fabryka Kwiatów Walczak, Wrocławska 4, telefon 5865 Hurtownie i detalicznie. zdw 41 749

Ceny dotąd niebywałe! 1,45 zł

pończocha jedw do prania I-a jedwab 2.90 Bemberg „Złota pieczątka" od 3.25 pończocha jedwabna niedościgniętej trwałości 3.90 pończocha macco od 0.45 jedwabny flor od 0.95 I-a pończocha od 1.90 fil d'ecosse od 2.90 poczwórny fil d'ecosse od 3.25 dziecięce 5 nr 0.60 10 nr 0.80 skarpetki męskie od 0.45 deseniowe od 0.75 poleca po znacznie zniżonych cenach w wielkim wyborze Specjalny Magazyn Pończoch i Fabryka Bielizny J. Schubert Wrocławska 3 — Ceny niskie — Towar trwały. Pw 11 284-9.24

Obrazy oprawa obrazów
najtaniej w firmie Witold Leworski. Wrocławska 36. Pw 11 785-12.92

Krawcowa
wykonuje suknie od 8 zł, płaszcze kostjumy od 16. Wtorkowska, Ratajczaka 9, front. zdw 41 831

Salon
Mód, pracownia sukien najnowszych paryskich modeli, angielskich płaszczy kostjumów. Sukienki z welonkami do Komunji św. Ceny niskie, wykonanie najprzedniejsze. Jankowscy Kręta 23. zdw 41 679

Abażury kapelusze
damskie przerabiam tanio. Masztalarska 8, m 9 zdw 41 888

Malarskie
prace wykonuje czysto bardzo tanio. Tynecki, malarz. Rzeczypospolitej 9, mieszk. 13. zdw 41 864

Odnawiam
stare kołdry watowane i wełniane na nowo, ceny niskie. Wrocławska 17, m. 7, wprost podwórze. zdw 41 953

23 OŻENKI

Panna
(27 lat) córka rzeźnicka (dobrze wychowana) pragnie wyjść zamąż lub przyjmie kierownicze stanowisko. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 928/9

Dla
mego brata kawalera, urzędnika prywatnego, lat 34, beznagannej przeszłości posiadającego gotówkę 12 000 złotych, poszukuję panny do lat 26, religijnej, posiadającej nieruchomość skład lub odpowiednią gotówkę dla wspólnego dobra. Fotografja pożądana, której zwrot nastąpi. Dyskrecja zapewniona Oferty Kurjer Poznański zdw 41 992

Przemysłowiec
lat 31, katolik, mający objąć ojcowiznę, poszukuje znajomości pań, celem ożenku. Pośrednictwo krewnych lub znajomych mile widziane. Majątek w gotówce od 20 000 pożądany. Rzecz traktuje się poważnie — dyskretnie. Oferty wraz z fotografją, która się zwraca proszę skierować Kurjer Poznański zdw 42 153

24 NAUKA

Żeńskie Kursy Techniczne
Poznań, Kraszewskiego 17, m. 15 Pw 11 869-54.222

Kursy
stenografji, pisania na maszynach rozpoczynam 5 kwietnia. Kantaka 1, II. piętro. zdw 40 415

Kursy
stenografji, pisania maszyną, księgowości rozpoczynam 4 kwietnia. Tyran - Zaworska, Strzelecka 33. Słabym bezpłatna pomoc. zdw 41 421

Lekcyj
na fortepjanie gruntownie tanio. Dąbrowskiego 36, mieszkanie 17. zdw 41 988

Doktorat
całkowite studja akademickie we wszystkich dziedzinach wiedzy. Po ukończeniu studjów dyplom uniwersytecki — International Academic Office. Boite postale Nr. 524 Bruxelles (Centre) Belgja dw 2975

Kursy
kroju, szycia damskiego. Nowak Wrocławska 33 dw 3 045

Kursy Kroju Świętokrzyski 3
rozpoczyna Kazimira Kazubowska. zdw 41 818

R. de Brugière
lektor U. P. udziela lekcyj języka francuskiego. Ul. Matejki 59, mieszkanie 8. zdw 41 769

Niemka
szuka polskiej konwersacji z Polką na przechadzkach. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 802

Nowy kurs tańców nowoczesnych
rozpoczynam 4. kwietnia. Ceny zniżone. Średziński Strzelecka 3 zdw 41 696

25 MUZYKA

Orkiestry
na zabawy, wieczorki poleca Jankowski, Pl. Wolności 17. zdw 41 232

Pianino
wypożyczę niedrogo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 999

8
złotych miesięcznie lekcje fortepianu gruntownie przyspieszone. Można ćwiczyć. Wskaże Kurjer Poznański Stary Rynek. rw 5 065

26 ROZRYWKA

Kino Wilsona
Łazarz, Maurice Chevalier jako „Pieśniarz Paryża". zdw 41 806

Miły pobyt
Paryżanka, Półwiejska 30, koncert artystyczny. zdw 42 022

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Absolwentka
kursów handlowych stenografistka i maszynistka polsko niemiecka biegle władająca obydwoma językami znająca księgowość i kasę poszukuje posady od 1 kwietnia lub później Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 193

Rządca gospodarczy
lat 32 z wyższem wykształceniem mogący się okazać dobremi świadectwami na ostatniej posadzie zarządzał samodzielnie przez 8 lat poszukuje posady — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 40 960

Krawcowa
dobra szuka pracy w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 187

Rządca
kawaler z 11-letnią praktyką, dobry zamiłowany rolnik-hodowca, dobre świadectwa zna książkowość kasę, solectwo poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 213

Rządca
gospodarczy, samotny, z fachowem wykształceniem, 9 lat praktyki w kulturalnych majątkach. Obeznany w uprawie ciężkich i lekkich gleb, chowem i leczeniem inwentarza, poszukuje posady — Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 652

Nauczycielka
wychowawczyni rutynowana z pozwoleniem państwowem — poszukuje posady do dzieci od 5—10 lat. Muzykę dobrze początki — francuski, niemiecki, bez konwersacji. Referencje bardzo dobre. Zgłoszenia: Żywiec (Małopolska), St. Okuljar. zdw 41 587

Leśnik
z kaucją do 2 000 zł, lat 37, mała rodzina, dobremi świadectwami szuka posady od 1. 4. lub 1. 7. br. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 591

Fachowiec - ceramik
szuka odpowiedniej posady lub przeprowadzi wszelkie ulepszenia produkcji. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 590

Dziewczyna
uczciwa z dobremi świadectwami z gotowaniem i praniem poszukuje posady od 1 kwietnia. — Oferty Kurjer Poznański zdw 41 763

Poszukuję
posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 834

Szukam
posługi do południa za spanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 821

Samodzielna
szuka posady do osoby samotnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 840

Szukam
posady do dzieci szyciem. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 839

Dziewczyna
poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 842

Krawcowa
domowa przyjmie posadę poza dom na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 844

Służąca
do prac domowych z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 851

Młoda
służąca ze wsi szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 615

Kucharka
średnim wieku, z dobrem gotowaniem, czysta do wszelkiej pracy domowej, szuka posady samodzielnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 887

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 908

Księgowa - bilansistka
z kilkoletnią praktyką, obeznana z wszelkiemi sprawami biurowemi, przyjmie posadę stałą lub przejściową od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 41 911

Panienka
skromna, uczciwa, z porządnej rodziny, lat 18 szuka posady początkującej pokojowej lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 916

Posługi
poszukuje młoda mężatka, dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 853

Inteligentna
młoda, sympatyczna, porządna, nawskroś uczciwa, czysta, długoletnią praktyką, pierwszorzędnemi poleceniami, znajomością szycia, szuka posady do dzieci względnie innej. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 860

Poszukuję
posady do wszystkiego, dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 865

Dziewczyna
umiejąca gotować, prasować, długoletnie świadectwo, poszukuje posady 1. 4. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 866

Służąca
sierota, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 852

Dziewczyna
samodzielna szuka posady do wszystkiego od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 882

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. 4. lub 15. 4. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 933

Panna
w krytycznem położeniu, poszukuje posady jako szwaczka lub innej. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 006

Dziewczyna
czysta z dobremi świadectwami, szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 008

Piekarz - cukiernik
samodzielny z dłuższą praktyką, poszukuje posady zaraz z dobremi świadectwami, na żądanie złoży referencje i kaucję. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 42 012

Ogrodnik
kawaler lat 25., pilny swym zawodzie obeznany także w rolnictwie, pracowity, rzetelny, poszukuje posady od 15 kwietnia lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 083/4

Ogrodnik
samodzielny lat 24 poszukuje posady pracowity, sumienny dobry fachowiec. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 42 085/6

Szukam
posługi. Oferty Kurjr Poznański zdw 41 994

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Romeo i Julja".

Teatr Nowy: Dziś — „Ósma Żona Sinobrodego". Występ Junoszy-Stępowskiego.

Środa, 30. 3. — „Ósma Żona Sinobrodego". Występ Junoszy - Stępowskiego.

Czwartek, 31. 3 — „Włamanie". — Występ Stępowskiego.

Teatr Wielki: Dziś — „Rozwódka".

Środa, 30. 3. — Z powodu próby gener. nieczynny

Czwartek, 31. 3. — „Tosca" — występ gościnny Fr Platówny i A. Karpackiego

Piątek, 1. 4. — „Królowa Kina", premjera. — Występ W. Bratkiewicza.

Sobota, 2. 4. — „Królowa Kina".

Niedziela, 3. 4. — O godzinie 3 po poł. „Rozwódka".

Ceny zniżone.

O godz. 8 wiecz. „Królowa Kina". Ceny miejsc od 0,50 do 4,50.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Czarujący chłopiec".
Aurora: „Banda Czarnego Billa" i „Trzej wykolejeńcy".
Colosseum: „Bohaterowie pod ziemi"
Metropolis: „Bezimienni bohaterowie".
Muza: „Siódme przykazanie".
Orzeł: „Ogień".
Roxy: „Księżniczka Trubula"
Słońce: „Aniołowie Piekła".
Słinks: „Scaramouche — Ramon Novarro".
Tęcza: „Dynamit".
Uśmiech: „Król Królów".
Wilsona: „Pieśniarz Paryża".

Zegarmistrzowski
pomocnik z własnemi narzędziami, z kilkoletnią praktyką poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 125

Starsza
dziewczyna ze wsi szuka posady w skromnym mniejszym domu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 124

Służąca
poszukuje posady od 1 do wszystkich prac domowych. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 078

Posługaczka
szuka posługi w śródmieściu na cały dzień Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 075

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do średniego domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 118

Krawcowa
dzielna szuka pracy poza dom. — Długa 14. m 3. zdw 42 097

Ogrodnik
poszukuje posady pomocnika lub samodzielnego zaraz lub później. Skrzypczak Bobulczyn poczta Wronki, powiat Szamotuły. zdw 42 093

Starsza pokojowa
szuka posady z prasowaniem sztywnej bielizny i obsługą Oferty Kurjer Pozn. zdw 42 092

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem od 1. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 090

Dziewczyna
uczciwa, pracowita szuka posady do wszelkiej pracy gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn zdw 42 089

Przystojna
pokojówka, która była w pierwszorzędnych domach szuka posady od 1. 4., najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 2 816

Panna
inteligentna obeznana w prowadzeniu gospodarstwa domowego przyjmie posadę w lepszym domu u starszej pani za niskiem wygagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański jw 2 823

Dziewczyna
skromna uczciwa z dobrem gotowaniem przyjmie posadę do wszystkiego od 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 41 962

Potrzebna
bufetowa 1 kwietnia, kaucja do 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 071

Panna
wydoskonalona w krawieczczyźnie, szyciu bielizny, gospodarstwie, świadectwa dobre przyjmie stosowną posadę. Zgłoszenia Jankowska, Żelice Leśniczówka powiat Wągrowiec. Pw 11 874-63.98

Pan
starszy wykształcony przyjmie u samotnej pani załatwianie spraw administracyjnych także w przedsiębiorstwie lub ożeni się odpowiednio Oferty Kurjer Poznański zdw 41 372

Praczka
akuratna ceny przystępne szuka prania. Wrocławska 17. II. p., wprost podwórze, m 7. zdw 41 300

Panna
przystojna, wymowna pragnie objąć jakąkolwiek posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 660

Sierota
przyjmie zarząd domu zajmie się gotowaniem samotnej osoby. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 384

Kasjerka
ekspedjentka pisząca na maszynie prosi o jakąkolwiek posadę, względnie maszynistki Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 401

Panienka
inteligentna znająca pierwszorzędną obsługę z gotowaniem, prasowaniem i szyciem poszukuje posady u lepszego państwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 975

Ogrodnik
poszukuje posady zakłada ogrody przy willach, tnie drzewa, oraz porządkuje fachowo. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 527

Młodszy ogrodnik
z dobremi świadectwami obeznany wszechstronnie w swym zawodzie poszukuje posady zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 151

Kreślarz
szuka posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 452

Ekspedjentka
samodzielna branży kolonjalnej-spożywczej lub cukierniczo piekarskiej ewtl gwarancja szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 41 265

Mistrz ceglarski
dzielny fachowiec z 10-letnią praktyką szuka posady za małem wynagrodzeniem. — Na żądanie kaucję. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 547

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 506

Kucharka
z dobrem gotowaniem i zimnym bufetem poszukuje posady od 1. lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 492

Rzetelny
człowiek z małą gotówką poszukuje posady jako sprzedawca rynkowy lub woźnicy. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 485

Administrację domu
przyjmie obeznany z prawem poważny obywatel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 474

Kierownik drukarni
rutynowany fachowiec, (szwajcerdegen) kalkulator i kupiec szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 472

Pokojowa
do dzieci, lub inną poszukuję. — Umiem szyć, z dobrej rodziny — uczciwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 303

Panienka
lat 20 poszukuje posady do dziecka z szyciem od 1 kwietnia. — Oferty Kurjer Poznański zdw 41 582

Rządca gospodarczy
lat 30 dłuższą praktyką w intensywnie zagospodarowanych majątkach poznańskiego ostatnio na sobnym folwarku, straciwszy z powodu zmian admin poszukuje posady Może się powołać na poważne referencje znanych pp Ziemian. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 171

Dziewczyna
z prowincji, uczciwa szybka szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 459

Maszynistka
początkująca szuka dalszej praktyki w większem biurze Oferty Kurjer Poznański zdw 41 217

Zakopane
Rutynowana kierowniczka pensjonatu pierwszorzędne świadectwa referencje, przyjmie odpowiednie zajęcie. Łask zgłoszenia Zakopane pensjonat „Kresy". nw 9 475

Żelaźniak
sumienny pracownik z długoletnią praktyką poszukuje posady. Świadectwa i referencje pierwszorzędne. Miejscowość obojętna — Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 391

Kreślarz
szuka posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 974

Dziewczyna
uczciwa pracowita szuka posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. 4. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 970

Skromna
dziewczyna sierota szuka jakiejkolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 123

Dziewczyna
pilna uczciwa pracowita poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 41 019

Biurowa
z własną maszyną poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 007

Poszukuję
posady jako pokojowa lub do dzieci do dworu lub miasta — znam obsługę i cośkolwiek szycia Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 133

Służąca
młodsza znająca wszystkie prace domowe zupełna sierota poszukuje posady od 1. 4. okolica obojętna świadectwa długoletnie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 41 056

Bufetowa
sierota poszukuje posady. Referencje dobre Miejscowość obojętna. Skromne wynagrodzenie Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 212

Gosposia
starsza szuka posady stałej u samotnego pana Oferty Kurjer Poznański zdw 41 179

Służąca
poszukuje zaraz posady Oferty Kurjer Poznański zdw 41 176

Nadmłynarz
z długoletnią praktyką z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 40 613

Inteligentna
panienka poszukuje posady biurowej lub na wyjazd jako nauczycielka początki muzyki szkoła średnia i liceum handlowe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 761

Elew aptekarski
z 1½ roczną praktyką poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 075

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady zaraz lub od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 40 703

Szkło

okienne, grodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kolorowe djamenty, kit szklarski itp., lustra i **szyby wystawowe** poleca
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Spółka Akcyjna Poznań
Małe Garbary 7 a. telefon 28-63
Oddział w Łodzi ul Pusta 16 17
Pw 11 253-30 116

Panienka
jako początkująca znająca wszelką prace domową krawieczczyznę bieliźniarstwo, prasowanie, kochająca dzieci. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 373

Korespondentka
polsko niemiecka z pisaniem na maszynie stenografją poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 335

Uczciwa
dziewczyna do wszystkiego, dobrze polecona szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 796

Wychowawczyni
dobremi świadectwami poszukuje posady, wymagania skromne. — Oferty Kurjer Pozn zdw 41 786

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennica
umiejąca pisać na maszynie z stenografją potrzebna Polska Hurtownia Żelaza, pl Sapieżyński 2. zdw 42 010

Wspólnika
do dużej piekarni, w śródmieściu z elektrycznemi maszynami, mieszkaniem poszukuje z gotówką. — Oferty Kurjer Poznański zdw 42 116/17

Ogrodniczego
pomocnika początkującego przyjmie zaraz Grudzieniec 94 Solacz zdw 41 827/8

Potrzebna
zaraz młodsza biurowa, obeznana z pracą komornika sądowego. Podanie warunków z odpisami świadectw i życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdw 42 060

Potrzebna
do wszystkiego, gotowanie, pranie. Plac Świętokrzyski 4. I. p. zaraz. zdw 41 923

Dziewczyna
gotowaniem Focha 4, m. 23, brama żelazna. zdw 41 931

Posługaczka
całodzienna, czysta chętna z praniem potrzebna. Skarbowa 11. I. mieszkanie 3. zdw 41 946

Dziewczyna
młoda, czysta, potrzebna do 2 osób. Ratajczaka 3 mieszkanie 8. Zgłoszenia od czwartej po poł. zdw 41 803

Ekspedjentka
dzielna do składu rzeźnickiego — Niegolewskich 6. zdw 41 903

Służąca
dobre świadectwa 1. 4. Przemysłowa 33. m 13. zdw 41 906

Służąca
uczciwa, czysta potrzebna. Kościelna 17. rzeźnictwo zdw 41 859

Rutynowana
krawcowa potrzebna zaraz. Dąbrowskiego 151. I. piętro, prawo. zdw 41 901

Służąca
praniem gotowaniem, dobremi świadectwami potrzebna 1. 4. — Szamarzewskiego 24 m. 16. zdw 41 915

Służąca
uczciwa z gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna od 1. kwietnia. Szyperska 3 mieszkanie 15 Zgłoszenia w czasie 3—6 godziny. rw 5 049

Higjenistka
zdrowa, uczciwa przyjmie zaraz lekarz. Zgłoszenia osobiste tylko środa, godzina 10. Młyńska 9, mieszkanie 13 zdw 41 861

Uczeń
możliwie z ukończoną szkołą handlową potrzebny. Polska Hurtownia Żelaza pl Sapieżyński 2. zdw 42 011

Poszukuję
służącej samodzielnej od lat czterdzieści do czterdziestipięć, uczciwej sumiennej, znającej dobrą kuchnią zaprawy, pranie, prasowanie do dwojga osób. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 5 047

Książkowa maszynistka
wykwalifikowana za pensją miesięczną zł 100.— poszukiwana. — Oferty z odpisem świadectw. — Kurjer Poznański zdw 42 131

Pomocnik
fryzjerski zaraz Adres Kurjer Poznański zdw 42 135

Urzędnik
gospodarczy, samotny z dobremi poleceniami, uczciwy, trzeźwy i moralny potrzebny od 1 4 Zgłoszenia tylko piśmienne przyjmuje Radoński Górka, Kostrzyn. zdw 42 072

Uczciwej
dziewczyny do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje od 1. 4. br. Restauracja Ogrodu Zoologicznego. Pw 11 888-13.9

8 złotych
dziennie zarabiają osoby pracowite wszędzie. Stała poboczna praca domowa korespondencyjna. Przedsiębiorstwo Przemysłu krajowego. Gdynia Port. dw 3 111

Zdolnych Zastępców Losowych
poszukuje poważna firma Najwyższa prowizja zaliczki Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 39 361

Samotny
pan lub pani potrzebny na filję. Kaucja 300 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 42 025

Chłopak
do pracy potrzebny ubezpieczeniem 100 zł Adres Kurjer Pozn. zdw 42 026

Służącą
do wszystkiego z gotowaniem przyjmie Zalachowska. Rzeczypospolitej 4. zdw 42 040

Bufetowa
potrzebna. Oaza Dąbrowskiego 53/55. zdw 41 836

Uczennice
roczne przyjmie. Salon mód. — Matejki 59 mieszkanie 8. zdw 42 122

Uczeń
siodlarski potrzebny zaraz. Derpiński Zimin. pow. Środa. zdw 42 112

Bufetowa
potrzebna do restauracji Atlantic, Stary Rynek 80/82. zdw 41 977

Służąca
do prania potrzebna do restauracji Atlantic Stary Rynek 80/82 zdw 41 978

Czterech
inkasentów może się zgłosić Kaucja 1 000.— Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 976

Marszantka
zdolna zaraz potrzebna. Ł. Wistuba, Poznań Wrocławska 5/6. zdw 41 837

Dziewczyna
porządnej rodziny do dziecka może się zaraz zgłosić. Jan Andrzejewski, Poznań Główna. — Średnia 2. r 5059

Humor

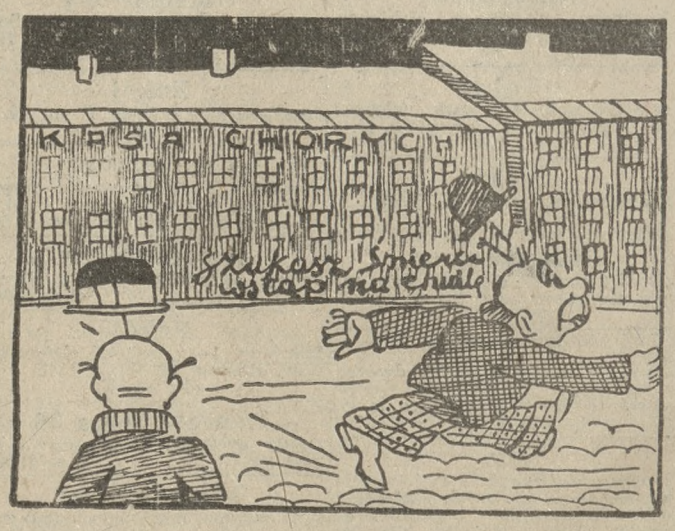

Pieśń bez słów...

(„Żółta Mucha" — Tsetse).

Przedpłata na kwiecień 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00 w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6 łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11 większe dłużej według możności Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072. w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.